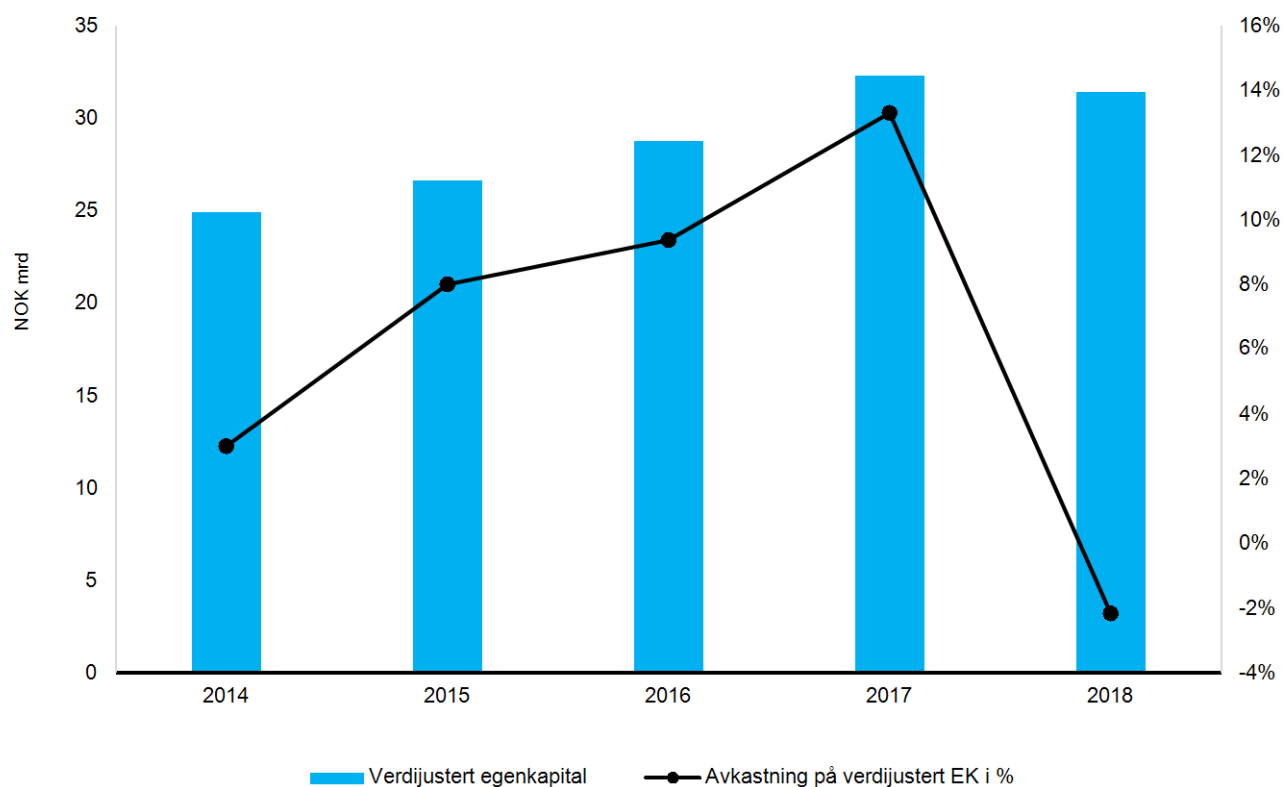

- Nøkkeltall
- Konsernsjefen har ordet
- Årsregnskap Ferd Holding AS
- Styrets årsberetning Ferd AS
- Årsregnskap Ferd AS
- Årsregnskap Ferd AS Konsern

NØKKELTALL

	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Tall i NOK mrd.</i>					
Verdijustert egenkapital					
Verdijustert egenkapital	24,9	26,6	28,8	32,3	31,4
Avkastning på verdijustert egenkapital	3%	8%	9%	13%	-2%
Likviditet					
Likviditet	10,4	11,9	11,9	11,5	12,1

KONSERNSJEFEN HAR ORDET

I Ferd jobber vi hele tiden med å strekke oss mot vår visjon om å *skape varige verdier og sette tydelige spor*. For oss handler dette om å skape avkastning på flere nivåer enn kun det finansielle. Vi ønsker å utvikle bedrifter, eiermiljøer og organisasjoner, samt å gjøre endringer som bidrar til samfunnets og enkeltmenneskers utvikling. Dette har Ferd drevet med i lang tid, både gjennom vårt virke som aktiv eier og investor, men også gjennom ulike initiativ som vårt arbeid med sosiale entreprenører.

Ferds langsiktighet gir oss muligheten til å utvikle oss kontinuerlig. Gjennom 2018 har vi jobbet med tydeliggjøring av investeringsstrategien i flere av forretningsområdene og gjort avklaringer både i forhold til investeringsfilosofi og bransjedimensjoner. Kjernen i en stor del av vår virksomhet er utøvelsen av aktivt eierskap i våre større enkeltinvesteringer. Dette fundamentale og langsiktige eierskapet utøves nå i økende grad også i børsnoterte selskaper i tillegg til i våre store privateide virksomheter. Sammen med aktiviteten i de øvrige forretningsområdene, utnytter vi Ferd's fleksibilitet på en god måte. Vi er kontinuerlig på jakt etter attraktive enkelt-selskaper hvor vi kan bidra med vår kompetanse, enten alene eller i partnerskap med andre. Vi arbeider også aktivt med å finne strategiske tilleggsinvesteringer og verdiskapende initiativ som kan være med å styrke og utvikle våre selskaper. Webmed i Fürst og Plug & Abandonment i Interwell er gode eksempler på slike initiativ, hvor vi satser og driver frem nye løsninger og teknologier.

Vi er kontinuerlig på jakt etter attraktive enkelt-selskaper hvor vi kan bidra med vår kompetanse, enten alene eller i partnerskap med andre

Gjennom året har vi fortsatt arbeidet med å spisse vår bransjekompetanse og har nå flere tydelige bransjesatsninger. Akvakultur, teknologi og energi, i tillegg til eiendom, er noen av de tydeligste. Vi har gjennom 2018 også utvidet vår eksponering geografisk og har valgt å investere i utvalgte asiatiske markeder via aksjefond. Gjennom våre børsnoterte investeringer har vi også opparbeidet betydelige posisjoner i flere europeiske selskaper, eksempelvis i britiske Benchmark Holdings og danske Nilfisk. Ferd har en ambisjon om ytterligere å øke eksponeringen utenfor Norge i årene fremover.

Markedene var gjennom 2018 preget av større usikkerhet og volatilitet, noe som ble spesielt tydelig i årets siste kvartal. Volatiliteten påvirket også Ferd som så verdiene bli redusert med ca. 2% i løpet av året. Viktigere enn årlige verdisvingninger er imidlertid at våre selskaper og Ferd som system styrkes over tid. Det er gledelig at de fleste av våre privateide selskaper kunne vise til inntjeningsvekst også i 2018, men verdiene for flere av dem slik de beregnes, reduseres som følge av en negativ markedsutvikling for sammenlignbare selskaper. Spesielt positiv var utviklingen i Interwell, Fürst og Mesterguppen. Brav har gjennom 2018 fortsatt reisen mot å bli et ledende merkevarerhus. Selskapet har investert betydelige ressurser i utviklingen av en digital infrastruktur som vil ruste selskapet for lønnsom vekst i årene som kommer. Av de børsnoterte selskapene i Capital var de største bidragsyterne Scatec Solar og PGS, mens danske NKT hadde svakest utvikling i 2018.

Det er gledelig at de fleste av våre privateide selskaper kunne vise til inntjeningsvekst også i 2018

Ferd Eiendom kunne igjen vise til et solid resultat med en avkastning på 12% drevet av god utvikling i enkeltprosjekter og et fortsatt sterkt eiendomsmarked.

Ferd Ekstern Forvaltning endte året i pluss, noe som er spesielt gledelig i et år hvor de fleste av verdens aksjemarkeder hadde negativ avkastning.

Ferd Invests avkastning var skuffende og 4,9% svakere enn den nordiske indeksen porteføljen måles mot. Som en konsekvens av at vi i dag har flere forretningsområder som investerer i børsnoterte aksjer, har vi justert investeringsmandatet til Invest slik at denne porteføljen konsentrerer seg om større og mer omsettelige selskaper. Vi har rekruttert nye ressurser som skal være med å drive videreutviklingen av området i årene som kommer.

Ferd Sosiale Entreprenører gjennomførte i 2018 flere egenkapitalinvesteringer i lovende sosiale entreprenører. Vi har fortsatt arbeidet med å videreutvikle det skreddersydde akseleratorprogrammet, Social Startup, for selskaper som løser samfunnsutfordringer.

2018 markerte Nordic Microfinance Initiativs 10 års jubileum samtidig som de sikret 850 millioner kroner til sitt fjerde fond. Vi er stolte av å ha vært med på denne reisen fra starten og fortsetter å utøve et aktivt eierskap som en betydelig investor.

I vår samlede risikostyring har vi fokus på likviditet for å sikre investeringskapasitet til investeringer vi mener gir spesielt godt grunnlag for langsiktig verdiskaping. I første halvår benyttet vi de gode markedene til å gjøre vesentlige realiseringer innen eiendom, aksjer og eksterne fond, og vi styrket likviditeten ytterligere med større utbytter fra våre porteføljeselskaper. Vi gjennomførte en refinansiering av våre langsiktige lånefasiliteter på konsernnivå, hvor vi både økte kredittrammen til 7 milliarder kroner og sikret en lengre løpetid. I fjerde kvartal, en periode hvor usikkerheten i markedet økte og aksjekurser gjennomgående falt, var aktiviteten på sitt høyeste i Ferd i 2018. I løpet av få uker investerte vi da over 1 milliard kroner i flere selskaper og fond, blant annet 250 millioner kroner hos asiatiske forvaltere og vi økte eierandelen vår betydelig i flere børsnoterte selskaper som for eksempel Benchmark Holdings, XXL og Nilfisk. I det private markedet har vi i 2018 investert i cybersecurity-selskapet Mnemonic i partnerskap med gründere og ansatte.

I fjerde kvartal, en periode hvor usikkerheten i markedet økte og aksjekurser gjennomgående falt, var aktiviteten på sitt høyeste i Ferd i 2018

Vi har gjennom 2018 arbeidet med hvordan alle deler av vår organisasjon kan jobbe med bærekraft på en mer helhetlig og systematisk måte. For å skape langsiktig avkastning må

vi forstå de muligheter og risikoer som oppstår også fra et bærekraftperspektiv. Vi vil bruke vår posisjon til å bidra til bærekraftig utvikling i enda større grad fremover. Vi utvider satsningen innenfor det som kalles impact-investeringer, det vil si investeringer i selskaper som har et solid kommersielt potensial med tydelige bidrag til oppnåelse av FNs bærekraftmål. Ferd vil ha særlig fokus på selskaper med nye teknologiske løsninger eller forretningsmodeller rettet mot klima og miljø, hvor vi ønsker å investere sammen med andre eller gjennom fond både i Norge og utlandet. Utover verdiskapning i selve investeringene skal dette være en drivkraft i Ferd's helhetlige arbeid med bærekraft og utfylle virksomheten til Ferd Sosiale Entreprenører.

Vi vil bruke vår posisjon til å bidra til bærekraftig utvikling i enda større grad fremover

Samlet sett er jeg tilfreds med den underliggende utviklingen i de fleste av våre selskaper og forretningsområder og hvordan Ferd som organisasjon utvikler seg. Selv om 2018 isolert sett ikke har gitt oss de finansielle resultatene vi sikter mot, er jeg fornøyd med hvordan vi har tilpasset oss et mer volatil og usikkert marked gjennom året. Med dagens organisasjon og en investeringskapasitet på ca 9 milliarder kroner, står Ferd godt rustet til å utnytte nye muligheter som vil oppstå i tiden som kommer.

Med dagens organisasjon og en investeringskapasitet på ca 9 milliarder kroner, står Ferd godt rustet til å utnytte nye muligheter som vil oppstå i tiden som kommer

ÅRSREGNSKAP
FERD HOLDING AS

STYRETS ÅRSBERETNING FERD HOLDING

Selskapets virksomhet er å være et holdingselskap, herunder å investere i aksjer.

Selskapet har sitt forretningskontor i Bærum kommune.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede og er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Selskapet har innarbeidet policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Det er ingen ansatte i selskapet. Selskapets styre består av 4 menn og 1 kvinne.

Selskapets påvirkning på det ytre miljø anses for å være ubetydelig.

For kommentarer til Ferd's resultater, se Ferd.no

Redegjørelse for selskapsregnskapet til Ferd Holding AS

I forbindelse med en intern omorganisering i Ferd konsernet i oktober 2018 ble aksjene i Ferd AS overført som et tingsinnskudd til et eksisterende selskap. Dette selskapet skiftet deretter navn til Ferd Holding AS. Tingsinnskuddet ble verdsatt til bokført verdi av egenkapitalen i Ferd AS per 31.12.2017.

Aksjene i Ferd AS har blitt nedskrevet til bokført egenkapital i Ferd AS per 31.12.2018.

Styret mener at årsregnskapet gir en rettvise oversikt over Ferd Holding AS' eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Resultatdisponering:

Totalresultat 2018	-786 480 000
Avsatt utbytte	-300 000 000
Mot overkurs	1 068 474 000
Mot annen innskutt egenkapital	6 000
Totalt disponert	786 480 000

 Johan H. Andresen Styrets leder	 Henrik Brandt Styremedlem	 Petter Winther Borg Styremedlem
 Berit Lødel Henriksen Styremedlem	 Sven Nyman Styremedlem	 Morten Borge Konsernsjef

Resultatregnskap 1.1 - 31.12

Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskap	7	300 670	-
Nedskrivning av aksjer i datterselskap	4	-1 067 280	-
Lønnskostnad	3	-	-
Andre driftskostnader	3	1 873	33
Driftskostnader		1 873	33
Driftsresultat		-768 483	-33
Netto finansresultat	2.7	3	0
Resultat før skattekostnad		-768 480	-32
Skattekostnad	6	-	-8
ÅRSRESULTAT		-768 480	-25

Totalresultat 1.1 - 31.12

Beløp i NOK 1000	2018	2017
ÅRSRESULTAT	-768 480	-25
TOTALRESULTAT	-768 480	-25

Balanse pr. 31. desember

Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Investering i datterselskap	4	30 751 891	-
Aksjer og andeler i andre selskap		10 000	-
Sum anleggsmidler		30 761 891	-
Omløpsmidler			
Fordring på foretak i samme konsern	7	306 170	32
Bankinnskudd		950	4
Sum omløpsmidler		307 120	36
SUM EIENDELER		31 069 011	36
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Aksjekapital	5	100 000	30
Overkurs		30 662 463	0
Annen egenkapital		-	6
Sum egenkapital		30 762 463	36
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld		181	-
Gjeld til foretak i samme konsern	7	305 468	-
Gjeld til nærstående parter	7	899	-
Sum kortsiktig gjeld		306 547	-
Sum gjeld		306 547	-
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		31 069 011	36

Lysaker, 8. april 2019

I styret for Ferd Holding AS

 Johan H. Andresen Styrets leder	 Henrik Brandt Styremedlem	 Petter Winther Borg Styremedlem
 Berit Ledel Henriksen Styremedlem	 Sven Nyman Styremedlem	 Morten Borge Konsernsjef

Oppstilling over endring i egenkapitalen

2018

Beløp i NOK 1000	Aksjekapital (se note 5)	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1.2018	30	0	6	36	-	-	36
Totalresultat 2018		-768 480		-768 480	-	-	-768 480
Eiertransaksjoner							
Kapitalforhøyelse	99 970	31 730 937	-	31 830 907	-	-	31 830 907
Avsatt utbytte	-	-299 994	-6	-300 000	-	-	-300 000
Egenkapital 31.12.2018	100 000	30 662 463	-	30 762 463	-	-	30 762 463

2017

Beløp i NOK 1000	Aksjekapital (se note 5)	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1.2017	30	0	6	36	-	-	36
Totalresultat 2017					-	-	-
Egenkapital 31.12.2017	30	0	6	36	-	-	36

Kontantstrømoppstilling 1.1 - 31.12

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i selskapets resultat før skattekostnad for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten. Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter og bankinnskudd.

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	-768 480	-32
Nedskrivning av aksjer i datterselskap	1 067 280	-
Endring i andre fordringer	-306 054	9
Endring i annen kortiktig gjeld	6 216	-
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 039	-23
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Investering i aksjer i datterselskap	-	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-	-
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Tilført kontanter ved tingsinnskudd	1 985	-
Overføringer fra datterselskap	-	-
Overførign til nærstående	-	-
Nedbetaling av langsiktig gjeld	-	-
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	1 985	-
Endring i bankinnskudd	947	-23
Bankinnskudd 01.01	4	27
Bankinnskudd 31.12	950	4

Note 1 Generell informasjon og regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Ferd er et familieeid norsk investeringsselskap som satser på verdiskapende eierskap i virksomheter og finansielle investeringer. I tillegg til den kommersielle virksomheten har konsernet et omfattende engasjement innenfor sosialt entreprenørskap.

Ferd Holding AS er heleid av Andresen-familien. Johan H. Andresen er styrets leder.

Selskapets regnskap for 2018 ble vedtatt av styret 8. april 2019.

Selskapet har skiftet navn fra FE Holding 6 AS til Ferd Holding AS i 2018. I forbindelse med en omorganisering i Ferd JHA Konsern ble selskapet tilført blant annet aksjene i Ferd AS gjennom et tingsinnskudd 16. oktober 2018.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Ferd Holding AS avlegger selskapsregnskapet i samsvar med Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder.

Det utarbeides ikke konsernregnskap for selskapet som følge av unntaket for morselskap i underkonsern, jf. Regnskapsloven § 3-7. Selskapet inngår i konsernregnskapet til Ferd JHA AS.

Nedenfor beskrives generelle regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelse av selskapsregnskapet. Regnskapsprinsippene er konsistente for like transaksjoner i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Fordringer

Kortsiktige fordringer regnskapsføres ved første gangs innregning til virkelig verdi. Ved senere måling tas det hensyn til avsetninger for faktiske og mulige tap på krav.

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser måles ved førstegangs balanseføring til virkelig verdi og deretter til amortisert kost. Leverandørgjeld og forpliktelser blir klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller inngår i den ordinære driftssyklusen.

Utbytte

Utbytte som foreslås av styret, klassifiseres som kortsiktig gjeld i regnskapet, i samsvar med unntaksregelen i "Forskrift om forenklet regnskapsstandard" § 3-1 1. ledd nr 4, gitt i medhold av Regnskapslovens § 3-9.

Note 2 Finansielle poster

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Renteinntekter	4	-
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	-	-
Sum finansinntekter	4	-
Rentekostnader	1	-
Sum finanskostnader	1	-
Netto finansposter	3	-

Note 3 Lønnskostnader og godtgjørelser

Beløp i NOK 1 000	2018	2017
Lønn	-	-
Sosiale avgifter	-	-
Andre ytelser	-	-
Sum	-	-

Selskapet har ingen ansatte. Lønnskostnadene består normalt i hovedsak av styregodtgjørelse. Det er ikke gjort utbetalinger til styret i 2018. Konsernsjefen får sin lønn utbetalt fra Ferd AS

Revisor

Honorar til revisor utgjør som følger (alle beløp eks mva):

Beløp i NOK 1 000	2018	2017
Lovpålagt revisjon	40	40
Sum honorar til revisor	40	40

Note 4 Datterselskap

Datterselskaper er selskaper der morselskapet Ferd Holding AS direkte eller indirekte har kontroll. Selskapet har "Kontroll" over en investering dersom Ferd Holding AS har makt over foretaket som det er investert i, er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra foretaket, og samtidig har mulighet til å bruke denne makten over foretaket til å påvirke den variable avkastningen.

Datterselskaper klassifiseres som anleggsmiddel i balansen og måles til kostpris. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Mottatt utbytte og overskuddsutdelinger inntektsføres som driftsinntekt når selskapet har juridisk krav på utdelingen.

Beløp i NOK 1 000	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat	Bokført EK	Balanseført verdi
Tiedemanns Joh. H. Andresen DA	Bærum	99,9 %	99,9 %	-	100	78
Ferd AS	Bærum	100,0 %	100,0 %	-359 260	30 751 813	30 751 813
Sum						30 751 891

Note 5 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i selskapet består pr. 31.12.18 av følgende aksjeklasser:

	Antall	Pålydende verdi	Balanseført verdi
A-aksjer	15 204 072	1,00	15 204 072
B-aksjer	84 795 928	1,00	84 795 928
Totalt	100 000 000		100 000 000

Eierstruktur

Aksjonærene i selskapet pr. 31.12.18 var:	Ordinære aksjer	Aksje-klasse	Eierandel	Stemmeandel
Ferd JHA AS (eies 100 % av Johan H. Andresen)	15 204 072	A	15,20%	69,98%
Ferd KGA AS (eies 100 % av Katharina G. Andresen)	42 397 964	B	42,40%	15,01%
Ferd AGA AS (eies 100 % av Alexandra G. Andresen)	42 397 964	B	42,40%	15,01%
Totalt	100 000 000		100%	100%

Aksjer i aksjeklasse A innehar 13 stemmer hver, mens aksjer i aksjeklasse B innehar 1 stemme hver. Dette er hensyntatt under kolonnen for stemmeandeler.

Note 6 Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt på poster ført mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet er også ført mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden blir beregnet i samsvar med de lover og regler som er vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi av eiendeler og gjeld samt skattevirkninger av underskudd til fremføring på balansedagen.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge slik at de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes. Ved beregning av utsatt skatt og utsatt skattefordel benyttes vedtatte skattesatser ved slutten av rapporteringsperioden og nominelle beløp. Utsatt skatt og utsatt skattefordel innregnes netto når det foreligger juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser. Selskapet har for tiden ingen midlertidige forskjeller.

Skattekostnad består av

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Endring i utsatt skatt	-	-8
Skattekostnad	-	-8

Avstemming fra nominell til effektiv skattesats

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Resultat før skattekostnad	-768 480	-32
Forventet skattekostnad etter nominell skattesats (23 % i 2018, 24 % i 2017)	-176 750	-8
Ikke skattepliktige gevinster/tap og utdelinger på verdipapirer	-69 000	-
Urealiserte verdiendringer på verdipapirer	245 474	-
Ikke fradragsberettigede kostnader	276	-
Skattekostnad	-	-8

Effektiv skattesats	0,0 %	24,0 %
----------------------------	--------------	---------------

Utsatt skatt

Beløp i NOK 1000	2018	2017
------------------	------	------

Selskapet har ingen midlertidige forskjeller pr. 31.12.18.

Note 7 Nærstående parter

Parter anses å være nærstående hvis en part har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse ovenfor den annen part. Parter er også nærstående dersom de er underlagt tredje persons eller foretaks felles kontroll, eventuelt hvor den ene parten er underlagt betydelig innflytelse og den andre felles kontroll. En person eller et nært medlem av en persons familie er nærstående dersom vedkommende har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket. Selskaper kontrollert eller under felles kontroll av nøkkelpersoner i ledelsen anses også som nærstående parter. Alle transaksjoner mellom nærstående parter gjennomføres i henhold til etablerte avtaler og prinsipper.

Transaksjoner og mellomværende med nærstående parter:

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Eiendeler		
Kortsiktig fordring Ferd JHA AS	5 500	-
Kortsiktig fordring på Ferd AS	300 670	-
Sum	306 170	-
Gjeld		
Kortsiktig gjeld til Johan H. Andresen	899	-
Avsatt utbytte til Ferd JHA AS, Ferd KGA AS og Ferd AGA AS	300 000	-
Kortsiktig gjeld til Ferd AS	5 468	-
Sum	306 367	-
Resultat		
Inntektsført aksjeutbytte fra datterselskap	300 000	-
Inntektsført konsernbidrag	670	-
Sum	300 670	-

Til generalforsamlingen i Ferd Holding AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Ferd Holding AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3–9.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3–9. Ledelsen er også ansvarlig for slik

internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

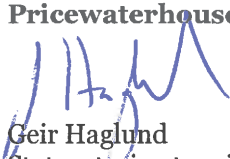
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 8. april 2019

PricewaterhouseCoopers AS

Geir Haglund

Statsautorisert revisor

**STYRETS
ÅRSBERETNING
FERD AS**

STYRETS ÅRSBERETNING

2018 ble et år med varierende resultater for Ferds forretningsområder. Ferd Eiendom oppnådde et godt resultat, mens Ferd Invest hadde en svak utvikling. For Ferd samlet ble avkastningen på den verdijusterte egenkapitalen minus 2,2 prosent. Det nordiske aksjemarkedet falt med 6,1 prosent i norske kroner i 2018 (MSCI Norden), og alle de store børsmarkedene hadde negativ avkastning i fjor. Ferds verdiutvikling for 2018 var akseptabel i forhold til aksjemarkedsutviklingen, men betydelig lavere enn Ferds langsiktige ambisjoner.

For Ferd samlet ble avkastningen på den verdijusterte egenkapitalen minus 2,2 prosent. Det nordiske aksjemarkedet falt med 6,1 prosent i norske kroner i 2018 (MSCI Norden). Ferd oppnådde en avkastning på 12,2 prosent på eiendomsporteføljen.

Avkastningen på Ferd Capitals samlede portefølje var minus 2,9 prosent i 2018. For de fleste privateide selskapene var det en resultatforbedring i 2018 sammenlignet med 2017. Markedsmultiplene for mange av de sammenlignbare selskapene til Capitals privateide investeringer hadde en nedgang i 2018, noe som førte til lavere verdsettelse per 31.12.2018. Ferd oppnådde en avkastning på 12,2 prosent på eiendomsporteføljen. De fleste av Ferd Eiendoms prosjekter hadde en god utvikling. Ferd Ekstern Forvaltning hadde en samlet avkastning på 2,4 prosent (målt i USD) for deres fire mandater. For Ferd Invest ble avkastningen minus 10,8 prosent i fjor.

I 2018 investerte Ferd 2,7 milliarder kroner. De to største investeringene ble gjort i cybersikkerhetsselskapet Mnemonic og det britiske børsnoterte selskapet Benchmark Holdings. Ferd fikk i 2018 betydelige utbytter ifra de privateide porteføljeselskapene og gjorde et nedsalg i Petroleum Geo-Services (PGS). Fra Ferds fondsinvesteringer ble det utbetalt 900 millioner kroner, og det ble solgt fondsandeler for 500 millioner kroner på begynnelsen av året. Ferd har realisert 800 millioner kroner ifra eiendomsporteføljen i løpet av fjoråret. I sum ble det i 2018 realisert 1,8 milliarder kroner mer enn det ble investert.

I 2018 investerte Ferd 2,7 milliarder kroner. De to største investeringene ble gjort i cybersikkerhetsselskapet Mnemonic og det britiske børsnoterte selskapet Benchmark Holdings.

Ferd hadde en tilgjengelig likviditet ved årsskiftet på 12,1 milliarder kroner. I tillegg har vi uttrukket lånemuligheter på tilsammen 7 milliarder kroner. Per 31.12.2018 hadde Ferd en bankbeholdning og likviditetsfond på tilsammen 2,4 milliarder kroner som utgjorde 7,6 prosent av Ferds verdijusterte egenkapital. Verdien av Ferds børsnoterte aksjer, aksjefond og likvide hedgefond var 9,7 milliarder kroner.

Markedsmessige rammebetingelser

2018 endte med betydelig volatilitet i finansmarkedene. Det var frykt for en global reduksjon av veksten i markedene. Aksjemarkedene i USA og Europa falt rundt 15 prosent i løpet av fjerde kvartal, og bidro til at aksjemarkedene fikk negativ avkastning i 2018. Oslo Børs falt 2 prosent, det globale aksjemarkedet falt med 9 prosent og fremvoksende markeder var ned 15 prosent i amerikanske dollar.

Vekst i fastlandsøkonomien i Norge var på litt over 2 prosent i 2017 og i fjor. Frem til starten av oktober steg oljeprisen med 29 prosent. I 4. kvartal falt oljeprisen kraftig og endte ned 20 prosent for året. Oljeinvesteringene

er på vei opp igjen, og de er mindre avhengige av en høy oljepris enn før på grunn av et lavere kostnadsnivå hos leverandørene til oljeindustrien. Boliginvesteringene hadde en negativ utvikling i 2018 og falt betydelig. Utviklingen i det norske eiendomsmarkedet var derimot generelt god i 2018. Næringseiendommer med sentral beliggenhet i Oslo fikk som et resultat av økte leiepriser en god utvikling. Bruktboligprisene i Oslo økte med 6 prosent i 2018 etter en reduksjon året før.

Fremtidsutsikter

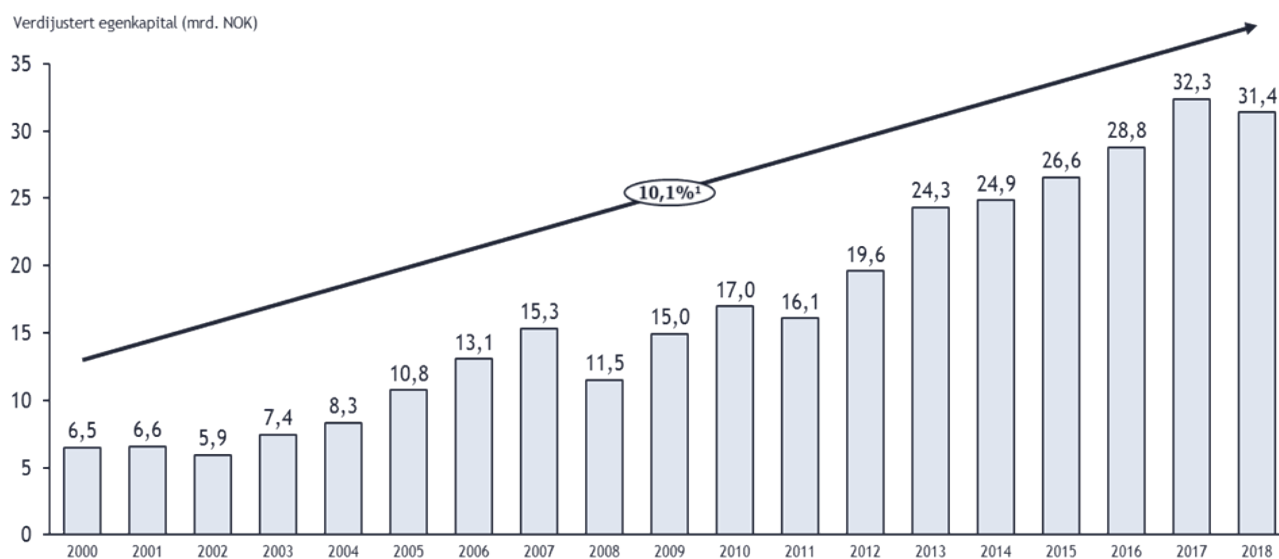
Ferds investeringsbeslutninger baseres i liten grad på overordnede forventninger til makroøkonomi og markedsutvikling. Vi er derimot til enhver tid ute etter gode enkeltinvesteringer i alle forretningsområdene. Et sentralt mål for risikostyringen er at konsernet skal ha tilstrekkelig risikokapasitet og likviditet til å foreta nye investeringer. Det er dermed de spesifikke forholdene ved investeringen som er det avgjørende for om investeringen vurderes som attraktiv eller ikke.

Konsernets verdijusterte egenkapital

Ved utgangen av 2018 var verdijustert egenkapital på 31,4 milliarder kroner, etter en avkastning på minus 0,7 milliarder kroner i fjor. Ferd har en diversifisert portefølje av privateide og noterte egenkapitalinvesteringer, alternative investeringer og eiendom. Egenkapitalinvesteringene gir en god spredning mellom ulike sektorer og geografier. Ca. 50 prosent av Ferds investeringer er i norske kroner, i overkant av 20 prosent er i amerikanske dollar, 20 prosent i euro og ca. 10 prosent i øvrige valutaer. Norske kroner svekket seg mot euro og amerikanske dollar i 2018, og Ferd fikk en valutagevinst på i underkant av 0,2 milliard kroner i fjor.

Siden etableringen av Ferd våren 2001 har avkastningen vært på 27,6 milliarder kroner, tilsvarende en årlig avkastning på 10,1 prosent. Ferds avkastning vurderes i forhold til hvilken absolutt avkastning som er oppnådd over tid, og hvordan dette står i forhold til den risikoen som er tatt.

Utviklingen i Ferds verdijusterte egenkapital siden 31.12.2000:

Resultat for Ferd AS

Det regnskapsmessige årsresultatet for Ferd AS ble minus 359 millioner kroner som er en reduksjon på 4 060 millioner kroner sammenlignet med 2017. Den viktigste årsaken til reduksjonen var negativ avkastning for Ferd Invest og Capital på grunn av børsfallet.

For øvrige kommentarer knyttet til utviklingen i resultatet vises det til egne avsnitt om forretningsområdene nedenfor.

Netto kontantstrøm fordeler seg med 558 millioner kroner fra operasjonelle aktiviteter og 439 millioner kroner fra investeringsaktiviteter. Nedsalget i PGS og utbytte fra de privateide porteføljeselskapene var de viktigste årsakene til at kontantstrømmen fra investeringsaktiviteten ble positiv. Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var minus 275 millioner kroner.

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift, og styret bekrefter i samsvar med regnskapsloven § 3-3a at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Vi er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker tallene for 2018-regnskapet.

Ferd AS har kontorer på Lysaker i Bærum kommune.

Resultat og kontantstrøm for Ferd (Ferd AS konsern)

Driftsinntektene ble 14,2 milliarder kroner i 2018, sammenlignet med 19,4 milliarder kroner i 2017.

Salgsinntektene ble redusert fra 18,3 milliarder kroner i 2017 til 13,9 milliarder kroner i 2018. Mestergruppen har etter IFRS-regelverket ikke lenger anledning til å inntektsføre alle inntekter og kostnader brutto, noe som reduserte salgsinntektene til Mestergruppen med 5,3 milliarder kroner i 2018.

Konsernets utviklingsaktiviteter foregår i datterselskapene. I løpet av 2018 er det kostnadsført 108 millioner kroner relatert til utvikling.

Skattekostnaden i 2018 utgjør 161 millioner kroner mot en kostnad på 307 millioner kroner året før. Den viktigste årsaken til den reduserte skattekostnaden er lavere resultat i de konsoliderte porteføljeselskapene.

Netto kontantstrøm for 2018 fordeler seg med 1 554 millioner kroner fra operasjonelle aktiviteter, minus 884 millioner kroner fra investeringsaktiviteter og 199 millioner kroner fra finansieringsaktiviteter.

Strategi

Den overordnede visjonen er "å skape varige verdier og sette tydelige spor". Ferd's forretningsidé er "å satse på verdiskapende eierskap i virksomheter og finansielle investeringer hvor vi kan utnytte vår kompetanse og de fortrinn vårt familieeierskap gir oss". Den økonomiske verdien som skal maksimeres over tid, er den verdijusterte egenkapitalen.

Kapitalallokeringen i Ferd skal være kjennetegnet av en høy egenkapitaleksponering og god risikospredning. I de privateide investeringene er fokus på det verdiskapende og aktive eierskapet. Ferd har stor fleksibilitet, vi må ikke ha eierkontroll og kan eie investeringen for en lang periode. Denne fleksibiliteten kan være et fortrinn sammenlignet med andre aktører som henter kapital til tidsbegrensede eierfond.

Styret vurderer regelmessig Ferds risikokapasitet. Allokering av ny kapital eller reallokering av kapital mellom forretningsområdene gir et bevisst forhold til anvendelse av konsernets kapitalbase. Allokeringen skal være i tråd med eiers vilje og evne til å ta risiko. Ferds verdifallsrisiko måles og følges opp løpende ved hjelp av stresstester.

Ferd har som mål å opprettholde en god kredittverdighet som skal sikre handlefrihet og finansiering til en lav finansieringskostnad. For å skjerme øvrig egenkapital for risiko, finansieres privateide investeringer i Ferd Capital og Ferd Eiendom som separate prosjekter. God likviditet er viktig for Ferds handlefrihet. Ferd har alltid hatt solid margin til de likviditetskrav vi styrer etter internt og de krav vi har forpliktet oss til gjennom låneavtalene på morselskapsnivå. Ferd har et bevisst forhold til valutaeksponering. Vi legger til grunn at en viss andel av egenkapitalen alltid vil være investert i euro, amerikanske dollar og svenske kroner og sikrer derfor normalt ikke valutaeksponering mot norske kroner.

Eierstyring og selskapsledelse

I Ferd er vi opptatt av "Corporate Governance". Å ha god eierstyring og selskapsledelse mener vi over tid gir bedre beslutningsprosesser og avgjørelser. Vi har derfor en klar rolledeling mellom ledelsen, styret og eierne. Styret i Ferd Holding AS har ansvar og myndighet tilsvarende det som er tilfelle i selskaper med spredt eierskap. Styret i Ferd Holding avholdt seks styremøter i 2018.

Ferd Capital

Ferd Capital er en langsiktig investor som arbeider aktivt med porteføljeselskapene i eierperioden for å sikre best mulig verdiutvikling. Forretningsområdet har tre mandater: Privateide selskaper, Børsnoterte selskaper og Special Investments. Ferd Capital har ni privateide investeringer etter kjøpet av 44 prosent av Mnemonic høsten 2018. Elopak er det største privateide selskapet og Ferds største investering. Porteføljen består av følgende investeringer:

- Elopak er en ledende leverandør av emballasjesystemer for flytende næringsmidler. Gjennom selskapets organisasjon og samarbeidspartnere selges og markedsføres Elopaks produkter i over 100 land.
- Aibel er et serviceselskap innen olje, gass og fornybar energi. Selskapet er et av de største norske serviceselskapene innenfor ingeniørtjenester, bygging, vedlikehold og modifikasjon av installasjoner for oppstrøm produksjon av olje og gass.
- Interwell er en ledende norsk leverandør av høyteknologisk brønnverktøy til olje- og gassindustrien. Det viktigste markedet er norsk kontinentalsokkel, men Interwell har i de senere årene etablert en tilstedeværelse i flere viktige markeder internasjonalt både i Europa og Midtøsten.
- Mestergruppen er et av Norges største konsern innen byggevarehandel, huskjededrift for boligentreprenører og eiendomsutvikling.
- Brav er en ledende aktør innen sport- og outdoorbransjen og eier noen av de mest innflytelsesrike merkevarene innenfor Bravs nisjer i markedet.

- Servi utvikler og produserer kundespesifikke hydraulikksystemer, sylindere og ventiler til offshore, maritim og landbasert industri.
- Mnemonic hjelper virksomheter med å administrere og håndtere sine sikkerhetsrisikoer, beskytte sine data og forsvare seg mot trusler fra internett.
- Fjord Line er et moderne rederi som tilbyr trygg og miljøvennlig sjøtransport og opplevelser mellom Norge, Danmark og Sverige.
- Først Medisinsk Laboratorium er et privateid laboratorium innen fagområdene medisinsk biokjemi, klinisk farmakologi, mikrobiologi og patologi.

Se link til Ferd's hjemmeside for oppsummering av porteføljeselskapenes resultater for 2018: [Ferd Capital](#)

Ferd Capital ønsker å bidra aktivt til å utvikle de børsnoterte selskapene de har investert i. I 2018 har Ferd Capital kjøpt seg ytterligere opp i de børsnoterte selskapene Nilfisk og Benchmark Holdings. I PGS realiserte Ferd Capital en betydelig andel av beholdningen Ferd hadde ved inngangen til året. De største børsnoterte investeringene til Ferd Capital er:

- PGS er en ledende, global aktør innen seismikkindustrien. Selskapet tilbyr et bredt spekter av produkter som inkluderer både seismiske og elektromagnetiske tjenester, datainnhenting, prosessering, reservoaranalyse/-tolkning og multiklient biblioteksdata.
- Scatec Solar er et norsk selskap som utvikler, bygger, eier og opererer solenergianlegg.
- Benchmark Holdings bidrar til forbedret fiskehelse og bærekraft i oppdrettsindustrien gjennom salg av spesialfôr, rogn og legemidler. Benchmark har tilstedeværelse i 27 land og markedsfører selskapets produkter i mer enn 70 land.
- Nilfisk er en ledende, global leverandør av vaskeutstyr og produkter primært til det profesjonelle markedet. Selskapet tilbyr et bredt spekter av premium produkter, hvorav hovedproduktene inkluderer vaskeutstyr til gulv, støvsugere og høytrykksspylere.
- NKT er en globalt anerkjent leverandør av komplette løsninger for strømkabler med kostnadseffektive og teknologisk ledende produksjonsfasiliteter i Europa og salgskontorer i hele verden.
- Boozt er et ledende og raskt voksende netthandelselskap som selger moteklær gjennom nettsiden Boozt.com.

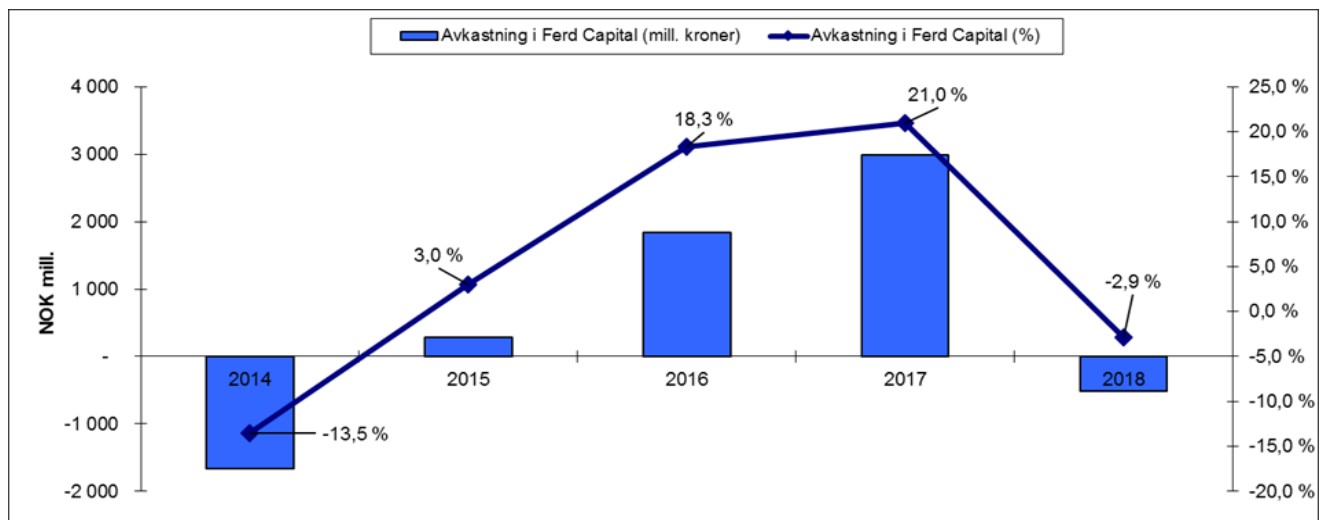
I Special Investments mandatet er det gjennomført to nye egenkapitalinvesteringer i 2018. Investeringene er gjort i partnerskap med andre hvor partneren gjør den løpende oppfølgingen.

For de fleste av Ferd's privateide selskaper var det en god resultatforbedring i 2018 sammenlignet med 2017.

Men markedsmultiplene for mange av de sammenlignbare selskapene til Capitals privateide investeringer hadde en nedgang i 2018, noe som førte til lavere verdsettelse. Avkastningen på Ferd Capitals samlede portefølje ble minus

2,9 prosent. Ferd Capitals tre porteføljer ble per 31.12.2018 verdsatt til 16,9 milliarder kroner.

Ferd Capitals avkastning i prosent og norske kroner siste 5 år:

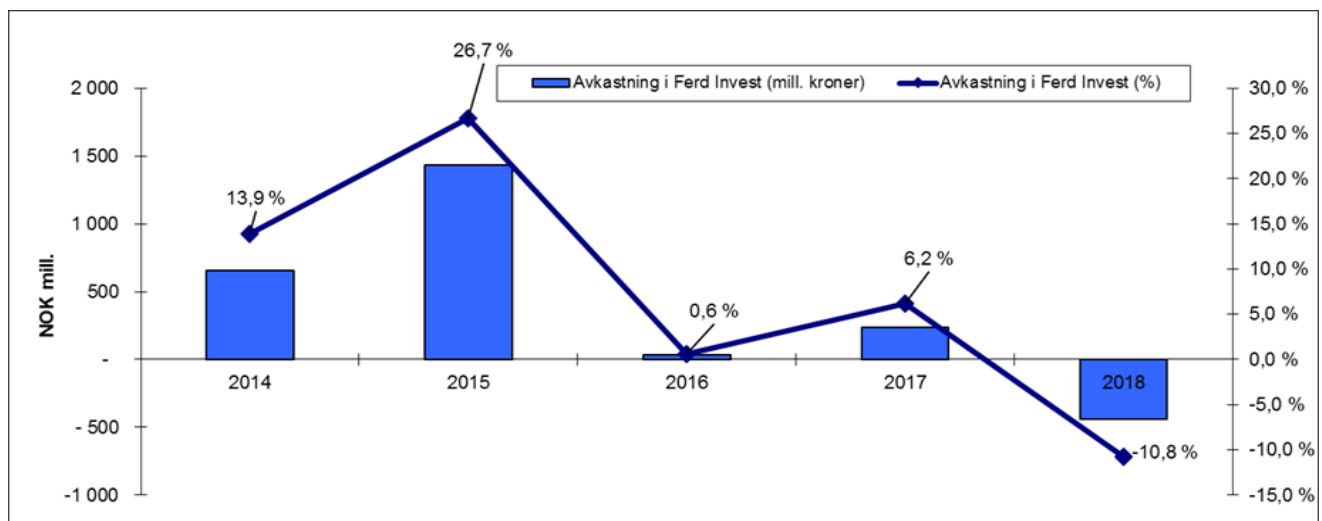
Ferd Invest

Ferd Invest er en finansiell investor som investerer i børsnoterte nordiske aksje-selskaper. Målsetningen er å oppnå en avkastning som er høyere enn en nordisk aksjeindeks. Ferd Invests mandat har ikke begrensninger med hensyn til allokeringer mellom land og sektorer. Porteføljen er konsentrert, og avkastningen forventes i perioder å avvike betydelig fra referanseindeksen.

2018 ble et svakt år for de nordiske børsene, alle hadde en nedgang i lokal valuta. Målt i norske kroner var avkastningen på børsene i Norden litt høyere i 2018 på grunn av at den norske kronen svekket seg mot euro og danske kroner. Invests referanseindeks var ned 5,9 prosent i norske kroner.

Ferd Invest fikk i 2018 en avkastning på minus 10,8 prosent. Sammenlignet med referanseindeksen var det en mindreavkastning på 4,9 prosentpoeng. Investeringene i Thin Film, Otello og Cxense var de viktigste årsakene til mindreavkastningen, og disse bidro negativt med 5,8 prosentpoeng.

Ferd Invests avkastning i prosent og norske kroner siste 5 år:

Aksjeporteføljen til Ferd Invest har gitt en tilfredsstillende absolutt avkastning de siste årene, men den relative utviklingen har vært svak.

Per 31.12.2018 var porteføljen 3,6 milliarder kroner. De største investeringene i porteføljen ved årsskiftet var Novo-Nordisk, Norwegian Air Shuttle, Nokian Renkaat, ISS og Essity.

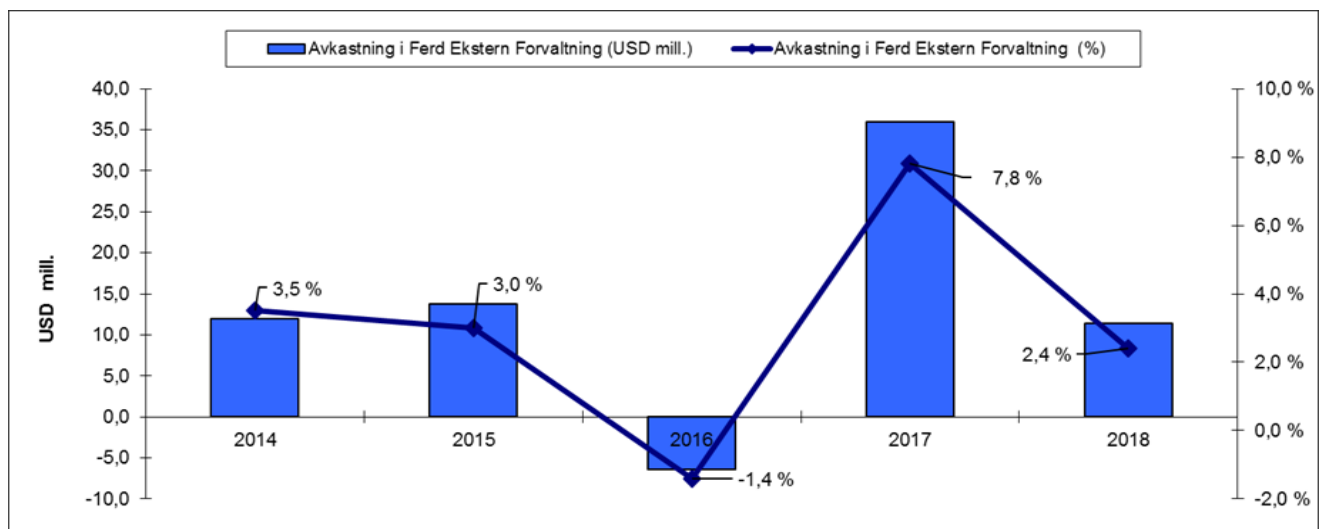
Ferd Ekstern Forvaltning

Ferd Ekstern Forvaltning består av de fire mandatene Relative Value, Macro, Global Equity og Global Fund Opportunities. Målet med porteføljene er å oppnå en god risikojustert avkastning over tid, både sammenlignet med relevante markeder og i absolutt forstand.

Markedsverdien på Ferd Ekstern Forvaltnings porteføljer per 31.12.2018 var 4,3 milliarder kroner. Porteføljene, som måles og følges opp i amerikanske dollar, hadde i 2018 en samlet avkastning på 2,4 prosent.

Porteføljene, som måles og følges opp i amerikansk dollar, hadde i 2018 en samlet avkastning på 2,4 prosent.

Ferd Ekstern Forvaltnings avkastning i prosent og amerikanske dollar siste 5 år:

Absolutt sett var det Makro-porteføljen som hadde høyest verdistigning i 2018, med en avkastning på 9,9 prosent. Avkastningen var 13,8 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen denne porteføljen sammenlignes med. Global Macro består av tre makrofond, verdien av porteføljen per 31.12.2018 var 842 millioner kroner. Relative Value porteføljen endte opp 0,4 prosent, 1,2 prosentpoeng foran referanseindeksen som porteføljen måles mot. Ved inngangen til året ble det allokert 500 millioner kroner ut av Relative Value mandatet. Per 31.12.2018 hadde porteføljen en markedsverdi på 1 615 millioner kroner, porteføljen består av seks fond.

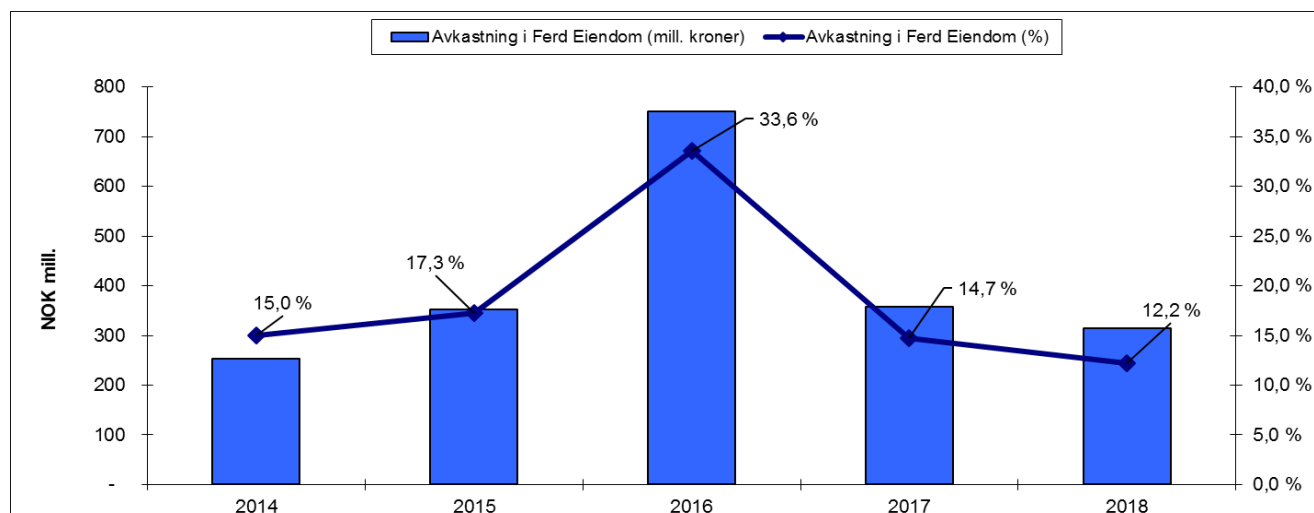
I Global Equity-mandatet, som også inkluderer aksjefond, er det hittil investert i ni fond. Under børsfallet i det asiatiske markedet i oktober ble det investert 250 millioner kroner i tre asiatiske aksjefond. Samlet markedsverdi for denne porteføljen ved årsskiftet var på 957 millioner kroner. Global Fund Opportunities var opp 4,7 prosent for året. Markeds-verdien ved årsskiftet var 915 millioner kroner, med utestående kommitteringer på 416 millioner kroner.

Ferd Eiendom

Ferd Eiendom er en aktiv eiendomsinvestor og prosjektutvikler. Forretningsområdet utvikler boligprosjekter, kontorbygg og lager/kombinasjonsbygg. Ferd Eiendom gjennomfører prosjekter alene eller i samarbeid med utvalgte partnere. Det gjøres også rene finansielle eiendomsinvesteringer samt forvaltning av forretningsområdets kontor- og kombinasjonsbygg.

2018 ble et nytt godt år for Ferd Eiendom. Boligprisene i Oslo steg med 6 prosent i fjor, og det var yield-nedgang (lavere avkastningskrav) i noen av eiendomssegmentene som forretningsområdet har investert i. Ferd Eiendom hadde bra progresjon i flere enkeltprosjekter og mange milepæler ble oppnådd. De fleste investeringene til Ferd Eiendom hadde en god utvikling i fjor. Avkastningen på porteføljen ble 12,2 prosent i 2018.

Ferd Eiendoms avkastning i prosent og norske kroner siste 5 år:

Ferd Eiendoms største boligprosjekt er Tiedemannsbyen på Ensjø i Oslo. Tiedemanns-byen omfatter totalt rundt 1 600 leiligheter, og prosjektet gjennomføres over en periode på ti til femten år. I 2017 valgte Ferd Eiendom og Selvaag Bolig å utvide samarbeidet. I alt 700 leiligheter skal derfor utvikles av Tiedemannsfabrikken AS som eies 50/50 av Ferd Eiendom og Selvaag Bolig. Resten av det gjenværende boligprosjektet eies av Ferd Eiendom. Totalt ble det solgt 54 boliger i Tiedemannsbyen i 2018 mot 109 året før.

Asker Tek, et kontorbygg ved Asker togstasjon, er Ferd Eiendoms største investering innenfor næringseiendom. Bygget ble ferdigstilt i desember 2017 med totalt 16 300 kvm kontor. Asker Tek er et Breeam-sertifisert miljøbygg med energiklasse A. Det ble inngått to nye leiekontrakter i fjor, mens resterende arealer forventes å bli utleid i løpet av 2019. Avkastningen på denne eiendomsinvesteringen var meget god i 2018.

Ferd Sosiale Entreprenører

Ferd Sosiale Entreprenører (FSE) investerer i sosiale entreprenører med målbare sosiale resultater. Fokus er på innovative selskaper med en dobbel bunnlinje - det vil si både sosiale og økonomiske resultater. FSE bidrar med kapital, kompetanse og nettverk til selskapene i et aktivt partnerskap.

I 2018 styrket FSE porteføljen med flere nye innovative selskaper og forretningsområdets første fondsinvestering. Markedet for sosiale entreprenører har blitt mer utviklet og modent de siste årene. Selskapene ønsker fortsatt å ha med FSE på deres videre utvikling, ikke bare som en økonomisk støttespiller, men som en eier. Det er en trend at både private og institusjonelle investorer ønsker å oppnå en sosial effekt i tillegg til økonomisk avkastning på enkelte av deres investeringer. Ved utgangen av fjoråret hadde FSE 11 selskaper i porteføljen og en fondsinvestering. FSE gjorde to egenkapital-investeringer i fjor; Auticon og Motitech. Høsten 2018 investerte FSE også i det danske fondet Den Sociale Kapitalfond Invest I. Fondet investerer primært i danske virksomheter med en klar dobbel bunnlinje-ambisjon. For mer informasjon om FSEs portefølje-selskaper, se link: [FSE-portefølje](#)

I 2018 ble Social StartUp gjennomført for første gang. Social StartUp er et skreddersydd program for å bidra til at nystartede entreprenører med flere bunnlinjer raskere skal bli økonomisk bærekraftige. 30 selskaper, av totalt 125 selskaper som søkte, ble valgt ut til tre dager med "bootcamp". Til slutt var det ni selskaper som deltok på det seks måneders lange akselerator-programmet. Suksessen til den første runden av Social StartUp gjorde at neste runde allerede er i gang.

FSE gjorde to egenkapital-investeringer i fjor; Auticon og Motitech. Høsten 2018 investerte FSE også i det danske fondet Den Sociale Kapitalfond Invest I.

Bærekraft, miljø, helse, sikkerhet og likestilling

Ferd har gjennom 2018 arbeidet med hvordan alle deler av vår organisasjon kan jobbe med bærekraft på en mer helhetlig og systematisk måte. De siste årene har vi sett økende vektlegging av miljømessige forhold i industrialiserte land. Selskapene vi eier skal drive bærekraftig og være miljøbevisste.

Kundene til Elopak, myndighetene og andre "stakeholders" har et økende fokus på bærekraft. Elopak har startet en prosess for å oppdatere og utvikle bærekraftsstrategien. Elopak er engasjert i gjenvinning av kartong i flere europeiske land og Nord-Amerika, fremover vil dette arbeidet forsterkes. I 2018 har Elopak redusert klimagassutslippene med 8 prosent sammenlignet med 2017, og de siste fem årene er klimagassutslippene redusert med nesten 78 prosent. Øvrige selskaper i konsernet fokuserer på å begrense påvirkning av det ytre miljøet, med kildesortering av avfall og forsvarlig håndtering av spesialavfall som oppstår i produksjonsprosessene.

I 2018 var gjennomsnittlig antall ansatte i Ferd konsernet 4 211, inklusiv de ansatte i Aibel, Fjord Line, Fürst og Mnemonic var antall ansatte ca. 8 900. Kvinneandelen i Ferd konsernet var på 23 prosent, og sykefraværet i 2018 var på 3,4 prosent. Arbeidsmiljøet i Ferd AS anses som godt, selskapet har 42 ansatte. Styret i Ferd AS består av en kvinne og fire menn. Det har i løpet av året ikke skjedd eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i Ferd AS. I konsernet har det ikke vært noen ulykker med dødelig utfall, men enkelte arbeidsulykker som har medført arbeidsfravær, har forekommet.

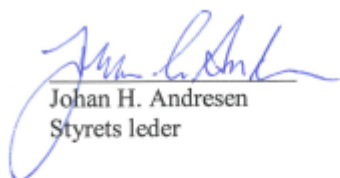
Selskapets policy er å likebehandle kvinner og menn. Dette skjer gjennom lik lønn for likt arbeid og at det ved nyansettelser vektlegges kompetanse, erfaring og forutsetninger for å dekke de krav stillingen krever. Selskapet bestreber seg på å være en attraktiv arbeidsgiver for alle ansatte uansett kjønn, funksjonsevne, religion, livssyn, etnisitet og nasjonal opprinnelse.

Resultatdisponering

Årsresultat på minus 359 millioner kroner overføres fra annen egenkapital.

Lysaker 8. april 2019

I styret for Ferd AS

Johan H. Andresen
Styrets leder

Morten Borge
Styremedlem

Tom Erik Myrland
Styremedlem

Erik Rosness
Styremedlem

Gry Skorpen
Styremedlem

ÅRSREGNSKAP
FERD AS

Resultatregnskap 1.1 - 31.12

Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Utbytter og konsernbidrag fra finansielle investeringer	<u>4</u>	1 930 857	530 863
Urealiserte verdiendringer på finansielle investeringer	<u>4</u>	-2 535 436	2 626 532
Netto gevinster ved salg av finansielle investeringer	<u>4</u>	454 610	829 387
Andre inntekter	<u>3</u>	26 187	38 269
Driftsinntekter	<u>3</u>	-123 781	4 025 052
Lønnskostnader	<u>9,15</u>	56 638	164 050
Av- og nedskrivninger	<u>12</u>	1 811	1 552
Andre driftskostnader	<u>10,11</u>	65 603	56 615
Driftskostnader	<u>3</u>	124 052	222 217
Driftsresultat	<u>3</u>	-247 834	3 802 835
Renteinntekter	<u>17, 20</u>	87 703	71 443
Rentekostnader	<u>17, 20</u>	-66 984	-58 098
Netto andre finansposter	<u>20</u>	-186 811	66 304
Netto finansresultat	<u>20</u>	-166 091	79 650
Resultat før skattekostnad		-413 925	3 882 485
Skattekostnad	<u>8</u>	-54 665	181 583
ÅRSRESULTAT		-359 260	3 700 901

Totalresultat 1.1 - 31.12

Beløp i NOK 1000		2018	2017
ÅRSRESULTAT		-359 260	3 700 901
Andre inntekter og kostnader som ikke reklassifiseres til resultat senere:			
Estimatavvik pensjoner	<u>15</u>	-	-
Skatt på estimatavvik pensjoner	<u>8</u>	-	-
TOTALRESULTAT		-359 260	3 700 901

Balanse pr. 31. desember

Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	12	7 434	9 040
Investeringer i datterselskaper	3,5,7	15 588 307	16 432 029
Langsiktige fordringer på foretak i samme konsern	5,17	42 868	-
Andre fordringer	5	91 705	131 705
Sum anleggsmidler		15 730 314	16 572 774
Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer på foretak i samme konsern	5,17	518 443	255 658
Andre kortsiktige fordringer	5	82 642	72 881
Noterte aksjer og andeler	3,5	6 939 497	7 521 566
Unoterte aksjer og andeler	3,5,7	2 492 626	2 570 200
Hedgefond	3,5	4 646 843	5 089 848
Derivater	3,5	15 006	22 312
Likviditetsfond (kontantekvivalenter)	3,5	1 509 306	-
Bankinnskudd	3,5,13	423 835	335 585
Sum omløpsmidler		16 628 199	15 868 049
SUM EIENDELER	3	32 358 513	32 440 823

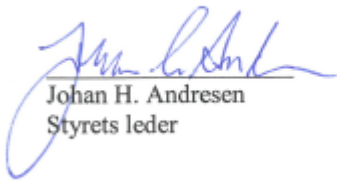
Balanse pr. 31. desember

Beløp i NOK 1000

	Note	2018	2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Aksjekapital	<u>14</u>	183 268	183 268
Overkurs		3 057 406	3 057 406
Annen innskutt egenkapital	<u>3</u>	809 905	809 905
Annen egenkapital		26 701 235	27 768 515
Sum egenkapital		30 751 813	31 819 093
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	<u>15</u>	33 808	30 472
Utsatt skatt	<u>8</u>	183 677	317 676
Sum langsiktig gjeld		217 486	348 148
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	<u>5</u>	3 540	6 999
Betalbar skatt	<u>8</u>	26 268	19 942
Offentlige avgifter	<u>5</u>	9 702	8 390
Gjeld i konsernkontoordning	<u>5,15</u>	913 721	-
Gjeld til foretak i samme konsern	<u>5,17</u>	337 916	48 211
Derivater	<u>5</u>	30 963	66 492
Annen kortsiktig gjeld	<u>5</u>	67 104	123 547
Sum kortsiktig gjeld		1 389 214	273 582
Sum gjeld		1 606 700	621 730
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		32 358 513	32 440 823

Lysaker, 8. april 2019

I styret for Ferd AS

Johan H. Andresen
Styrets leder

Morten Borge
Styremedlem

Tom Erik Myrland
Styremedlem

Erik Rosness
Styremedlem

Gry Skorpen
Styremedlem

Oppstilling over endring i egenkapitalen

2018

Beløp i NOK 1000	Aksjekapital (se note 14)	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1.2018	183 268	3 057 406	809 905	4 050 578	13 910 809	13 857 705	27 768 515	31 819 093
Årsresultat					-1 072 590	713 330	-359 260	-359 260
Resultat fra andre inntekter og kostnader								
Totalresultat 2018					-1 072 590	713 330	-359 260	-359 260
Eiertransaksjoner								
Avgitt konsernbidrag						-516	-516	-516
Avgitt tilleggsutbytte						-407 504	-407 504	-407 504
Avsatt utbytte						-300 000	-300 000	-300 000
Totalt eiertransaksjoner						-708 019	-708 019	-708 019
Egenkapital 31.12.2018	183 268	3 057 406	809 905	4 050 578	12 838 219	13 863 016	26 701 235	30 751 813

*) Ferd AS har i september 2018 delt ut et tilleggsutbytte til Ferd Holding AS. Utbyttet er i sin helhet benyttet til oppgjør av et mellomværende mellom selskapene.

2017

Beløp i NOK 1000	Aksjekapital (se note 14)	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1.2017	183 268	3 057 406	809 905	4 050 578	10 080 364	14 018 379	24 098 743	28 149 321
Årsresultat					3 830 445	-129 544	3 700 901	3 700 901
Resultat fra andre inntekter og kostnader								
Totalresultat 2017					3 830 445	-129 544	3 700 901	3 700 901
Eiertransaksjoner								
Avgitt konsernbidrag					-	-3 129	-3 129	-3 129
Utbetalt tilleggsutbytte *)					-	-28 000	-28 000	-28 000
Totalt eiertransaksjoner					-	-31 129	-31 129	-31 129
Egenkapital 31.12.2017	183 268	3 057 406	809 905	4 050 578	13 910 809	13 857 705	27 768 515	31 819 093

*) Ferd AS har i november 2017 delt ut et tilleggsutbytte til Ferd Holding AS. Utbyttet er i sin helhet benyttet til oppgjør av et mellomværende mellom selskapene.

Kontantstrømoppstilling 1.1 - 31.12

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen presenterer selskapets faktiske inn- og utbetalinger for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis den ordinære driften, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige og lett omsettelige investeringer med inntil 3 måneder løpetid, herunder likviditetsfond. Bundne midler inngår også her. Trekk på kassekreditt er i balansen presentert som kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner. I kontantstrømoppstillingen er trekk på kassekreditt inkludert i kontanter og kontantekvivalenter.

Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Innbetalinger fra realisasjoner av finansielle aktiva	4	4 981 601	5 543 345
Innbetalinger av utbytter fra finansielle aktiva	4	406 053	132 502
Utbetalinger til kjøp av finansielle aktiva	4	-4 525 537	-5 404 954
Inn- og utbetalinger fra realisasjoner av valutaterminer	4	-136 740	190 411
Utbetalinger til lønns- og driftskostnader	9, 10	-150 947	-131 642
Inn- og utbetalinger av skatt	8	-16 645	-62 531
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		557 785	267 131
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger fra datterselskaper	4, 17	969 416	361 933
Utbetalinger til datterselskaper	17	-530 466	-529 586
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		438 950	-167 653
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Overføringer til Ferd Holding	17	-259 300	-249 606
Inn- og utbetalinger fra ekstern finansiering	16	-	-
Renter og finanskostnader		-15 631	11 059
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-274 931	-238 547
Valutaomregning av bankinnskudd		-37 969	-8 296
Endring i bankinnskudd		683 835	-147 365
Bankinnskudd 01.01		335 585	482 949
Bankinnskudd 31.12		423 835	335 585
Netto gjeld i konsernkontoordning 31.12		-913 721	
Likviditetsfond 31.12		1 509 306	
Sum kontantekvivalenter 31.12	13	1 019 420	335 585

Note 1 Generell informasjon

Generell informasjon

Ferd er et familieeid norsk investeringsselskap som satser på verdiskapende eierskap i virksomheter og finansielle investeringer. I tillegg til den kommersielle virksomheten har selskapet et omfattende engasjement innenfor sosialt entreprenørskap. Ferd AS har hovedkontor i Strandveien 50, Lysaker

Ferd er eiet av Andresen-familien. Johan H. Andresen er styrets leder. Selskapets regnskaper for 2018 ble vedtatt av styret 8. april 2019.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Ferd AS avlegger selskapsregnskapet i samsvar med Regnskapslovens § 3-9 og Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder.

Investeringer i datterselskaper

Datterselskaper er selskaper der morselskapet Ferd AS direkte eller indirekte har kontroll. Ferd har kontroll over en investering dersom Ferd har beslutningsmakt over foretaket som det er investert i, er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra foretaket, og samtidig har mulighet til å bruke denne beslutningsmakt over foretaket til å påvirke den variable avkastningen.

Datterselskaper klassifiseres som anleggsmiddel i balansen og måles til virkelig verdi. Verdiendringer på datterselskapene, løpende avkastning som utbytter og gevinst eller tap ved realisasjon av datterselskaper føres som netto driftsinntekt i resultatet.

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper er selskaper der Ferd har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse innebærer at Ferd tar del i strategiske avgjørelser om selskapets økonomi og drift uten å ha kontroll over disse avgjørelsene. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der Ferd har mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital.

Felleskontrollert virksomhet foreligger når virksomheten er regulert ved avtale som krever enstemmighet mellom deltakerne ved strategiske, finansielle og operasjonelle beslutninger.

Investeringer i tilknyttede selskap og felles kontrollert virksomhet innregnes til virkelig verdi med verdiendringer over resultat og klassifiseres som omløpsmidler i balansen. Verdiendringer på investeringene, løpende avkastning som utbytter og gevinst eller tap ved realisasjon av investeringene føres som netto driftsinntekt i resultatet.

Omregning av utenlandsk valuta

Regnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som er den funksjonelle valuta til Ferd AS. Transaksjoner i utenlandsk valuta innregnes og måles i NOK på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til NOK basert på balansedagens kurs. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer innregnes i resultatet.

Utbytte

Utbytte og utdeling av konsernbidrag som foreslås av styret, klassifiseres som kortsiktig gjeld i regnskapet, i samsvar med unntaksregelen i "Forskrift om forenklet regnskapsstandard" § 3-1, 1. ledd nr 4, gitt i medhold av Regnskapslovens § 3-9.

Note 2 Estimater og skjønsmessige vurderinger

Ledelsen har benyttet estimater og forutsetninger ved utarbeidelsen av regnskapet. Dette gjelder for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og noteopplysninger. Estimater og forutsetninger som er lagt til grunn for verdsettelse er basert på historisk erfaring og andre faktorer som vurderes å være relevante for estimatet på balansedagen. Estimatenes kan avvike fra faktiske resultater. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår.

Hovedpostene hvor estimater vil ha stor innvirkning på regnskapsførte verdier er omtalt under. Metode for estimering av virkelig verdi på finansielle eiendeler er også beskrevet under.

Ferd mener at estimatene på virkelig verdi reflekterer rimelige estimater og forutsetninger for alle vesentlige faktorer som partene i en uavhengig transaksjon forventes å vektlegge, inkludert de faktorer som har innvirkning på forventet kontantstrøm, og av graden av risiko forbundet med disse.

Fastsettelse av virkelig verdi på finansielle eiendeler

Ferds balanse består av en stor andel finansielle eiendeler som bokføres til virkelig verdi. Måling til virkelig verdi av de finansielle eiendelene vil i ulik grad være påvirket av estimater og forutsetninger knyttet til blant annet fremtidige kontantstrømmer, avkastningskrav og rentenivå. Det er størst usikkerhet knyttet til fastsettelse av virkelig verdi på de unoterte finansielle eiendelene.

Noterte aksjer og andeler

Virkelig verdi av finansielle eiendeler som omsettes i aktive og likvide markeder fastsettes til noterte markedspriser på balansedagen (markedets offisielle sluttkurs), og verdifastsettelsen innebærer således begrenset estimatusikkerhet.

Unoterte aksjer og andeler

Posten "Unoterte aksjer og andeler" består av unoterte aksjer og investeringer i Private Equity fond. Virkelig verdi estimeres ved hjelp av anerkjente verdsettelsesmodeller. Bruken av disse modellene krever innleggelse av data som dels består av noterte markedspriser og dels estimater om fremtidig utvikling, samt vurderinger vedrørende en rekke faktorer som eksisterer på balansedagen.

Hedgefond

Hedgefondene er eksternt forvaltet. Ferd mottar månedlige, kvartalsvise eller halvårslige estimater på virkelig verdi fra forvalterne. Estimatenes blir etterprøvd av uavhengige administratorer. I tillegg utøves det en rimelighetsvurdering av fondenes samlede avkastning mot referanseindekser.

Likviditetsfond

Virkelig verdi av likviditetsfondene verdsettes ut fra noterte markedskurser. Dersom markedskurser ikke er tilgjengelige, verdsettes fondene i samsvar med prismodeller basert på gjeldende rentekurve og eksterne kredittratinger.

Derivater

Virkelig verdi av derivater verdsettes ut fra noterte markedskurser.

Fastsettelse av virkelig verdi på datterselskaper med eiendommer

Ferd har datterselskaper med eiendommer som verdsettes til virkelig verdi. Virkelig verdi fastsettes til neddiskontert verdi av fremtidige kontantstrømmer og estimatet vil være påvirket av forventede fremtidige kontantstrømmer og avkastningskrav. For å finne virkelig verdi beregnes deretter fradrag for estimerte skatteposisjoner i de underliggende selskapene kjøper og selger vil ta hensyn til i en transaksjon. Hovedprinsippene for fastsettelse av kontantstrømmer og avkastningskrav er beskrevet under.

Fremtidige kontantstrømmer baseres på følgende forhold:

Eksisterende kontrakter

Forventet fremtidig utleie

Forventet ledighet

Avkastningskravet fastsettes ved å ta utgangspunkt i et markedsbasert avkastningskrav for eiendommer med antatt beste beliggenhet (prime-yield CBD) tillagt risikopremie for eiendommen. Risikopremien baseres på:

Beliggenhet

Standard

Forventet markedsutvikling

Leienivå sammenlignet med resten av markedet

Kvalitet på leietakers soliditet

Eiendomsspesifikk kunnskap

Dersom det er gjort transaksjoner av sammenlignbare eiendommer nært opp mot balansedagen, benyttes disse verdien som en kryssreferanse for verdsettelsen.

Fastsettelse av virkelig verdi på finansielle datterselskaper og datterselskaper eid av forretningsområdet Ferd Capital

Ferd AS eier investeringer indirekte gjennom datterselskaper som er holdingselskaper for disse investeringene. Virkelig verdi av disse datterselskapene er verdsatt til bokført verdi av egenkapitalen, for deretter å justere for ikke bokførte verdiendringer på de underliggende investeringene. De underliggende investeringene er verdsatt etter de samme prinsipper og metoder som Ferd AS' direkteinvesteringer.

Note 3 Driftssegmenter

Ferd avlegger segmentrapportering i samsvar med IFRS 8. Ferd er et investeringsselskap og selskapets ledelse fattet beslutninger, følger opp og evaluerer beslutningene basert på verdiutviklingen og virkelig verdi på selskapets investeringer. Ferd skiller mellom forretningsområdene basert på investeringstype / mandat, kapitalallokering, ressursallokering og risikovurdering.

Ferd har fire kommersielle forretningsområder:

Ferd Capital er en langsiktig investor som arbeider aktivt med selskapene i eierperioden for å sikre en best mulig verdiutvikling. Ferd Capital består av tre mandater: Privateide selskaper, børsnoterte selskaper og Special Investments.

Ferd Capitals største investeringer per 31.12.2018 er:

- Elopak (99,9 prosent eierandel) er en av verdens ledende leverandører av emballasjesystemer for flytende næringsmidler. Med en organisasjon og samarbeidspartnere i mer enn 40 land, selges og markedsføres selskapets produkter i over 100 land.
- Aibel (49,4 prosent eierandel) er en ledende leverandør til internasjonal oppstrøms olje- og gassindustri med fokus på norsk sokkel. Selskapet står for drift, vedlikehold og modifikasjoner av offshore- og landbaserte anlegg, og leverer også komplette produksjons- og prosessanlegg.
- Interwell (63,6 prosent eierandel) er en ledende norsk leverandør av høyteknologiske brønnverktøy til den internasjonale olje- og gassindustrien. Selskapets viktigste marked er norsk kontinentalsokkel, men har i de senere årene etablert en tilstedeværelse i flere viktige markeder internasjonalt.
- Brav (100,0 prosent eierandel) er en ledende spiller innen sport- og outdoor industrien og eier noen av de mest innflytelsesrike merkevarene innenfor sine nisjer i markedet. Eier merkevarene Swix, Toko, Lundhags, Ulvang, Helsport og Hard Rocx.
- Mestergruppen (78,0 prosent eierandel) er en ledende aktør i det norske byggevaremarkedet med fokus på den profesjonelle delen av markedet. Selskapets virksomhet omfatter salg av byggevarer, tomte- og prosjektutvikling og hus- og hyttekjeder.
- Servi (99,6 prosent eierandel) utvikler og produserer kundespesifikke hydraulikksystemer, sylindere og ventiler til offshore, maritim og landbasert industri.
- Fjord Line (44,6 prosent eierandel) er et moderne rederi som tilbyr sjøtransport mellom Norge, Danmark og Sverige. I tillegg til passasjertrafikk har Fjord Line god kapasitet på frakt av alle typer nyttekjøretøy og gods, som håndteres av rederiets cargoavdelinger i Norge og Danmark.
- Fürst (40 prosent eierandel) drifter det største medisinske laboratoriet i Norden og analyserer daglig blodprøver fra mer enn 10 000 pasienter.
- Mnemonic (43,8 prosent eierandel) er en av Europas største aktører innenfor området cybersikkerhet. Selskapet hjelper virksomheter med å administrere og håndtere sine sikkerhetsrisikoer, beskytte sine data og forsvare seg mot trusler fra Internett.
- Benchmark Holdings (26,0 prosent eierandel) forbedrer fiskehelse innen oppdrett gjennom produksjon av spesialfôr, rogn og vaksiner.
- Scatec Solar (11,8 prosent eierandel) utvikler, bygger, eier og opererer solenergianlegg over hele verden.
- Nilfisk (> 5,0 prosent eierandel) leverer vaskeutstyr til det profesjonelle markedet og har også salg til konsumenter.
- NKT (> 5,0 prosent eierandel) produserer og installerer undersjøiske og underjordiske høyspentkabler, samt at de produserer kabler med medium og lavt spenningsnivå
- Boozt (5,9 prosent eierandel) er et raskt voksende netthandelsselskap som selger moteklær gjennom nettsiden Boozt.com.
- Petroleum Geo-Services (4,7 prosent eierandel) leverer blant annet seismikk, elektromagnetiske tjenester og reservoaranalyser til oljeselskaper som driver offshorevirksomhet over hele verden.

Ferd Invest er en finansiell investor som investerer i børsnoterte nordiske aksjeselskaper. Målsetningen er å oppnå en avkastning som er høyere enn en nordisk aksjeindeks. Ferd Invests mandat har ikke begrensninger med hensyn til allokeringer mellom land og sektorer. Porteføljen er konsentrert og forventes å avvike betydelig fra referanseindeksen.

Ferd Ekstern Forvaltning består av de fire mandatene Relative Value, Macro, Global Equity og Global Fund Opportunities. Målet med porteføljene er å oppnå en god risikojustert avkastning over tid, både sammenlignet med markedet og i absolutt forstand.

Ferd Eiendom er en aktiv eiendomsinvestor. Forretningsområdet utvikler boligprosjekter, nye kontorbygg og lager/kombinasjonsbygg. Ferd Eiendom gjennomfører prosjekter alene eller i samarbeid med utvalgte partnere. Det gjøres også rene finansielle eiendomsinvesteringer, samt forvaltning av forretningsområdets kontor- og kombinasjonsbygg.

Øvrig virksomhet består hovedsakelig av investeringer i eksternt forvaltede private equity fond og hedgefondandeler kjøpt i annenhåndsmarkedet. I Øvrig virksomhet inngår også enkelte finansielle instrumenter ledelsen kan benytte for å justere den samlede risikoeksponering. I tillegg inngår kostnader til selskapets ledelse, stab og internbank.

Beløp i NOK 1000	Ferd AS	Capital	Invest	Ekstern Forvaltning	Eiendom	Øvrig virksomhet
Resultat 2018						
Driftsinntekter	-123 781	-467 919	-430 462	305 771	339 282	129 546
Driftskostnader	-124 052	-54 738	-2 637	-11 382	-26 634	-28 661
Driftsresultat	-247 834	-522 656	-433 099	294 389	312 647	100 885

Balanse 31.12.18

Investeringer i datterselskaper	15 588 307	12 057 956	-	-	3 423 803	106 548
Investeringer klassifisert som omløpsmidler	15 603 279	4 711 294	3 565 584	4 317 928	130	3 008 343
Bankinnskudd / trekk på konsernkonto	423 835	-	-	-	-	423 835
Øvrige eiendeler	743 092	139 867	12 018	8 278	404 785	178 143
Sum eiendeler	32 358 513	16 909 117	3 577 602	4 326 206	3 828 718	3 716 870

Beløp i NOK 1000	Ferd AS	Capital	Invest	Ekstern Forvaltning	Eiendom	Øvrig virksomhet
Resultat 2017						
Driftsinntekter	4 025 052	2 984 419	269 542	94 871	482 384	193 835
Driftskostnader	-222 217	-69 962	-13 164	-19 840	-31 011	-88 241
Driftsresultat	3 802 835	2 914 458	256 378	75 031	451 374	105 594

Balanse 31.12.17

Investeringer i datterselskaper	16 432 029	12 874 117	-	-	3 503 542	54 370
Investeringer klassifisert som omløpsmidler	15 203 926	4 922 493	3 950 890	4 157 436	130	2 172 977
Bankinnskudd / trekk på konsernkonto	335 585	-1 090 865	83 494	39 423	-135 714	1 439 246
Øvrige eiendeler	469 284	138 923	9 651	6 043	1 730	312 937
Sum eiendeler	32 440 823	16 844 668	4 044 035	4 202 902	3 369 688	3 979 530

Note 4 Inntekter fra finansielle investeringer

Netto gevinster ved salg av finansielle eiendeler beregnes basert på anskaffelseskost og representerer derfor historiske gevinster. Virkelig-verdi justeringer fram til realisasjonstidspunktet blir reversert som urealiserte verdiendringer på finansielle investeringer på tidspunktet for realisasjon.

Beløp i NOK 1000	Utbytter og konsernbidrag fra finansielle investeringer	Urealiserte verdiendringer på finansielle investeringer	Netto gevinster ved salg av finansielle investeringer	Sum
Investeringer i datterselskaper	1 267 452	-1 182 297	-	85 155
Noterte aksjer og andeler	89 031	-924 929	235 761	-600 137
Unoterte aksjer og andeler	-	12 493	3 464	15 958
Hedgefond	574 374	-433 082	198 457	339 750
Likviditetsfond	-	-7 621	16 927	9 306
Sum 2018	1 930 857	-2 535 436	454 610	-149 968

Beløp i NOK 1000	Utbytter og konsernbidrag fra finansielle investeringer	Urealiserte verdiendringer på finansielle investeringer	Netto gevinster ved salg av finansielle investeringer	Sum
Investeringer i datterselskaper	383 740	3 014 487	-	3 398 227
Noterte aksjer og andeler	107 583	-603 322	592 942	97 203
Unoterte aksjer og andeler	18 534	105 164	2 797	126 495
Hedgefond	21 007	110 203	233 648	364 858
Sum 2017	530 863	2 626 532	829 387	3 986 782

Note 5 Finansielle instrumenter og bruk av virkelig verdi

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter utgjør en vesentlig del av Ferd's balanse og er av vesentlig betydning for selskapets finansielle stilling og resultat. Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når selskapet blir part i instrumentets kontraktsmessige forpliktelser og rettigheter.

Finansielle eiendeler:

- Investeringer i egenkapitalinstrumenter og derivater måles til virkelig verdi i balansen med verdiendringer ført over resultatet.
- Øvrige finansielle eiendeler, herunder kundefordringer, har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og måles til amortisert kost. Utlån og fordringer er ikke-derivater finansielle eiendeler med faste eller bestemte betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer presenteres som kundefordringer, andre fordringer samt bankinnskudd i balansen.
- Derivater måles til virkelig verdi i balansen med verdiendringer over resultatet.

Finansielle forpliktelser:

- Derivater måles til virkelig verdi i balansen med verdiendringer over resultatet
- Andre finansielle forpliktelser måles til amortisert kost. Leverandørgjeld og andre forpliktelser blir klassifisert som kortsiktig dersom gjelden forfaller innen ett år eller inngår i den ordinære driftssyklusen. Gjeld som har oppstått ved bruk av Ferd's lånefasilitet presenteres som langsiktig gjeld dersom Ferd både har mulighet til og intensjon om å rulle gjelden mer enn 12 måneder.

Kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge instrumentet. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de avtalte rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller overføres til en annen part. Tilsvarende fjernes finansielle instrumenter fra balansen når konsernet i hovedsak har overført risiko og gevinstpotensialet ved eierskapet.

Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi med verdiendring ført over resultatet innregnes ved anskaffelse til verdi notert i markedet på balansedagen eller beregnet på grunnlag av målbare markedsforhold på balansedagen. Transaksjonsutgiftene resultatføres. I påfølgende perioder måles instrumentene til virkelig verdi i henhold til markedsverdi eller ved bruk av anerkjente beregningsmetoder. Verdiendringer innregnes i resultatet.

Utlån og fordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte transaksjonskostnader. I senere perioder måles eiendelene og forpliktelsene til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, fratrukket eventuelt verdifall. Avsetning for verdifall gjøres for forventede kreditttap. Konsernet gjennomgår regelmessig utestående fordringer og utarbeider estimater for tap som danner grunnlag for de regnskapsmessige avsetningene. Ved utarbeidelse av estimatet brukes historiske data for tap på fordringer som er klassifisert etter samme risikokarakteristika i konsernet som grunnlag. Basert på historiske observerbare misligholdsrater dannes en forventning til fremtidig tap som det gjøres avsetning for. Tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Gevinst og tap ved realisasjon av finansielle instrumenter, endringer i virkelig verdi samt renteinntekt resultatføres i den perioden de oppstår. Utbytteinntekter og konsernbidrag innregnes året før de vedtas på generalforsamling. Det samme gjelder skatteeffekt av slike transaksjoner. Netto inntekter knyttet til de finansielle instrumentene klassifiseres som driftsinntekter i resultatet.

Sikringsbokføring

Ferd kan benytte finansielle derivater for å redusere det økonomiske tapet ved ugunstige bevegelser i valutakurser eller renter. Derivatene blir regnskapsført som finansielle instrumenter til virkelig verdi og verdiendringer inngår i resultatet. Ferd praktiserer ikke sikringsbokføring i selskapsregnskapet.

Ferds prinsipper ved måling til virkelig verdi, generelt

Ferd benytter den verdsettelsesmetode som ansees å gi det mest representative estimatet på en antatt salgsverdi. Et slikt salg forutsettes gjennomført i en velordnet transaksjon på balansedagen. Dette innebærer at for alle eiendeler der det finnes observerbar markedsinformasjon, eller der det nylig er gjennomført en transaksjon, benyttes disse kurser (markedsmetoden). Når en kurs for en identisk eiendel ikke er observerbar, beregnes virkelig verdi ved hjelp av en annen verdsettingsmetode. Ved verdsettingen benytter Ferd relevante og observerbare data i størst mulig grad.

For alle investeringer der verdien fastsettes ved bruk av en annen verdsettingsmetode enn markedsmetoden, gjøres det analyser av endringen i verdi fra periode til periode. Det gjennomføres grundige analyser på flere nivåer, både av overordnet i forretningsområdet, av Ferds konsernledelse og til slutt av Ferds styre. Det utarbeides sensitivitetsanalyser for de mest sentrale og kritiske inndata i verdsettingsmodellen, og i enkelte tilfeller foretas kontrollberegninger av verdsettelsen ved bruk av alternative verdsettingsmetoder for å bekrefte den beregnede verdi.

Ferd er konsekvent i bruken av verdsettingsmetode, og endrer normalt ikke prinsippene for verdsettelsen. Endring av prinsipper vil gi lav pålitelighet i rapporteringen og svekket sammenlignbarhet fra periode til periode. Prinsipp for verdsettelse og bruk av verdsettingsmetode fastsettes for investeringen før den gjennomføres og endres kun unntaksvis og bare dersom endringen fører til en måling som under omstendighetene er mer representativ for virkelig verdi.

Verdsettelsesmetoder

Verdien av datterselskaper er fastsatt ved ta utgangspunkt i selskapenes bokførte egenkapital og justere for ikke bokførte verdiendringer. Underliggende investeringer verdsettes etter samme prinsipper som investeringer eid direkte i Ferd AS, som beskrevet nedenfor.

Investeringer i børsnoterte aksjer verdsettes ved bruk av markedsmetoden. Børskurs for siste gjennomførte transaksjon på markedsplassen legges til grunn.

Investeringer i unoterte aksjer som blir forvaltet internt, verdsettes normalt basert på en inntjeningsmultipl. Ved beregning av verdi (Enterprise Value - EV) benyttes for eksempel $EV / EBITDA$, $EV / EBITA$, $EV / EBIT$ og $EV / (EBITDA - CAPEX)$. Ferd innhenter relevante multipler for sammenlignbare selskaper. Multiplene for porteføljeselskapene justeres dersom forutsetningene ikke er like med peer group. Slike forutsetninger kan bestå av kontrollpremie, likviditetsrabatt, vekstforutsetninger, marginer eller tilsvarende. Selskapets resultat som benyttes i verdsettelsen normaliseres for engangseffekter. Til slutt beregnes egenkapitalverdi ved å gjøre fradrag for netto rentebærende gjeld. Dersom det har skjedd en uavhengig transaksjon i markedet, benyttes denne normalt som grunnlag for vår verdsettelse.

Verdsettelse av investeringer i eksternt forvaltede private equity- og hedgefond er basert på rapportert verdi fra fondene (NAV).

Den delen av hedgefondporteføljen som rapporteres under Øvrig er kjøpt i annenhåndsmarkedet, ofte med en betydelig rabatt i forhold til rapportert verdi fra fondene (NAV). Ved måling av disse hedgefondene innhentes anslag fra flere eksterne meglere for å vurdere hvilken rabatt disse hedgefondene omsettes til, sammenlignet med siste rapporterte NAV. Ferd gjør en vurdering av megleranslagene, anslår beste estimat for rabatt og benytter dette estimatet ved verdsettelse av hedgefondene.

Utleieeiendommer er verdsatt ved diskontering av fremtidige forventede kontantstrømmer. Verdien av eiendommer som inngår i byggeprosjekter vurderes løpende til antatt salgsverdi. Verdien oppnår ofte et skifte ved oppnådde milepæler. Periodevis sammenlignes våre beregnede verdier mot uavhengige takster.

Nedenfor følger en oversikt over bokført verdi og virkelig verdi av selskapets finansielle instrumenter samt hvordan disse er behandlet i regnskapet. Tabellen er utgangspunkt for den videre informasjonen om selskapets finansielle risiko og henviser til påfølgende noter.

Beløp i NOK 1000	Investeringer målt til virkelig verdi over resultatet	Finansielle Instrumenter målt til amortisert kost	SUM	Virkelig verdi
Anleggsmidler				
Investeringer i datterselskaper	15 588 307	-	15 588 307	15 588 307
Langsiktige fordringer mot selskap i samme konsern	-	42 868	42 868	42 868
Andre langsiktige fordringer	-	91 705	91 705	91 705
Sum 2018	15 588 307	134 573	15 722 880	15 722 880
Sum 2017	16 432 029	131 705	16 563 734	16 563 734
Omløpsmidler				
Kortsiktige fordringer mot selskap i samme konsern	-	518 443	518 443	518 443
Andre kortsiktige fordringer	-	82 642	82 642	82 642
Noterte aksjer og andeler	6 939 497	-	6 939 497	6 939 497
Unoterte aksjer og andeler	2 492 626	-	2 492 626	2 492 626
Hedgefond	4 646 843	-	4 646 843	4 646 843
Derivater	15 006	-	15 006	15 006
Likviditetsfond	1 509 306	-	1 509 306	1 509 306
Bankinnskudd	-	423 835	423 835	423 835
Sum 2018	15 603 279	1 024 920	16 628 199	16 628 199
Sum 2017	15 181 614	664 123	15 845 737	15 845 737
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	-	3 540	3 540	3 540
Offentlige avgifter	-	9 702	9 702	9 702
Gjeld i konsernkontoordning	-	913 721	913 721	913 721
Gjeld til selskap i samme konsern	-	337 916	337 916	337 916
Derivater	30 963	-	30 963	30 963
Annen kortsiktig gjeld	-	67 104	67 104	67 104
Sum 2018	30 963	1 331 983	1 362 946	1 362 946
Sum 2017	66 492	187 148	253 639	253 639

Virkelig verdi hierarki - Finansielle eiendeler og forpliktelser

Ferd inndeler eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi i balansen i et hierarki basert på grunnlaget for verdsettelsen. Hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler uten justeringer. Et aktivt marked kjennetegnes ved at det gjøres transaksjoner i markedet i verdipapiret med tilstrekkelig hyppighet og volum.

Prisinformasjonen skal være løpende oppdatert og representere forventet salgsvederlag. Kun børsnoterte aksjer blir vurdert som nivå 1 investeringer.

Nivå 2: På nivå 2 klassifiseres investeringer hvor det finnes noterte priser, men markedene tilfredsstillers ikke kravene for å regnes som aktive. I tillegg vurderes investeringer hvor verdsettelsen i sin helhet kan avledes fra verdien av andre noterte priser, herunder verdi på underliggende verdipapirer, rentenivå, valutakurs eller lignende. Finansielle derivater som renteswaper og valutaterminer vurderes også som nivå 2 investeringer. Ferd's hedgefondportefølje vurderes å tilfredsstillers kravene til nivå 2. Disse fondene består av sammensatte porteføljer av aksjer, rentepapirer, råvarer og andre omsettelige derivater. For slike fond rapporteres verdi (NAV) løpende og den rapporterte NAV benyttes ved transaksjoner i fondet.

Nivå 3: Alle Ferd's øvrige investeringer vurderes på nivå 3. Dette gjelder investeringer der all informasjon eller deler av informasjonen om verdi ikke kan observeres i markedet. Ferd benytter også verdsettelsesmodeller for investeringer der aksjen har liten eller ingen omsetning. Verdipapirer som verdsettes basert på noterte priser eller rapportert verdi (NAV), men hvor det må gjøres vesentlige justeringer vurderes også på nivå 3. For Ferd gjelder dette private equity- og andre fondsinvesteringer rapportert under øvrige der rapportert NAV må justeres for rabatter. En avstemming i bevegelsen av eiendelene på nivå 3 er vist i en egen tabell.

Ferd allokerer hver enkelt investering til sitt respektive nivå i hierarkiet ved anskaffelse. Overføringer fra et nivå til et annet skjer kun unntaksvis og utelukkende dersom det er skjedd endringer av betydning for nivåinndelingen ved den finansielle eiendelen. Dette kan skje eksempelvis ved at en unotert aksje har blitt børsnotert eller tilsvarende. En overføring mellom nivåene vil i så tilfelle gjøres når Ferd er blitt kjent med endringen.

Tabellen viser hvilket nivå i verdsettelseshierarkiet de ulike målemetodene for konsernets finansielle eiendeler målt til virkelig verdi vurderes å befinne seg:

Beløp i NOK 1000	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum 2018
Investeringer i datterselskaper	-	-	15 588 307	15 588 307
Noterte aksjer og andeler	6 939 497	-	-	6 939 497
Unoterte aksjer og andeler	-	-	2 492 626	2 492 626
Hedgefond	-	4 001 379	645 464	4 646 843
Derivater som eiendel	-	15 006	-	15 006
Likviditetsfond	-	1 509 306	-	1 509 306
Derivater som gjeld	-	-30 963	-	-30 963
Sum 2018	6 939 497	5 494 729	18 726 397	31 160 623

Beløp i NOK 1000	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum 2017
Investeringer i datterselskaper	-	-	16 432 029	16 432 029
Noterte aksjer og andeler	7 521 566	-	-	7 521 566
Unoterte aksjer og andeler	-	-	2 570 200	2 570 200
Hedgefond	-	4 157 436	932 412	5 089 848
Derivater som eiendel	-	22 312	-	22 312
Derivater som gjeld	-	-66 492	-	-66 492
Sum 2017	7 521 566	4 113 256	19 934 641	31 569 462

Avstemming av bevegelsen i eiendeler på nivå 3

Beløp i NOK 1000	IB 01.01.18	Kjøp / emisjon	Salg og utbetalinger fra investeringer	Urealiserte gevinster og tap, innregnet i resultatet	Gevinst og tap innregnet i resultatet	UB 31.12.18
Investeringer i datterselskaper	16 432 029	338 576	-	-1 182 297	-	15 588 307
Unoterte aksjer og andeler	2 570 200	543 719	-289 229	-392 706	60 642	2 492 626
Hedgefond	932 412	322	-129 120	-163 868	5 718	645 464
SUM 2018	19 934 641	882 616	-418 349	-1 738 871	66 361	18 726 397

Beløp i NOK 1000	IB 01.01.17	Kjøp / emisjon	Salg og utbetalinger fra investeringer	Urealiserte gevinster og tap, innregnet i resultatet	Gevinst og tap innregnet i resultatet	UB 31.12.17
Investeringer i datterselskaper	12 845 826	577 282	-6 202	3 015 123	-	16 432 029
Unoterte aksjer og andeler	2 475 854	294 101	-441 127	170 663	70 709	2 570 200
Hedgefond	1 138 672	27 591	-354 029	6 954	113 224	932 412
SUM 2017	16 460 352	898 974	-801 358	3 192 740	183 933	19 934 641

Oversikt over benyttede inndata og sensitivitetsanalyse

Nedenfor presenteres en oversikt over de mest sentrale forutsetninger benyttet ved måling av virkelig verdi av Ferd's investeringer, allokert til nivå 3 i hierarkiet. Vi viser også hvor sensitive verdien av investeringene er for endringer i forutsetningene.

Beløp i NOK 1000	Balanseført verdi per 31.12.18	Benyttede og implisitte EBITDA multipler	Verdi, dersom multipl reduseres med 10 prosent	Verdi, dersom multipl økes med 10 prosent	Benyttet diskonterings- rente	Verdi, dersom renten økes med 1 prosentpoeng	Verdi, dersom renten reduseres med 1 prosentpoeng
Investering i Ferd Eiendom AS	3 423 803	-	-	-	5,8 %-11,0 %	2 961 103	4 090 503
Andre investeringer i datterselskaper sensitive for multipl	11 562 720	6,6 - 14,9	9 901 720	13 223 720	-	-	-
Unoterte aksjer og andeler sensitive for multipl	578 000	9,1	433 000	722 000	-	-	-
Øvrige datterselskap og unoterte investeringer	2 516 410	-	-	-	-	-	-

Note 6 Risikostyring - Investeringsaktiviteter

Det har i perioden ikke vært vesentlige endringer knyttet til selskapets risikostyring.

VERDIFALLSRISIKO OG ALLOKERING AV KAPITAL

Ferds allokering av kapitalen må være i tråd med eiers risikotoleranse. Et mål på denne risikotoleranse er hvor stort verdifall målt i kroner eller prosent eier aksepterer i tilfelle markedene Ferd er eksponert mot skulle oppleve kraftige og raske fall. Verdifallsrisikoen legger føringer på hvor stor andel av egenkapitalen som kan være investert i aktiva med høy risiko for verdifall. Dette måles og følges opp ved hjelp av stresstester. Tapsrisikoen blir vurdert som et mulig samlet verdifall uttrykt i kroner og som prosent av egenkapitalen. Ferds langsiktighet gjør at eier kan akseptere store svingninger i verdijustert egenkapital.

KATEGORIER AV FINANSIELL RISIKO

Likviditetsrisiko

Ferds nåværende og estimert fremtidige likviditet blir løpende analysert og vurdert. Det stilles krav om at under normale markedsforhold skal minst 4 milliarder kroner av de finansielle investeringene bestå av aktiva som kan realiseres i løpet av et kvartal. Dette ivaretas først og fremst gjennom investeringer i børsnoterte aksjer og likvide hedgefond.

Valutarisiko

Ferd har et bevisst forhold til valutaeksponering. Vi legger til grunn at Ferd alltid vil ha en viss andel av egenkapitalen investert i euro, amerikanske dollar og svenske kroner, og sikrer derfor normalt ikke valutaeksponering til norske kroner.

Ferd har følgende utestående valutaderivater på morselskapsnivå per 31.12.18:

Beløp i NOK 1000	Valutakjøp		Valutasalg	
	Valuta	Beløp	Valuta	Beløp
	NOK	1 721 953	USD	-200 000
	NOK	990 548	EUR	-100 000

SENSITIVITETSANALYSE, VERDIFALLSRISIKO INVESTERINGSVIRKSOMHET

Stresstesten er basert på en inndeling av Ferds egenkapital i ulike aktivaklasser, som utsettes for verdifall som følger:

- Norske aksjemarkedet faller 30 prosent
- Internasjonale aksjemarkeder faller 20 prosent
- Eiendom faller 10 prosent
- Kronekursen styrkes 10 prosent

For å nansere beregningene gjøres det en vurdering av om Ferds investeringer antas å falle mer eller mindre enn markedet. Det legges for eksempel til grunn at de unoterte investeringene i et stresstestscenario har et verdifall på 1,0- 1,3 ganger det norske aksjemarkedet.

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Kursrisiko: Norske aksjer faller 30 %	-5 300 000	-5 600 000
Kursrisiko: Internasjonale aksjer faller 20 %	-2 400 000	-2 200 000
Kursrisiko: Eiendom faller 10 %	-400 000	-400 000
Valutarisiko: Kronekursen styrkes med 10 %	-1 500 000	-1 900 000
Sum verdifall i verdijustert egenkapital	-9 600 000	-10 100 000
Verdifall i % av verdijustert egenkapital	31%	31%

Note 7 Aksjer og andeler i andre selskaper med eierandel over 10 %

Datterselskaper	Segment	Forretningskontor	Eierandel
Elopak AS	Ferd Capital	Røyken	99,8 %
Brav Norway AS	Ferd Capital	Oslo	100,0 %
FC Well Invest AS - Holdingselskap for investeringen Interwell	Ferd Capital	Bærum	100,0 %
Ferd Aibel Holding AS - Holdingselskap for investeringen Aibel*	Ferd Capital	Bærum	100,0 %
Ferd MG Holding AS - Holdingselskap for investeringen Mestergruppen	Ferd Capital	Bærum	98,3 %
1912 Top Holding AS - Holdingselskap for investeringen Servi	Ferd Capital	Bærum	99,5 %
Ferd Lab Invest AS - Holdingselskap for investeringen Fürst*	Ferd Capital	Bærum	100,0 %
FC Holding II AS - Holdingselskap for investeringen Mnemonic*	Ferd Capital	Bærum	100,0 %
Ferd Eiendom AS - Holdingselskap for Ferds eiendomsinvesteringer	Ferd Eiendom	Bærum	100,0 %
Ferd Malta Holdings Ltd	Øvrige	Malta	100,0 %
Ferd Sosiale Entreprenører AS	Øvrige	Bærum	100,0 %
Norse Crown Company Ltd. AS	Øvrige	Bærum	100,0 %

*) For direkte eierandel i investeringene se note 3

Andre investeringer med eierandel over 10 %

Flere av investeringene har en høy eierandel, men er rene finansielle investeringer. Investeringer blir ikke klassifisert som datterselskaper eller tilknyttede selskaper om vi ikke har kontroll over selskapene, se note 1 for omtale av kontroll.

Noterte aksjer og andeler

Benchmark Holdings plc	Ferd Capital	26,0 %
Scatec Solar ASA	Ferd Capital	11,8 %

Unoterte aksjer og andeler

Fjord Line AS	Ferd Capital	44,6 %
Broodstock Capital Partners AS	Ferd Capital	40,0 %
BC SPV I AS	Ferd Capital	75,8 %
BC SPV II AS	Ferd Capital	93,7 %
BC SPV III AS	Ferd Capital	85,0 %
BC SPV IV AS	Ferd Capital	90,0 %
Credo Invest nr 10 AS	Ferd Capital	91,3 %
Credo Invest nr 14 AS	Ferd Capital	42,5 %
Rolighedsvej, 9990 Skagen ApS	Ferd Capital	50,0 %
SPV Verdane Winds	Ferd Capital	43,6 %
Founders Fund II AS	Øvrige	13,5 %
Energy Ventures II AS	Øvrige	26,0 %
Energy Ventures II KS	Øvrige	22,1 %
Energy Ventures III AS	Øvrige	25,0 %
Energy Ventures III GP LP	Øvrige	25,0 %
Energy Ventures III LP	Øvrige	18,7 %
Herkules Capital I AS	Øvrige	40,0 %
Herkules Private Equity Fund II (LP-I) Limited	Øvrige	74,5 %
Herkules Private Equity Fund III (LP-I) Limited	Øvrige	25,1 %
Intera Fund I	Øvrige	12,0 %
Nordic Microfinance Initiative AS	Øvrige	14,2 %
Norwegian Microfinance Initiative AS	Øvrige	12,5 %
NMI Frontier	Øvrige	11,3 %
NMI Fund III	Øvrige	15,4 %
NMI Global	Øvrige	11,3 %

Note 8 Skatter

Skatter

Skattekostnaden i resultatet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt på poster ført mot Andre inntekter og kostnader i oppstillingen av totalresultatet (OCI) er også ført mot totalresultatet. Skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden blir beregnet i samsvar med de lover og regler som er vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Betalbar skatt for perioden beregnes basert på skattegrunnlaget, som avviker fra Resultat før skatt på grunn av resultatposter som kommer til inntekt eller fradrag i en annen periode (midlertidige forskjeller) eller resultatposter som aldri kommer til beskatning (permanente forskjeller).

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi av eiendeler og gjeld samt skattevirkninger av underskudd til fremføring på balansedagen.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge slik at de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes. Ved beregning av utsatt skatt og utsatt skattefordel benyttes vedtatte skattesatser ved slutten av rapporteringsperioden og nominelle beløp. Utsatt skatt og utsatt skattefordel innregnes netto når det foreligger juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser, og selskapet er i stand til og har til hensikt å gjøre opp skatteforpliktelsen netto.

Skattekostnad består av

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Betalbar inntektsskatt	74 840	88 536
Endring i utsatt skatt	-133 999	70 901
Skatt relatert til tidligere år	-5 257	10 025
Betalt kildeskatt	9 751	12 121
Skattekostnad	-54 665	181 583

Betalbar skatt i balansen

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Årets betalbare skatt	74 840	88 536
Avgitt konsernbidrag	-48 572	-68 594
Betalbar skatt i balansen	26 268	19 942

Avstemming fra nominell til effektiv skattesats

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Resultat før skattekostnad	-413 925	3 882 485
Forventet skattekostnad etter nominell skattesats (23% i 2018 og 24 % i 2017)	-95 203	931 796
Ikke skattepliktige gevinster/tap og utdelinger på verdipapirer	-396 752	-203 135
Urealiserte verdiendringer på verdipapirer	437 940	-554 358
Justering av skatt tidligere perioder	-5 257	10 025
Betalt kildeskatt	9 751	12 121
Effekt av endring i skattesats	-8 349	-13 812
Skatteeffekten av andre permanente forskjeller	3 205	-1 055
Skattekostnad	-54 665	181 583

Effektiv skattesats	13,2 %	4,7 %
----------------------------	---------------	--------------

Utsatt skatt

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Fordringer	-13 409	-4 819
Gevinst- og tapskonto	1 383	1 807
Derivater	-1 834	-10 161
Varige driftsmidler	-186	42
Avsetninger	-3 175	-14 248
Netto pensjoner	-7 438	-7 009
Aksjer og andeler	208 336	352 063
Balanseført verdi 31.12, utsatt skatteforpliktelse	183 677	317 676

Endring i netto balanseført utsatt skatt

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Balanseført verdi 1.januar	317 676	246 775
Resultatført i perioden	-133 999	70 901
Skatt ført mot totalresultatet (estimatavvik, pensjoner)	-	-
Balanseført verdi 31.12	183 677	317 676

Note 9 Lønnskostnader og godtgjørelser

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Lønn	32 791	142 040
Sosiale avgifter	9 847	12 864
Pensjonskostnader (se note 15)	10 541	4 613
Andre ytelser	3 458	4 533
Sum	56 638	164 050

Gjennomsnittlig antall årsverk	40	38
--------------------------------	----	----

Lønn og honorarer til konsernsjef

Beløp i NOK 1000	Lønn og bonus	Natural- ytelser	Pensjons- premie
Morten Borge	7 265	266	344

Konsernsjefen er med i Ferds årlige bonusordning og langsiktige bonusordning. Bonus er basert på oppnådde resultater i konsernet.

Konsernsjefen omfattes av Ferds kollektive pensjonsordninger for lønn under 12 G. Dette er en innskuddsordning (se også note 15). Konsernsjefen er medlem av en innskuddsordning over drift for pensjonsgrunnlaget som er høyere enn 12 G men oppad begrenset til ca 2,4 mill., samt en førtidspensjonsordning som gir mulighet til å fratre ved oppnådd 65 års alder.

Konsernsjefen har rett til 9 måneders etterlønn dersom han må fratre sin stilling.

Honorarer til styret

Det er ikke utbetalt særskilt honorar for styreverv i Ferd AS.

Note 10 Andre driftskostnader

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Leie av bygninger o.l.	5 844	5 853
Honorarer til revisor, advokater, konsulenter	36 271	28 496
Reisekostnader	4 526	2 414
Tap og endring i nedskrivninger på fordringer	-	-335
Andre kostnader	18 962	20 187
Sum	65 603	56 615

Note 11 Kostnadsførte honorar til revisorer

Oversikt over kostnadsført honorarer til selskapets revisor, revisjons- og rådgivingselskapet PwC AS (Ernst & Young AS i 2017):

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Revisjonshonorar EY	761	1 200
Revisjonshonorar PWC	500	-
Skattemessige tjenester (PwC i 2018 og EY i 2017)	500	121
Andre tjenester utenfor revisjon (EY)	1 469	445
Sum	3 229	1 766

Andre tjenester utenfor revisjon er i hovedsak due diligence tjenester samt bistand til oversettelse av årsregnskap.

Alle beløp er eks mva.

Note 12 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler

Investering i varige driftsmidler måles til anskaffelseskost, med fradrag for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Påfølgende utgifter knyttet til driftsmidlet balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler vil tilflyte selskapet og utgiften kan måles pålitelig, mens løpende vedlikehold resultatføres.

Varige driftsmidler avskrives systematisk over eiendelens utnyttbare levetid, normalt lineært. Dersom det finnes indikasjoner på at et driftsmiddel har falt i verdi, blir driftsmidlet testet for nedskrivninger.

Nedskrivninger

Varige driftsmidler vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi.

Ved vurdering av verdifall, beregnes eller estimeres først eiendelens gjenvinnbare beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Virkelig verdi fratrukket salgsutgifter er det beløp som kan oppnås ved salg av en eiendel i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, med fradrag for salgsutgifter. Bruksverdi er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer som forventes å skapes av fra en eiendel eller en kontantgenererende enhet.

Dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, resultatføres differansen som nedskrivning. Nedskrivninger reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

2018

Beløp i NOK 1000	Bygninger og tomter	Driftsløsøre og inventar	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	4 077	19 990	24 066
Tilgang	108	98	205
Anskaffelseskost 31.12.	4 184	20 088	24 272
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.		15 026	15 026
Årets avskrivninger		1 811	1 811
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.		16 837	16 837
Balanseført verdi 31.12.	4 184	3 250	7 434
Antatt økonomisk levetid på avskrivbare driftsmidler	-	4-10 år	
Avskrivningsplan		Lineær	
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	6 081		

2017

Beløp i NOK 1000	Bygninger og tomter	Driftsløsøre og inventar	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	3 993	18 346	22 338
Tilgang	84	2 634	2 718
Avgang	-	-990	-990
Anskaffelseskost 31.12.	4 077	19 990	24 066
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.		13 999	13 999
Årets avskrivninger		1 552	1 552
Avgang avskrivninger		-525	-525
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.		15 026	15 026
Balanseført verdi 31.12.	4 077	4 964	9 040
Antatt økonomisk levetid på avskrivbare driftsmidler	-	4-10 år	
Avskrivningsplan		Lineær	
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	6 047		

Note 13 Bankinnskudd

Blant balanseførte bankinnskudd inngår følgende bundne midler:

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Skattetrekkskonto	5 908	5 944

Note 14 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i selskapet per 31.12.18 består av 183.267.630 aksjer med pålydende NOK 1,-.

Eierstruktur

Aksjonærene i selskapet per 31.12.18 var:

	Antall aksjer	Eierandel
Ferd Holding AS	183 267 630	100,00%

Ferd AS er datterselskap av Ferd Holding AS som igjen er datterselskap av Ferd JHA AS. Ferd deler forretningskontor med sine morselskap på Lysaker i Bærum. For konsernregnskapet til Ferd JHA AS, ta kontakt med Ferd.

Aksjer eid indirekte av styremedlemmer i Ferd AS:	Rolle	Stemmeandel	Eierandel
Johan H. Andresen (Ferd JHA AS)	Styrets leder	69,98%	15,21%

Katharina G. Andresen og Alexandra G. Andresen eier til sammen 84,8 % av Ferd AS indirekte gjennom aksjeeie i Ferd Holding AS gjennom sine holdingsselskaper Ferd KGA AS og Ferd AGA AS.

Note 15 Pensjonskostnader og forpliktelser

FERDS PENSJONSORDNINGER

Innskuddsbaserte ordninger

Forpliktelser til å yte innskudd til innskuddsbaserte pensjonsordninger innregnes som kostnader i resultatet når de ansatte har ytt tjenester som gir dem rett til innskuddet.

Ytellesbaserte ordninger

For lønn over 12 G har Ferd en pensjonsordning som innebærer at de ansatte opptjener en pensjonsrettighet hvert år. Samtidig med etableringen ble ordningen lukket for nyansatte. Rettigheten består av en andel av lønnen over 12 G, samt en avkastningskomponent som avhenger av den ansattes valgte risikoprofil. Pensjonsordningen har mange fellestrekk med en innskuddsordning, men ettersom Ferd ikke gjennomfører løpende utbetalinger til et fond, men har valgt å sitte med avkastningsrisikoen selv, skal ordningen regnskapsmessig klassifiseres som en ytelsesordning. Ferd har innregnet forpliktelsen som en pensjonsforpliktelse og kostnadsfører de løpende innskuddene og den løpende avkastningen etter hvert som de pådras.

Konsernledelsen har dessuten en førtidspensjonsordning som gir de anledning til å gå av fra fylte 65 år. Dette er også en ytelsesordning.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Selskapets netto forpliktelse fra ytelsesbaserte pensjonsordninger er beregnet separat for hver plan. Forpliktelsen beregnes av aktuar og er et estimat på framtidige ytelser som ansatte har opptjent på balansedagen som følge av deres tjeneste i innværende og tidligere perioder. Ytelserne er neddiskontert til nåverdi redusert med virkelig verdi av pensjonsmidler.

Den delen av periodens netto pensjonskostnad som består av årets pensjonsopptjening, avkortning og oppgjør av pensjonsordninger, planendringer samt periodisert arbeidsgiveravgift, inkluderes i lønnskostnader i den perioden den ansatte har jobbet og dermed opptjent pensjonsrettighetene, mens netto rentekostnad på pensjonsforpliktelsen fratrasket forventet avkastning på pensjonsmidlene, resultatføres som finanskostnader i samme periode. Positive og negative estimatavvik føres som andre inntekter og kostnader i totalresultatet i den perioden de er identifisert.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid når endringene ikke er innvunnet umiddelbart. Gevinster eller tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet når avkortningen eller oppgjøret inntreffer. En avkortning inntreffer når selskapet vedtar en vesentlig reduksjon av antall ansatte som omfattes av en ordning eller endrer vilkårene for en ytelsesbasert pensjonsordning slik at en vesentlig del av nåværende ansattes fremtidige opptjening ikke lenger kvalifiserer til ytelser eller bare kvalifiserer til reduserte ytelser.

Økonomiske forutsetninger per 31. desember

	2018	2017
Diskonteringsrente	2,00%	2,00%
Forventet lønnsvekst	2,50%	2,50%
Fremtidig forventet pensjonsregulering	1,75%	1,75%
Forventet regulering av G	2,25%	2,25%

YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER

Spesifikasjon av innregnet forpliktelse

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Nåverdi av ikke-fondsbaserte pensjonsforpliktelser	33 808	30 472
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-	-
Sum ytelsesbasert forpliktelse som er innregnet balansen	33 808	30 472

Estimatavvik innregnet i totalresultatet

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Årets estimatavvik på pensjonsforpliktelsen (ytelsesbaserte ordninger)	-	-
Netto resultatført estimatavvik for ytelsesbaserte ordninger	-	-

Pensjonskostnad

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Pensjonskostnad på ytelsesbasert ordning innregnet i resultatet	5 065	-93
Pensjonskostnad på innskuddsordninger innregnet i resultatet	5 477	4 706
Pensjonskostnad på ytelsesbasert ordning innregnet i totalresultatet	-	-
Sum pensjonskostnader innregnet i resultatet	10 541	4 613

Note 16 Kortsiktig rentebærende gjeld

Beløp i NOK 1000	Lånebeløp i NOK 2018	Lånebeløp i NOK 2017
Kortsiktig rentebærende gjeld 31.12. til pålydende	-	-
Aktiverte opptrekkskostnader	-6 967	-7 592
Balanseført verdi 31.12.	-6 967	-7 592

Ferd AS har en fler-valutakonsernkontoordning. Kortsiktig rentebærende gjeld per 31.12.2018 er netto trekk på konsernkontoordning i selskapet mot andre selskaper. Konsernkontoordningen totalt sett har netto innstående midler per 31.12.2018.

Ferd har en samlet lånefasilitet på 7 milliarder NOK. Opptrekkskostnader knyttet til fasiliteten er periodisert over løpetiden. Da vi ikke har opptrekk på lånefasiliteten klassifiseres de aktiverte opptrekkskostnadene som andre fordringer.

Ferd har finansielle covenants til lånefasilitetene med krav til 1) Egenkapitalandel, 2) Bokført egenkapital og 3) Likvide midler. Per 31.12.2018 har Ferd god margin til disse kravene.

Note 17 Transaksjoner og mellomværender med selskap i samme konsern

Parter anses å være nærstående hvis en part har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse ovenfor den annen part. Parter er også nærstående dersom de er underlagt tredje persons eller foretaks felles kontroll, eventuelt hvor den ene parten er underlagt betydelig innflytelse og den andre felles kontroll. En person eller et nært medlem av en persons familie er nærstående dersom vedkommende har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket. Selskaper kontrollert eller under felles kontroll av nøkkelpersoner i ledelsen anses også som nærstående parter. Alle transaksjoner mellom nærstående parter gjennomføres i henhold til etablerte avtaler og prinsipper.

Ferd AS har følgende utlån og mellomværender mot andre foretak i samme konsern:

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Fordringer		
Langsiktige fordringer mot foretak i samme konsern	42 868	-
Kortsiktige fordringer mot foretak i samme konsern	518 443	255 658
Sum fordringer	561 311	255 658
Gjeld		
Kortsiktig gjeld til foretak i samme konsern	337 916	48 211
Sum gjeld	337 916	48 211

Alle konserninterne mellomværender forrentes med 6 mnd NIBOR + 1,5%-poeng.

Langsiktige lån forrentes til antatte markedsbetingelser.

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Utbytter og konsernbidrag		
Utbytter	1 172 050	333 140
Konsernbidrag	95 402	50 600
Sum inntekter fra finansielle investeringer	1 267 452	383 740
Tjenester fakturert til konsernselskaper		
Stabstjenester	2 900	2 150
Eiendomsforvaltning	19 471	16 476
Sum andre inntekter	22 371	18 626
Renter på konserninterne lån og mellomværender		
Renteinntekt	5 298	1 253
Netto renteinntekter	5 298	1 253

Note 18 Betingede og ikke balanseførte forpliktelser

Avsetninger

Selskapet regnskapsfører avsetninger når det eksisterer en forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør og forpliktelsens størrelse kan måles pålitelig. Beløpet som innregnes som regnskapsmessig avsetning er beste estimat på balansedagen for vederlaget som vil kreves for å gjøre opp forpliktelsen, diskontert til nåverdi dersom effekten av diskontering er vesentlig.

Garantiansvar og ikke balanseførte forpliktelser

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Forpliktelser til å yte egenkapitalinnskudd i datterforetak og andre foretak	175 000	175 000
Andre forpliktelser ovenfor datterselskaper	350 000	350 000
Ikke utbetalt, men kommittert kapital til fondsinvesteringer	725 048	779 944
Sum	1 250 048	1 304 944

Betingede forpliktelser og tvister

Ferd AS er for tiden ikke part i noen tvister.

Hendelser etter balansedagen

Det foreligger ingen kjente hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet for 2018

Note 19 Nye regnskapsstandarter etter IFRS

Regnskapet er avlagt etter standarder utgitt av International Accounting Standards Board (IASB) og International Financial Reporting Standards - Interpretations Committee (IFRIC) som har ikrafttredelse for regnskapsår som starter 1.1.2018 eller tidligere.

Nye og reviderte standarder som er tatt i bruk av Ferd med virkning fra regnskapsåret 2018:

IFRS 9 Finansielle instrumenter

Ferd har implementert IFRS 9 fra og med 1.1.2018. Historiske tall og egenkapital er ikke endret. Ny standard har ikke medført endring i målingen av Ferds finansielle instrumenter. Ferd balansefører alle sine investeringer til virkelig verdi, og endringer i verdiene føres over det ordinære resultatet. Ferd har ikke sikringsbokføring. Overgang fra en "påløpt tapsmodell" til en "forventet tapsmodell" har ikke medført vesentlig effekt på vurderingen av kundefordringene.

IFRS 15 Inntektsføring

Ferd har implementert IFRS 15 fra og med 1.1.2018. Standarden har ikke hatt noen effekt for Ferd AS.

Nye og reviderte standarder som ikke er tatt i bruk av Ferd:

IFRS 16 Leieavtaler

IFRS 16 erstatter eksisterende IFRS-standard for leieavtaler, IAS 17 Leieavtaler. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietager) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietager innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra dagens prinsipper. For utleier viderefører IFRS 16 i det alt vesentlige eksisterende prinsipper i IAS 17. I tråd med dette skal en utleier fortsette å klassifisere sine leieavtaler som operasjonelle eller finansielle leieavtaler, og regnskapsføre disse to typene leieavtaler forskjellig.

Standarden har fått ikrafttredelse for regnskapsår som begynner 1. januar 2019. Standarden vil ikke ha vesentlige konsekvenser for Ferd AS.

Note 20 Spesifikasjon av finansinntekter og finanskostnader

Renteinntekter

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Renteinntekt fra bankinnskudd	75 899	60 286
Interne renteinntekter	5 298	1 277
Andre renteinntekter	6 506	9 879
Sum	87 703	71 443

Rentekostnader

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Rentekostnader til kredittinstitusjoner	-66 983	-57 938
Andre rentekostnader	-1	-159
Sum	-66 984	-58 098

Netto andre finansposter

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Agio og andre finansinntekter	18 964	10 343
Andre finansinntekter	17	-
Disagio	-68 657	-17 610
Andre finanskostnader	-35 923	-26 434
Valutaterminer	-101 211	100 006
Sum	-186 811	66 304

ÅRSREGNSKAP
FERD AS
KONSERN

Resultatregnskap 1.1 - 31.12

Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekter	3,10	13 932 677	18 278 205
Inntekter fra finansielle investeringer	3,4	-236 398	312 897
Andre inntekter	3,8	546 655	773 000
Driftsinntekter	3	14 242 934	19 364 102
Varekostnader		8 190 650	13 109 294
Lønnskostnader	11,19	3 021 869	3 020 569
Av- og nedskrivninger	3,12,13,14	699 247	636 175
Andre driftskostnader	15,16	1 570 457	1 501 145
Driftskostnader		13 482 223	18 267 182
Driftsresultat	3	760 711	1 096 920
Inntekt på investeringer etter egenkapitalmetoden	3,17	183 231	70 188
Finansinntekter	18	162 455	221 859
Finanskostnader	18	-496 349	-295 938
Netto finansresultat		-150 663	-3 891
Resultat før skattekostnad		610 048	1 093 029
Skattekostnad	9	161 299	306 984
ÅRSRESULTAT		448 750	786 044
Ikke-kontrollerende interessers andel av årsresultatet		95 296	74 091
Aksjonærer i morselskapets andel av årsresultatet		353 454	711 953

Totalresultat 1.1 - 31.12

Beløp i NOK 1000		2018	2017
ÅRSRESULTAT		448 750	786 044
Andre inntekter og kostnader som kan reklassifiseres til resultat senere:			
Valutaomregning av utenlandske datterselskaper		2 259	73 170
Effekt av kontantstrømsikring	28	-41 590	-9 379
Skatt på kontantstrømsikring	9,28	11 322	1 716
Andre inntekter og kostnader som ikke reklassifiseres til resultat senere:			
Estimatavvik pensjoner	19	152	7 603
Skatt på estimatavvik pensjoner	9	246	25 831
TOTALRESULTAT		421 139	884 986
Ikke-kontrollerende interessers andel av totalresultatet	23	100 193	73 612
Aksjonærer i morselskapets andel av totalresultatet		320 946	811 374

Balanse pr. 31. desember

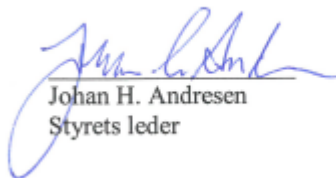
Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler	3,12,13	4 317 659	4 258 436
Utsatt skattefordel	9	329 950	350 510
Varige driftsmidler	3,14	2 581 542	2 340 367
Investeringer etter egenkapitalmetoden	3,7,17	617 762	559 055
Investeringseiendom	3,5,8	2 998 100	2 577 200
Pensjonsmidler	19	1 443	1 611
Andre finansielle anleggsmidler	7	258 630	357 295
Sum anleggsmidler		11 105 086	10 444 474
Omløpsmidler			
Varer	20	3 062 090	3 311 293
Kortsiktige fordringer	5,21	3 188 733	3 215 064
Noterte aksjer og andeler	3,5,7	6 939 497	7 521 566
Unoterte aksjer og andeler	3,5,7	4 218 949	4 185 131
Hedgefond	3,5	4 649 334	5 094 652
Derivater		14 985	33 654
Likviditetsfond (kontantekvivalenter)	5	1 509 306	-
Bankinnskudd		1 413 945	2 098 967
Sum omløpsmidler		24 996 840	25 460 326
SUM EIENDELER	3	36 101 926	35 904 800

Balanse pr. 31. desember

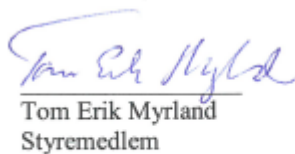
Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital	22	4 050 578	4 050 578
Annen egenkapital		19 739 233	19 844 897
Ikke-kontrollerende eierinteresser	23	974 414	1 031 032
Sum egenkapital		24 764 225	24 926 508
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	19	70 530	158 800
Utsatt skatt	9	824 951	939 029
Langsiktig rentebærende gjeld	24	4 954 273	3 984 006
Annen langsiktig gjeld	5,24	157 469	258 517
Sum langsiktig gjeld		6 007 223	5 340 351
Kortsiktig gjeld			
Kortsiktig rentebærende gjeld		1 252 807	1 243 055
Betalbar skatt	9	233 132	260 339
Annen kortsiktig gjeld	5,25	3 740 535	4 013 078
Derivater		104 004	121 470
Sum kortsiktig gjeld		5 330 478	5 637 941
Sum gjeld		11 337 701	10 978 292
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		36 101 926	35 904 800

Lysaker, 8. april 2019

I styret for Ferd AS

Johan H. Andresen
Styrets leder

Morten Borge
Styremedlem

Tom Erik Myrland
Styremedlem

Erik Rosness
Styremedlem

Gry Skorpen
Styremedlem

Oppstilling over endring i egenkapitalen

2018

Beløp i NOK 1000	Aksjekapital (se note 14)	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Valuta- omregnings- reserve	Kontantstrøm- sikring (se note 28)	Opptjent egenkapital	Sum annen egenkapital	Ikke- kontrollerende interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1.2018	183 268	3 057 406	809 905	4 050 579	33 749	11 632	19 799 516	19 844 898	1 031 032	24 926 508
Årsresultat							353 454	353 454	95 296	448 750
Resultat fra andre inntekter og kostnader					-2 855	-30 267	614	-32 508	4 897	-27 611
Totalresultat 2018	-	-	-	-	-2 855	-30 267	354 068	320 946	100 193	421 139
Eiertransaksjoner										
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser	-	-	-	-	-	-	12 022	12 022	-57 671	-45 649
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	-	-	-	-3 129	-3 129	-	-3 129
Utbetalt tilleggsgutbytte *)	-	-	-	-	-	-	-435 504	-435 504	-99 140	-534 644
Totalt eiertransaksjoner	-	-	-	-	-	-	-426 612	-426 612	-156 811	-583 423
Egenkapital 31.12.2018	183 268	3 057 406	809 905	4 050 579	30 895	-18 635	19 726 973	19 739 233	974 414	24 764 225

*) Ferd AS har i september 2018 delt ut et utbytte til Ferd Holding AS. Utbyttet er i sin helhet benyttet til oppgjør av et mellomværende mellom selskapene.

2017

Beløp i NOK 1000	Aksjekapital (se note 14)	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Valuta- omregnings- reserve	Kontantstrøm- sikring (se note 28)	Opptjent egenkapital	Sum annen egenkapital	Ikke- kontrollerende interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1.2017	183 268	3 057 406	809 905	4 050 579	-39 141	19 295	19 095 732	19 075 887	999 059	24 125 524
Årsresultat							711 953	711 953	74 091	786 044
Resultat fra andre inntekter og kostnader					72 890	-7 663	34 194	99 421	-479	98 942
Totalresultat 2017	-	-	-	-	72 890	-7 663	746 147	811 374	73 612	884 986
Eiertransaksjoner										
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser	-	-	-	-	-	-	-42 362	-42 362	-41 639	-84 001
Totalt eiertransaksjoner	-	-	-	-	-	-	-42 362	-42 362	-41 639	-84 001
Egenkapital 31.12.2017	183 268	3 057 406	809 905	4 050 579	33 749	11 632	19 799 516	19 844 898	1 031 032	24 926 508

Kontantstrømoppstilling 1.1 - 31.12

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i konsernets resultat før skattekostnad for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis den ordinære driften, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige og lett omsettelige investeringer med inntil 3 måneder løpetid, herunder likviditetsfond. Bundne midler inngår også her. Trekk på kassekreditt er i balansen presentert som kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner. I kontantstrømoppstillingen er trekk på kassekreditt inkludert i kontanter og kontantekvivalenter.

Beløp i NOK 1000	Note	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad og ikke-kontrollerende eierinteresser		610 048	1 093 029
Betalt skatt	9	-368 215	-175 668
Avskrivninger og nedskrivninger	12,13,14	699 247	636 175
Verdiendring investeringseiendommer	8	-27 954	-50 062
Inntekt på investeringer etter egenkapitalmetoden	17	-135 958	-94 752
Pensjonskostnader uten kontanteffekt	19	-85 190	1 463
Tap og gevinster på verdipapirer, netto		836 280	70 370
Netto investering i verdipapirer		96 923	-269 686
Netto investering i investeringseiendom	8	-204 861	-388 713
Tap og gevinster ved salg av varige driftsmidler, netto		-6 826	-57 397
Endring i varer		288 219	588 140
Endring i kortsiktige fordringer og andre omløpsmidler		102 260	-435 768
Endring i leverandørgjeld og andre kortsiktige gjeldsposter		-243 066	451 427
Endring i øvrig langsiktig gjeld		-7 020	17 437
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		1 553 889	1 385 995
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	12,13,14	76 684	97 525
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	12,13,14	-844 004	-656 894
Mottatt utbytter fra selskaper behandlet etter egenkapitalmetoden	17	64 669	44 518
Utbetalinger ved kjøp av datterselskaper, netto fratrasket overtatt bankinnskudd	13	-286 232	-402 864
Innbetalinger ved salg av datterselskaper, netto fratrasket overdratt bankinnskudd		-	170 548
Netto andre investeringer		105 225	-91 213
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-883 658	-838 379
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger ved opptak av rentebærende gjeld	29	1 566 949	1 123 604
Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	29	-793 346	-907 118
Utbetalt utbytte		-537 773	-
Netto transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser		-36 857	-157 224
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		198 973	59 261
Valutaomregning av bankinnskudd		-44 920	-136 423
Endring i bankinnskudd og likviditetsfond		824 284	470 454
Bankinnskudd og likviditetsfond 1.1		2 098 967	1 628 513
Bankinnskudd og likviditetsfond 31.12		2 923 251	2 098 967

Note 1 Generell informasjon og regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Ferd er et familieeid norsk investeringsselskap som satser på verdiskapende eierskap i virksomheter og finansielle investeringer. I tillegg til den kommersielle virksomheten har konsernet et omfattende engasjement i sosialt entreprenørskap. Ferd AS har hovedkontor il Strandveien 50, Lysaker.

Ferd er eiet av Andresen-familien. Johan H. Andresen er styrets leder.

Selskapets regnskaper for 2018 ble vedtatt av styret 8. april 2019.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Ferd AS avlegger konsernregnskapet i samsvar med "International Financial Reporting Standards (IFRS)" som er godkjent av EU.

Nedenfor beskrives generelle regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Spesifikke regnskapsprinsipper fremkommer under de enkelte notene. Alle regnskapsprinsipper er konsistente for like transaksjoner i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Konsolidering og konsernregnskap

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet Ferd AS og enheter hvor Ferd direkte eller indirekte har kontroll. Ferd har kontroll over en investering dersom Ferd har beslutningsmakt over foretaket som det er investert i, er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra foretaket, og samtidig har mulighet til å bruke denne beslutningsmakten over foretaket til å påvirke den variable avkastningen.

Ikke-kontrollerende eierinteresser i datterselskaper vises som en del av egenkapitalen, men adskilt fra egenkapitalen som kan henføres til aksjonærene i Ferd AS. De ikke-kontrollerende eierinteressene måles enten til virkelig verdi eller til forholdsmessig andel av identifiserte netto eiendeler og gjeld. Prinsipp for måling av ikke-kontrollerende eierinteresser beslutes separat for hver transaksjon.

Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunkt konsernet oppnår kontroll og utelates fra konsolidering når kontroll opphører. Ved endring i eierandel i datterselskap uten endring av kontroll, regnskapsføres endringen som en egenkapitaltransaksjon. Differansen mellom vederlag og regnskapsført verdi av de ikke-kontrollerende eierinteresser innregnes direkte i egenkapitalen og henføres til aksjonærene i Ferd AS. Ved tap av kontroll fraregnes datterselskapets eiendeler, gjeld, ikke-kontrollerende eierinteresser og eventuelle akkumulerte omregningsdifferanser. Eventuelle gjenværende eierinteresser på tidspunkt for tap av kontroll måles til virkelig verdi og gevinst eller tap resultatføres.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Regnskap til datterselskaper omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Omregning av utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta i de ulike enhetene i konsernet innregnes og måles i enhetens funksjonelle valuta på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta basert på balansedagens kurs. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer innregnes i resultatet.

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som er den funksjonelle valuta til morselskapet. Ved konsolidering av datterselskaper i utenlandsk valuta omregnes resultatposter til norske kroner etter en veid gjennomsnittskurs for året. For balanseposter, inklusiv merverdier og goodwill, benyttes valutakurs på balansedagen. Omregningseffekter som oppstår ved konsolidering av utenlandske enheter innregnes som andre inntekter og kostnader i totalresultatet inntil datterselskapet avhendes.

Låneutgifter

Låneutgifter som er direkte henførbare til anskaffelse, tilvirkning eller produksjon av en eiendel som tar lang tid å ferdigstille for dens tilsiktede bruk, legges til anskaffelseskost for eiendelen. Også for investeringseiendommer som måles til virkelig verdi aktiverer Ferd låneutgifter som påløper i utbyggingsperioden. Ferd aktiverer låneutgifter fra det tidspunkt aktiviteter for å forberede eiendelen for dens tiltenkte bruk er satt i gang og låneutgifter begynner å påløpe. Aktivering fortsetter frem til disse aktivitetene er fullførte.

Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger når det eksisterer en forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør og forpliktelsens størrelse kan måles pålitelig. Beløpet som innregnes som regnskapsmessig avsetning er beste estimat på balansedagen for vederlaget som vil kreves for å gjøre opp forpliktelsen, diskontert til nåverdi dersom effekten av diskontering er vesentlig.

Utbytte

Utbytte som foreslås av styret klassifiseres som egenkapital i regnskapet, og regnskapsføres som forpliktelse først når det er godkjent av aksjonærene i generalforsamling.

Note 2 Estimer og skjønnsmessige vurderinger

Ledelsen har benyttet estimer og forutsetninger ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Dette gjelder for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og noteopplysninger. Estimer og forutsetninger som er lagt til grunn for verdsettelse er basert på historisk erfaring og andre faktorer som vurderes å være relevante for estimatet på balansedagen. Estimatenes kan avvike fra faktiske resultater. Endringer i regnskapsmessige estimer regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hovedpostene hvor estimer vil ha stor innvirkning på regnskapsførte verdier er omtalt under. Metode for estimering av virkelig verdi på finansielle eiendeler er også beskrevet under.

Ferd er av den oppfatning at estimatene på virkelig verdi reflekterer rimelige forutsetninger for alle vesentlige faktorer som partene i en uavhengig transaksjon forventes å vektlegge, inkludert de faktorer som har innvirkning på forventet kontantstrøm, og av graden av risiko forbundet med disse.

Fastsettelse av virkelig verdi på finansielle eiendeler

Ferd - konsernets balanse består av en stor andel finansielle eiendeler som bokføres til virkelig verdi. Måling til virkelig verdi av de finansielle eiendelene vil i ulik grad være påvirket av estimer og forutsetninger knyttet til blant annet fremtidige kontantstrømmer, avkastningskrav og rentenivå. Det er størst usikkerhet knyttet til fastsettelse av virkelig verdi på de unoterte finansielle eiendelene.

Noterte aksjer og andeler

Virkelig verdi av finansielle eiendeler som omsettes i aktive og likvide markeder fastsettes til noterte markedspriser på balansedagen (markedets offisielle sluttkurs), og verdifastsettelsen innebærer således begrenset estimatusikkerhet.

Unoterte aksjer og andeler

Posten "Unoterte aksjer og andeler" består av unoterte aksjer og investeringer i Private Equity fond. Virkelig verdi estimeres ved hjelp av anerkjente verdsettelsesmodeller. Bruken av disse modellene krever innleggelse av data som dels består av noterte markedspriser (eksempelvis renter) og dels estimer om fremtidig utvikling, samt vurderinger vedrørende en rekke faktorer som eksisterer på balansedagen.

Hedgefond

Hedgefondene er eksternt forvaltet. Ferd mottar månedlige, kvartalsvise eller halvårslige estimer på virkelig verdi fra forvalterne. Estimatenes blir etterprøvd av uavhengige administratorer. I tillegg utøves det en rimelighetsvurdering av fondenes samlede avkastning mot referanseindekser. Rapportert verdi på hedgefondene som forvaltes i den tidligere SI-porteføljen må dessuten normalt justeres for en antatt likviditetsrabatt.

Likviditetsfond

Virkelig verdi av likviditetsfond verdsettes ut fra noterte markedsкурser. Dersom markedsкурser ikke er tilgjengelige, verdsettes fondene i samsvar med prismodeller basert på gjeldende rentekurve og eksterne kredittrater.

Derivater

Virkelig verdi av derivater verdsettes ut fra noterte markedsкурser.

Fastsettelse av virkelig verdi på investeringseiendommer

Ferd-konsernet har flere investeringseiendommer som verdsettes til virkelig verdi. Virkelig verdi fastsettes til neddiskontert verdi av fremtidige kontantstrømmer og estimatet vil være påvirket av forventede fremtidige kontantstrømmer og avkastningskrav. Hovedprinsippene for fastsettelse av kontantstrømmer og avkastningskrav er beskrevet under.

Fremtidige kontantstrømmer baseres på følgende forhold:

Eksisterende kontrakter

Forventet fremtidig utleie

Forventet ledighet

Avkastningskravet fastsettes ved å ta utgangspunkt i et markedsbasert avkastningskrav for eiendommer med antatt beste beliggenhet (prime-yield CBD) tillagt risikopremie for eiendommen.

Risikopremien baseres på:

Beliggenhet

Standard

Forventet markedsutvikling

Leienivå sammenlignet med resten av markedet

Kvalitet på leietakers soliditet

Eiendomsspesifikk kunnskap

Dersom det er gjort transaksjoner av sammenlignbare eiendommer nært opp mot balansedagen, benyttes disse verdien som en kryssreferanse for verdsettelsen.

Eiendommer som inngår i utbyggingsprosjekter verdsettes ved bruk av samme metode, men usikkerheten i estimatene er større. I utbyggingsprosjekter økes verdien av prosjektet etter hvert som definerte milepæler nås.

Nedskrivningsvurderinger goodwill

Goodwill testes årlig for verdifall. Verdifall testes ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer på den kontantgenererende enheten som goodwill er henført til. Dersom neddiskontert verdi av fremtidige kontantstrømmer er lavere enn bokført verdi, gjennomføres

nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Verdifalltestene bygger på forutsetninger om fremtidig forventet kontantstrøm og estimat på diskonteringsrente.

Det vises til note 13 for nærmere beskrivelse av nedskrivningsvurderinger for goodwill.

Avskrivninger og nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Bokført verdi av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler med begrenset levetid innregnes til anskaffelseskostnad. Anskaffelseskostnad fratrasket restverdi avskrives over forventet brukstid. De bokførte verdiene vil avhenge av konsernets estimater på brukstid og restverdi. Disse parameterne estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønnsmessige vurderinger. Estimaten justeres dersom det oppstår endringer i forventningene.

Ved identifisering av indikator på varig verdifall på varige driftsmidler eller immaterielle eiendeler foretas verdifalltest. Verdifalltestene vil basere seg på estimater og forutsetninger om fremtidige kontantstrømmer og diskonteringsrente.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke økonomiske og demografiske forutsetninger. Det henvises til note 19 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn. Endringer i forutsetninger kan medføre betydelige endringer i balanseførte pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Utsatt skattefordel

Utsatt skattefordel av fremførbare underskudd og andre skattereduserende forskjeller balanseføres i den utstrekning det er sannsynlig at utsatt skattefordel vil kunne utnyttes mot framtidig skattepliktige inntekter. Vesentlig skjønn fra ledelsen er påkrevd for å bestemme størrelsen på balanseført utsatt skattefordel. Balanseført utsatt skattefordel baseres på forventning om størrelse på framtidig skattepliktig inntekt, tidspunkt for forventet bruk av utsatt skattefordelen og fremtidige strategier for skatteplanlegging.

Avsetning for tap på fordringer

Avsetning for tap på fordringer estimeres på bakgrunn av sannsynligheten for at de utestående fordringene ikke vil bli gjort opp. Vurderingen bygger på en forventet tapsmodell basert på historisk erfaring av tap på kundefordringer.

Note 3 Driftssegmenter

Ferd avlegger segmentrapportering i samsvar med IFRS 8. Ferd er et investeringsselskap og selskapets ledelse fattet beslutninger, følger opp og evaluerer beslutningene basert på verdiutviklingen og virkelig verdi på selskapets investeringer. Ferd skiller mellom forretningsområdene basert på investeringstype / mandat, kapitalallokering, ressursallokering og risikovurdering.

Ferd har fire kommersielle forretningsområder:

Ferd Capital er en langsiktig investor som arbeider aktivt med selskapene i eierperioden for å sikre en best mulig verdiutvikling. Ferd Capital består av tre mandater: Privateide selskaper, Børsnoterte selskaper og Special Investments.

De selskapene der Ferd Capital har kontroll, er i konsernregnskapet konsolidert og segmentrapporteringen i konsernregnskapet består dermed av de konsoliderte resultatene fra disse selskapene, samt verdiendringene og forvaltningskostnadene på ikke-konsoliderte selskaper og andre investeringer. Verdien av investeringene og verdiendringene fremgår av selskapsregnskapet til Ferd AS, hvor Ferd Capital rapporterer MNOK -523 i driftsresultat. Verdien av Ferd Capitals portefølje utgjør MNOK 16 909 pr 31.12.18 og MNOK 16 845 pr. 31.12.17 målt til virkelig verdi.

Under følger en oversikt over Capitals største investeringer per 31.12.2018:

- Elopak (99,8 prosent eierandel) er en av verdens ledende leverandører av emballasjesystemer for flytende næringsmidler. Med en organisasjon og samarbeidspartnere i mer enn 40 land, selges og markedsføres selskapets produkter i over 100 land
- Aibel (49,4 prosent eierandel) er en ledende leverandør til internasjonal oppstrøms olje- og gassindustri med fokus på norsk sokkel. Selskapet står for drift, vedlikehold og modifikasjoner av offshore- og landbaserte anlegg, og leverer også komplette produksjons- og prosessanlegg.
- Interwell (64,3 prosent eierandel) er en ledende norsk leverandør av høyteknologiske brønnverktøy til den internasjonale olje - og gassindustrien. Selskapets viktigste marked er norsk kontinentalsokkel, men har i de senere årene etablert en tilstedeværelse i flere viktige markeder internasjonalt.
- Brav (100,0 prosent eierandel) er en ledende spiller innen sport- og outdoor industrien og eier noen av de mest innflytelsesrike merkevarene innenfor sine nisjer i markedet. Eier merkevarene Swix, Toko, Lundhags, Ulvang, Helsport og Hard Rocx.
- Mestergruppen (78,0 prosent eierandel) er en ledende aktør i det norske byggevaremarkedet med fokus på den profesjonelle delen av markedet. Selskapets virksomhet omfatter salg av byggevarer, tomte- og prosjektutvikling og hus- og hyttekjerder.
- Servi (99,5 prosent eierandel) utvikler og produserer kundespesifikke hydraulikksystemer, sylindere og ventiler til offshore, maritim og landbasert industri.
- Fjord Line (44,6 prosent eierandel) er et moderne rederi som tilbyr sjøtransport mellom Norge, Danmark og Sverige. I tillegg til passasjertrafikk har Fjord Line god kapasitet på frakt av alle typer nyttekjøretøy og gods, som håndteres av rederiets cargoavdelinger i Norge og Danmark.
- Fürst (40 prosent eierandel) drifter det største medisinske laboratoriet i Norden og analyserer daglig blodprøver fra mer enn 10 000 pasienter.
- Mnemonic: (43,8 prosent eierandel) er en av Europas største aktører innenfor området cybersikkerhet. Selskapet hjelper virksomheter med å administrere og håndtere sine sikkerhetsrisikoer, beskytte sine data og forsvare seg mot trusler fra Internett.
- Benchmark Holdings (26,0 prosent eierandel) forbedrer fiskehelse innen oppdrett gjennom produksjon av spesialfôr, rogn og vaksiner.
- Scatec Solar (11,8 prosent eierandel) utvikler, bygger, eier og opererer solenergianlegg over hele verden.
- Nilfisk (> 5,0 prosent eierandel) leverer vaskeutstyr til det profesjonelle markedet og har også salg til konsumenter.
- NKT (> 5,0 prosent eierandel) produserer og installerer undersjøiske og underjordiske høyspentkabler, samt at de produserer kabler med medium og lavt spenningsnivå
- Booxt (5,9 prosent eierandel) er et raskt voksende netthandelsselskap som selger moteklær gjennom nettsiden Booxt.com.
- Petroleum Geo-Services (4,7 prosent eierandel) leverer blant annet seismikk, elektromagnetiske tjenester og reservoaranalyser til oljeselskaper som driver offshorevirksomhet over hele verden.

Ferd Invest er en finansiell investor som investerer i børsnoterte nordiske aksjeselskaper. Målsetningen er å oppnå en avkastning som er høyere enn en nordisk aksjeindeks. Ferd Invests mandat har ikke begrensninger med hensyn til allokeringer mellom land og sektorer. Porteføljen er konsentrert og forventes å avvike betydelig fra referanseindeksen.

Ferd Ekstern Forvaltning består av de fire mandatene Relative Value, Macro, Global Equity og Global Fund Opportunities. Målet med porteføljene er å oppnå en god risikojustert avkastning over tid, både sammenlignet med markedet og i absolutt forstand.

Ferd Eiendom er en aktiv eiendomsinvestor. Forretningsområdet utvikler boligprosjekter, nye kontorbygg og lager/kombinasjonsbygg. Ferd Eiendom gjennomfører prosjekter alene eller i samarbeid med utvalgte partnere. Det gjøres også rene finansielle eiendomsinvesteringer, samt forvaltning av forretningsområdets kontor- og kombinasjonsbygg.

Øvrig virksomhet består hovedsakelig av investeringer i eksternt forvaltede private equity fond og hedgefondandeler kjøpt i annenhåndsmarkedet. I Øvrig virksomhet inngår også enkelte finansielle instrumenter ledelsen kan benytte for å justere den samlede risikoeksponering. I tillegg inngår kostnader til selskapets ledelse, stab og interbank.

Beløp i NOK 1000	Ferd konsern	Capital	Invest	Ekstern Forvaltning	Eiendom	Øvrig virksomhet
Resultat 2018						
Salgsinntekter	13 932 677	13 932 602	-	-	75	-
Inntekter fra finansielle investeringer	-236 398	-265 604	-430 462	305 771	71 241	82 656
Andre inntekter	546 655	105 589	-	-	439 594	1 472
Driftsinntekter	14 242 934	13 772 587	-430 462	305 771	510 910	84 128
Driftskostnader ekskl. av- og nedskrivninger	12 782 976	12 506 077	2 637	11 382	205 570	57 310
EBITDA	1 459 958	1 266 510	-433 099	294 389	305 340	26 818
Av- og nedskrivninger	699 247	693 612	-	-	3 860	1 774
Driftsresultat	760 711	572 898	-433 099	294 389	301 479	25 043
Inntekt på investeringer etter egenkapitalmetoden	183 231	57 218	-	-	126 013	-
Resultat før finansposter og skattekostnad	943 942	630 116	-433 099	294 389	427 493	25 043
Balanse 31.12.18						
Immaterielle eiendeler	4 317 659	4 317 659	-	-	-	-
Varige driftsmidler og investeringseiendommer	5 579 642	2 428 039	-	-	3 145 833	5 771
Investeringer etter egenkapitalmetoden	617 762	396 906	-	-	220 857	-
Investeringer klassifisert som omløpsmidler	17 332 072	6 138 216	3 565 584	4 317 928	274 030	3 036 315
Bankinnskudd ¹⁾	1 413 945	364 726	29 318	-3 250	1 488 365	-465 213
Øvrige eiendeler	6 840 846	6 325 377	12 061	8 401	290 346	204 661
Sum eiendeler	36 101 926	19 970 921	3 606 963	4 323 079	5 419 431	2 781 533

¹⁾ Forretningsområdets netto trekk på bankkontoene er her inkludert

Beløp i NOK 1000	Ferd konsern	Capital	Invest	Ekstern Forvaltning	Eiendom	Øvrig virksomhet
Resultat 2017						
Salgsinntekter	18 278 205	18 278 205	-	-	-	-
Inntekter fra finansielle investeringer	312 897	-424 468	269 542	94 871	95 688	277 264
Andre inntekter	773 000	137 747	-	-	633 754	1 500
Driftsinntekter	19 364 102	17 991 483	269 542	94 871	729 442	278 763
Driftskostnader ekskl. av- og nedskrivninger	17 631 007	16 976 930	13 164	19 840	509 601	111 472
EBITDA	1 733 095	1 014 553	256 378	75 031	219 841	167 291
Av- og nedskrivninger	636 175	630 780	-	-	3 865	1 529
Driftsresultat	1 096 920	383 773	256 378	75 031	215 975	165 762
Inntekt på investeringer etter egenkapitalmetoden	70 188	70 188	-	-	-	-
Resultat før finansposter og skattekostnad	1 167 108	453 961	256 378	75 031	215 975	165 762
Balanse 31.12.17						
Immaterielle eiendeler	4 258 436	4 258 436	-	-	-	-
Varige driftsmidler og investeringseiendommer	4 917 567	2 237 386	-	-	2 672 842	7 340
Investeringer etter egenkapitalmetoden	559 055	395 378	-	-	163 676	-
Investeringer klassifisert som omløpsmidler	16 905 352	6 166 497	3 950 890	4 157 436	462 030	2 168 499
Bankinnskudd ¹⁾	2 098 967	-480 879	83 494	39 423	936 298	1 520 631
Øvrige eiendeler	7 165 422	5 801 037	9 713	6 116	983 927	364 629
Sum eiendeler	35 904 800	18 377 856	4 044 097	4 202 975	5 218 773	4 061 098

¹⁾ Forretningsområdets netto trekk på bankkontoene er her inkludert

Note 4 Inntekter fra finansielle investeringer

Inntekter fra finansielle investeringer fordelt på de ulike aktivaklassene:

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Noterte aksjer og andeler	-600 137	110 817
Unoterte aksjer og andeler	-33 726	11 273
Hedgefond	388 159	190 807
Likviditetsfond	9 306	-
Sum inntekter fra finansielle investeringer	-236 398	312 897

Note 5 Bruk av virkelig verdi og finansielle instrumenter

Klassifisering, innregning, måling og presentasjon av finansielle instrumenter i resultat og balanse

Finansielle instrumenter utgjør en vesentlig del av Ferd-konsernets balanse og er av vesentlig betydning for konsernets finansielle stilling og resultat. Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når konsernet blir part i instrumentets kontraktsmessige forpliktelser og rettigheter.

Finansielle eiendeler:

- Investeringer i egenkapitalinstrumenter og derivater måles til virkelig verdi i balansen med verdiendringer ført over resultatet.
- Øvrige finansielle eiendeler, herunder kundefordringer, har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og måles til amortisert kost. Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med faste eller bestemte betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer presenteres som kundefordringer, andre fordringer samt bankinnskudd i balansen.
- Derivater måles i utgangspunktet til virkelig verdi i balansen med verdiendringer ført over resultatet med unntak for derivater som holdes for sikringsformål og oppfyller kravene for sikringsbokføring.

Finansielle forpliktelser:

- Derivater måles til virkelig verdi i balansen med verdiendringer ført over resultatet med unntak for derivater som holdes for sikringsformål og oppfyller kravene for sikringsbokføring.
- Andre finansielle forpliktelser måles til amortisert kost. Leverandørgjeld og andre forpliktelser blir klassifisert som kortsiktig dersom gjelden forfaller innen ett år eller inngår i den ordinære driftssyklusen. Gjeld som har oppstått ved bruk av Ferd's lånefasilitet presenteres som langsiktig gjeld dersom Ferd både har mulighet til og intensjon om å rulle gjelden mer enn 12 måneder.

Kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge instrumentet. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de avtalte rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller overføres til en annen part. Tilsvarende fjernes finansielle instrumenter fra balansen når konsernet i hovedsak har overført risiko og gevinstpotensialet ved eierskapet.

Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi med verdiendring ført over resultatet innregnes ved anskaffelse til verdi notert i markedet på balansedagen eller beregnet på grunnlag av målbare markedsforhold på balansedagen. Transaksjonsutgiftene resultatføres. I påfølgende perioder måles instrumentene til virkelig verdi i henhold til markedsverdi eller ved bruk av anerkjente beregningsmetoder. Verdiendringer innregnes i resultatet.

Utlån og fordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte transaksjonskostnader. I senere perioder måles eiendelene og forpliktelsene til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, fratrukket eventuelt verdifall. Avsetning for verdifall gjøres for faktiske og mulige tap på krav. Konsernet gjennomgår regelmessig utestående fordringer og utarbeider estimater for tap som danner grunnlag for de regnskapsmessige avsetningene. Ved utarbeidelse av estimatet brukes historiske data for tap på fordringer som er klassifisert etter samme risikokarakteristika i konsernet som grunnlag. Basert på historiske observerbare misligholdsrater dannes en forventning til fremtidig tap som det gjøres avsetning for. Tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Gevinst og tap ved realisasjon av finansielle instrumenter, endringer i virkelig verdi samt renteinntekt resultatføres i den perioden de oppstår. Utbytteinntekter innregnes når konsernet har juridisk krav på utbyttet. Netto inntekter knyttet til de finansielle instrumentene klassifiseres som driftsinntekter og presenteres som "Inntekter fra finansielle investeringer".

Sikringsbokføring

Konsernet benytter finansielle derivater for å redusere det økonomiske tapet ved ugunstige bevegelser i valutakurser eller renter. Finansielle derivater knyttet til en svært sannsynlig planlagt transaksjon (kontantstrømsikring) regnskapsføres i henhold til regelverket for sikringsbokføring når sikringsforholdet er dokumentert og oppfyller relevante krav til effektivitet. Ferd praktiserer ikke sikringsbokføring av derivater anskaffet for sikring av risiko i en balanseført eiendel eller forpliktelse. Derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring, blir regnskapsført som finansielle instrumenter til virkelig verdi og verdiendringer inngår i resultatet.

Kontantstrømsikring presenteres ved at endring i virkelig verdi på det finansielle derivatet som er benyttet som kontantstrømsikring innregnes som andre inntekter og kostnader i totalresultatet inntil den underliggende transaksjonen blir regnskapsført. Den ineffektive delen av sikringen resultatføres løpende.

Når sikringsinstrumentet utløper eller selges, den planlagte transaksjonen resultatføres eller når sikringen ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, resultatføres akkumulert effekt av sikringsforholdet.

Ferds prinsipper ved måling til virkelig verdi, generelt

Ferd benytter den verdsettelsesmetode som ansees å gi det mest representative estimatet på en antatt salgsverdi. Et slikt salg forutsettes gjennomført i en velordnet transaksjon på balansedagen. Dette innebærer at for alle eiendeler der det finnes observerbar markedsinformasjon, eller der det nylig er gjennomført en transaksjon, benyttes disse kurser (markedsmetoden). Når en kurs for en identisk eiendel ikke er observerbar, beregnes virkelig verdi ved hjelp av en annen verdsettingsmetode. Ved verdsettingen benytter Ferd relevante og observerbare data i størst mulig grad.

For alle investeringer der verdien fastsettes ved bruk av en annen verdsettingsmetode enn markedsmetoden, gjøres det analyser av endringen i verdi fra periode til periode. Det gjennomføres grundige analyser på flere nivåer, både av overordnet i forretningsområdet, av Ferds konsernledelse og til slutt av Ferds styre. Det utarbeides sensitivitetsanalyser for de mest sentrale og kritiske inndata i verdsettingsmodellen, og i enkelte tilfeller foretas kontrollberegninger av verdsettelsen ved bruk av alternative verdsettingsmetoder for å bekrefte den beregnede verdi.

Ferd er konsekvent i bruken av verdsettingsmetode, og endrer normalt ikke prinsippene for verdsettelsen. Endring av prinsipper vil gi lav pålitelighet i rapporteringen og svekket sammenlignbarhet fra periode til periode. Prinsipp for verdsettelse og bruk av verdsettingsmetode fastsettes for investeringen før den gjennomføres og endres kun unntaksvis og bare dersom endringen fører til en måling som under omstendighetene er mer representativ for virkelig verdi.

Verdsettelsesmetoder

Investeringer i børsnoterte aksjer verdsettes ved bruk av markedsmetoden. Børskurs for siste gjennomførte transaksjon på markedsplassen legges til grunn.

Investeringer i unoterte aksjer som blir forvaltet internt, verdsettes normalt basert på en inntjeningsmultipl. Ved beregning av verdi (Enterprise Value - EV) benyttes for eksempel $EV / EBITDA$, $EV / EBITA$, $EV / EBIT$ og $EV / (EBITDA - CAPEX)$. Ferd innhenter relevante multipler for sammenlignbare selskaper. Multiplene for porteføljeselskapene justeres dersom forutsetningene ikke er like med peer group. Slike forutsetninger kan bestå av kontrollpremie, likviditetsrabatt, vekstforutsetninger, marginer eller tilsvarende. Selskapets resultat som benyttes i verdsettelsen normaliseres for engangseffekter. Til slutt beregnes egenkapitalverdi ved å gjøre fradrag for netto rentebærende gjeld. Dersom det har skjedd en uavhengig transaksjon i verdipapiret, benyttes denne normalt som grunnlag for vår verdsettelse.

Verdsettelse av investeringer i eksternt forvaltede private equity- og hedgefond er basert på rapportert verdi fra fondene (NAV).

Den delen av hedgefondporteføljen som rapporteres under Øvrig er kjøpt i annenhåndsmarkedet, ofte med en betydelig rabatt i forhold til rapportert verdi fra fondene (NAV). Ved måling av disse hedgefondene innhentes anslag fra flere eksterne meglere for å vurdere hvilken rabatt disse hedgefondene omsettes til, sammenlignet med siste rapporterte NAV. Ferd gjør en vurdering av megleranslagene, anslår beste estimat for rabatt og benytter dette estimatet ved verdsettelse av hedgefondene.

Utleieeiendommer er verdsatt ved diskontering av fremtidige forventede kontantstrømmer. Verdien av eiendommer som inngår i byggeprosjekter vurderes løpende til antatt salgsverdi. Verdien oppnår ofte et skifte ved oppnådde milepæler. Periodevis sammenlignes våre beregnede verdier mot uavhengige takster.

Nedenfor følger en oversikt over bokført verdi og virkelig verdi av konsernets eiendeler og gjeld fordelt etter hvordan de er målt i regnskapet. Tabellen er utgangspunkt for den videre informasjonen om selskapets finansielle risiko og henviser til påfølgende noter.

Beløp i NOK 1000	Investeringer målt til virkelig verdi over resultatet	Investeringer holdt for sikringsformål	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost:	Annen type verdssettelse	SUM
Anleggsmidler					
Immaterielle eiendeler	-	-	-	4 317 659	4 317 659
Utsatt skattefordel	-	-	-	329 950	329 950
Varige driftsmidler	-	-	-	2 581 542	2 581 542
Investeringer etter egenkapitalmetoden	-	-	-	617 762	617 762
Investeringseiendom	2 998 100	-	-	-	2 998 100
Pensjonsmidler	-	-	-	1 443	1 443
Andre finansielle anleggsmidler	-	-	197 243	61 386	258 630
Sum 2018	2 998 100	-	197 243	7 909 743	11 105 086
Sum 2017	2 577 200	-	223 156	7 644 118	10 444 474
Omløpsmidler					
Varer	-	-	-	3 062 090	3 062 090
Kortsiktige fordringer	-	-	3 188 733	-	3 188 733
Noterte aksjer og andeler	6 939 497	-	-	-	6 939 497
Unoterte aksjer og andeler	4 215 012	-	-	3 937	4 218 949
Hedgefond	4 649 334	-	-	-	4 649 334
Derivater	4 529	10 456	-	-	14 985
Likviditetsfond	1 509 306	-	-	-	1 509 306
Bankinnskudd	-	-	1 413 945	-	1 413 945
Sum 2018	17 317 679	10 456	4 602 678	3 066 027	24 996 840
Sum 2017	16 804 423	33 654	5 310 957	3 311 293	25 460 326
Langsiktig gjeld					
Pensjonsforpliktelser	-	-	-	70 530	70 530
Utsatt skatt	-	-	-	824 951	824 951
Langsiktig rentebærende gjeld	-	-	4 954 273	-	4 954 273
Annen langsiktig gjeld	-	-	127 206	30 263	157 469
Sum 2018	-	-	5 081 479	925 744	6 007 223
Sum 2017	-	-	4 242 522	1 097 828	5 340 351
Kortsiktig gjeld					
Kortsiktig rentebærende gjeld	-	-	1 252 807	-	1 252 807
Betalbar skatt	-	-	-	233 132	233 132
Derivater	32 734	71 270	-	-	104 004
Annen kortsiktig gjeld	-	-	3 740 535	-	3 740 535
Sum 2018	32 734	71 270	4 993 342	233 132	5 330 478
Sum 2017	73 369	54 978	5 249 256	260 339	5 637 941

Virkelig verdi hierarki - Finansielle eiendeler og forpliktelser

Ferd inndeler eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi i balansen i et hierarki basert på grunnlaget for verdsettelsen. Hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler uten justeringer. Et aktivt marked kjennetegnes ved at det gjøres transaksjoner i markedet i verdipapiret med tilstrekkelig hyppighet og volum.

Prisinformasjonen skal være løpende oppdatert og representere forventet salgsvederlag. Kun børsnoterte aksjer blir vurdert som nivå 1 investeringer.

Nivå 2: På nivå 2 klassifiseres investeringer hvor det finnes noterte priser, men markedene tilfredsstillers ikke kravene for å regnes som aktive. I tillegg vurderes investeringer hvor verdsettelsen i sin helhet kan avledes fra verdien av andre noterte priser, herunder verdi på underliggende verdipapirer, rentenivå, valutakurs eller lignende. Finansielle derivater som renteswaper og valutaterminer vurderes også som nivå 2 investeringer. Ferd Ekstern Forvaltnings hedgefondportefølje vurderes å tilfredsstille kravene til nivå 2. Disse fondene består av sammensatte porteføljer av aksjer, rentepapirer, råvarer og andre omsettelige derivater. For slike fond rapporteres verdi (NAV) løpende og den rapporterte NAV benyttes ved transaksjoner i fondet.

Nivå 3: Alle Ferd's øvrige investeringer vurderes på nivå 3. Dette gjelder investeringer der all informasjon eller deler av informasjonen om verdi ikke kan observeres i markedet. Ferd benytter også verdsettelsesmodeller for investeringer der aksjen har liten eller ingen omsetning. Verdipapirer som verdsettes basert på noterte priser eller rapportert verdi (NAV), men hvor det må gjøres vesentlige justeringer vurderes også på nivå 3. For Ferd gjelder dette private equity- og andre fondsinvesteringer rapportert under øvrige der rapportert NAV må justeres for rabatter. En avstemming i bevegelsen av eiendelene på nivå 3 er vist i en egen tabell.

Ferd allokerte hver enkelt investering til sitt respektive nivå i hierarkiet ved anskaffelse. Overføringer fra et nivå til et annet skjer kun unntaksvis og utelukkende dersom det er skjedd endringer av betydning for nivåinndelingen ved den finansielle eiendelen. Dette kan skje eksempelvis ved at en unotert aksje har blitt børsnotert eller tilsvarende. En overføring mellom nivåene vil i så tilfelle gjøres når Ferd er blitt kjent med endringen.

Tabellen nedenfor viser hvilket nivå i verdsettelseshierarkiet de ulike målemetodene for konsernets finansielle eiendeler målt til virkelig verdi vurderes å befinne seg:

Beløp i NOK 1000	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum 2018
Eiendeler				
Investeringseiendom	-	-	2 998 100	2 998 100
Noterte aksjer og andeler	6 939 497	-	-	6 939 497
Unoterte aksjer og andeler	-	-	4 215 012	4 215 012
Hedgefond	-	4 001 379	647 955	4 649 334
Likviditetsfond	-	1 509 306	-	1 509 306
Derivater	-	14 985	-	14 985
Gjeld				
Derivater	-	-104 004	-	-104 004
Sum 2018	6 939 497	5 421 666	7 861 067	20 222 231

Beløp i NOK 1000	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum 2017
Eiendeler				
Investeringseiendom	-	-	2 577 200	2 577 200
Derivater	-	33 654	-	33 654
Noterte aksjer og andeler	7 521 566	-	-	7 521 566
Unoterte aksjer og andeler	-	-	4 185 131	4 185 131
Hedgefond	-	4 157 436	937 215	5 094 652
Gjeld				
Derivater	-	-128 347	-	-128 347
Sum 2017	7 521 566	4 062 744	7 699 546	19 283 856

Avstemming av bevegelsen i eiendeler på nivå 3

Beløp i NOK 1000	IB 01.01.18	Kjøp / emisjon	Salg og utbetalinger fra investeringer	Reklassifisert	Urealiserte gevinster og tap, innregnet i resultatet	Gevinst og tap innregnet i resultatet	UB 31.12.18
Investeringseiendom	2 577 200	392 946	-	-	27 954	-	2 998 100
Unoterte aksjer og andeler	4 185 131	913 220	-525 707	-	-649 415	291 784	4 215 012
Hedgefond	937 215	322	-129 120	-	-166 180	5 718	647 955
SUM 2018	7 699 546	1 306 488	-654 827	-	-787 642	297 502	7 861 067

Beløp i NOK 1000	IB 01.01.17	Kjøp / emisjon	Salg og utbetalinger fra investeringer	Reklassifisert	Urealiserte gevinster og tap, innregnet i resultatet	Gevinst og tap innregnet i resultatet	UB 31.12.17
Investeringseiendom	2 700 500	281 752	-213 833	-396 700	59 021	146 461	2 577 200
Unoterte aksjer og andeler	3 978 545	808 594	-565 255	-	-115 803	79 049	4 185 131
Hedgefond	1 161 178	27 591	-371 732	-	6 954	113 224	937 215
SUM 2017	7 840 223	1 117 937	-1 150 820	-396 700	-49 828	338 734	7 699 546

Oversikt over benyttede inndata og sensitivitetsanalyse

Nedenfor presenteres en oversikt over de mest sentrale forutsetninger benyttet ved måling av virkelig verdi av Ferds investeringer, allokert til nivå 3 i hierarkiet. Vi viser også hvor sensitive verdien av investeringene er for endringer i forutsetningene.

Beløp i NOK 1000	Balanseført verdi per 31.12.18	Benyttede og implisitte EBITDA multipler	Verdi, dersom multipl reduseres med 10 prosent	Verdi, dersom multipl økes med 10 prosent	Benyttet diskonterings- rente	Verdi, dersom renten økes med 1 prosentpoeng	Verdi, dersom renten reduseres med 1 prosentpoeng
Investeringseiendom	2 998 100				6 % - 11 %	2 535 400	3 664 800
Unoterte aksjer og andeler sensitive for multipl	1 647 000	6,6 - 9,1	1 236 000	2 058 000			
Øvrige unoterte aksjer og andeler	2 568 012						

Note 6 Risikostyring - Investeringsaktiviteter

Det har i perioden ikke vært vesentlige endringer knyttet til selskapets risikostyring.

VERDIFALLSRISIKO OG ALLOKERING AV KAPITAL

Ferds allokering av kapitalen må være i tråd med eiers risikotoleranse. Et mål på denne risikotoleranse er hvor stort verdifall målt i kroner eller prosent eier aksepterer i tilfelle markedene Ferd er eksponert mot skulle oppleve kraftige og raske fall. Verdifallsrisikoen legger føringer på hvor stor andel av egenkapitalen som kan være investert i aktiva med høy risiko for verdifall. Dette måles og følges opp ved hjelp av stresstester. Tapsrisikoen blir vurdert som et mulig samlet verdifall uttrykt i kroner og som prosent av egenkapitalen. Ferds langsiktighet gjør at eier kan akseptere store svingninger i verdijustert egenkapital.

KATEGORIER AV FINANSIELL RISIKO

Likviditetsrisiko

Ferds nåværende og estimert fremtidige likviditet blir løpende analysert og vurdert. Ferd stiller krav om at under normale markedsforhold skal minst 4 milliarder kroner av de finansielle investeringene bestå av aktiva som kan realiseres i løpet av et kvartal. Dette ivaretas først og fremst gjennom investeringer i børsnoterte aksjer og likvide hedgefond. Forøvrig henvises til informasjon om Ferds lånefasiliteter, herunder oversikt over forfallsstruktur på gjelden i note 24.

Valutarisiko

Ferd har et bevisst forhold til valutaeksponering. Vi legger til grunn at Ferd alltid vil ha en viss andel av egenkapitalen investert i euro, amerikanske dollar og svenske kroner, og sikrer derfor normalt ikke valutaeksponering til norske kroner.

Ferd har følgende utestående valutaderivater på morselskapsnivå per 31.12.18:

Beløp i NOK 1000	Valutakjøp		Valutasalg	
	Valuta	Beløp	Valuta	Beløp
	NOK	1 721 953	USD	-200 000
	NOK	990 548	EUR	-100 000

SENSITIVITETSANALYSE, VERDIFALLSRISIKO INVESTERINGSVIRKSOMHET

Stresstesten er basert på en inndeling av Ferds egenkapital i ulike aktivaklasser, som utsettes for verdifall som følger:

- Norske aksjemarkedet faller 30 prosent
- Internasjonale aksjemarkeder faller 20 prosent
- Eiendom faller 10 prosent
- Kronekursen styrkes 10 prosent

For å nansere beregningene gjøres det en vurdering av om Ferds investeringer antas å falle mer eller mindre enn markedet. Det legges for eksempel til grunn at de unoterte investeringene i et stresstestscenario har et verdifall på 1,0- 1,3 ganger det norske aksjemarkedet.

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Kursrisiko: Norske aksjer faller 30 %	-5 300 000	-5 600 000
Kursrisiko: Internasjonale aksjer faller 20 %	-2 400 000	-2 200 000
Kursrisiko: Eiendom faller 10 %	-400 000	-400 000
Valutarisiko: Kronekursen styrkes med 10 %	-1 500 000	-1 900 000
Sum verdifall i verdijustert egenkapital	-9 600 000	-10 100 000
Verdifall i % av verdijustert egenkapital	31%	31%

Note 7 Aksjer og andeler i andre selskaper med eierandel over 10 %

	Segment	Forretningskontor	Eierandel	Metode for måling
Datterselskap				
Elopak AS med datterselskaper	Ferd Capital	Røyken	99,8%	Konsolidert
Servi AS med datterselskaper	Ferd Capital	Bærum	99,5%	Konsolidert
Brav Norway AS med datterselskaper	Ferd Capital	Bærum	100,0%	Konsolidert
Interwell AS med datterselskaper	Ferd Capital	Bærum	64,3%	Konsolidert
Mestergruppen AS med datterelskaper	Ferd Capital	Bærum	78,0%	Konsolidert
Ferd Eiendom AS med datterselskaper	Ferd Eiendom	Bærum	100,0%	Konsolidert
Ferd Malta Holdings Ltd	Øvrige	Malta	100,0%	Konsolidert
Ferd Sosiale Entreprenører AS	Øvrige	Bærum	100,0%	Konsolidert
Norse Crown Company Ltd. AS	Øvrige	Bærum	100,0%	Konsolidert

Flere av investeringene har en høy eierandel, men er rene finansielle investeringer. Ettersom Ferd ikke kontrollerer selskapene blir de ikke konsolidert eller regnskapsført etter egenkapitalmetoden, se note 1 for omtale av kontroll.

Noterte aksjer og andeler

Benchmark Holdings plc	Ferd Capital	26,0%	Virkelig verdi
Scatec Solar ASA	Ferd Capital	11,8%	Virkelig verdi

Unoterte aksjer og andeler

Fjord Line AS	Ferd Capital	44,6%	Virkelig verdi
Aibel Holding I AS	Ferd Capital	49,4%	Virkelig verdi
Dr. Fürst Medisinsk Laboratorium AS	Ferd Capital	40,0%	Virkelig verdi
Mnemonic AS	Ferd Capital	44,8%	Virkelig verdi
Broodstock Capital Partners AS	Ferd Capital	40,0%	Virkelig verdi
BC SPV I AS	Ferd Capital	75,8%	Virkelig verdi
BC SPV II AS	Ferd Capital	93,7%	Virkelig verdi
BC SPV III AS	Ferd Capital	85,0%	Virkelig verdi
BC SPV IV AS	Ferd Capital	90,0%	Virkelig verdi
Credo Invest nr 10 AS	Ferd Capital	91,3%	Virkelig verdi
Credo Invest nr 14 AS	Ferd Capital	42,5%	Virkelig verdi
SPV Verdane Winds	Ferd Capital	43,6%	Virkelig verdi
Ellertsdal Bostäder Holding AB	Ferd Eiendom	61,8%	Virkelig verdi
Harbert European Real Estate Fund II	Ferd Eiendom	25,9%	Virkelig verdi
Harbert European Real Estate Fund III	Ferd Eiendom	9,8%	Virkelig verdi
SPG Bostad Kronetorp AB	Ferd Eiendom	37,7%	Virkelig verdi
SPG Bostad Sverige AB	Ferd Eiendom	58,5%	Virkelig verdi
SPG Bostad Vega AB	Ferd Eiendom	29,4%	Virkelig verdi
SPG Bostad Örebro AB	Ferd Eiendom	17,2%	Virkelig verdi
Energy Ventures II AS	Øvrige	26,0%	Virkelig verdi
Energy Ventures II KS	Øvrige	22,1%	Virkelig verdi
Energy Ventures III AS	Øvrige	25,0%	Virkelig verdi
Energy Ventures III GP LP	Øvrige	25,0%	Virkelig verdi
Energy Ventures III LP	Øvrige	18,7%	Virkelig verdi
Founders Fund II AS	Øvrige	13,5%	Virkelig verdi
Herkules Capital I AS	Øvrige	40,0%	Virkelig verdi
Herkules Private Equity Fund II (GP-I) Ltd	Øvrige	40,0%	Virkelig verdi
Herkules Private Equity Fund II (GP-II) Ltd	Øvrige	40,0%	Virkelig verdi
Herkules Private Equity Fund II (LP-I) Limited	Øvrige	74,5%	Virkelig verdi
Herkules Private Equity Fund III (LP-I) Limited	Øvrige	25,1%	Virkelig verdi
Intera Fund I	Øvrige	12,0%	Virkelig verdi
NMI Frontier	Øvrige	11,3%	Virkelig verdi
NMI Fund III	Øvrige	15,4%	Virkelig verdi
NMI Global	Øvrige	11,3%	Virkelig verdi
Nordic Microfinance Initiative AS	Øvrige	14,2%	Virkelig verdi

Norwegian Microfinance Initiative AS	Øvrige		12,5%	Virkelig verdi
Investeringer etter egenkapitalmetoden				
Impresora del Yaque	Ferd Capital	Dominikanske Rep.	51,0%	Egenkapitalmetoden
Al-Obeikan Elopak factory for Packaging Co	Ferd Capital	Riyadh, Saudi-Arabia	49,0%	Egenkapitalmetoden
Lala Elopak S.A. de C.V.	Ferd Capital	Gómez Palacio, Mexico	49,0%	Egenkapitalmetoden
Boreal GmbH	Ferd Capital	Tyskland	20,0%	Egenkapitalmetoden
Bygg1 Produkter AS	Ferd Capital	Ørsta	20,0%	Egenkapitalmetoden
Hafrsby AS	Ferd Capital	Stavanger	14,5%	Egenkapitalmetoden
Husjordet AS	Ferd Capital	Oslo	47,5%	Egenkapitalmetoden
Kirkeveien 137 AS	Ferd Capital	Oslo	35,0%	Egenkapitalmetoden
Knatterudfjellet Trelast AS	Ferd Capital	Sarpsborg	37,1%	Egenkapitalmetoden
Krigsvoll AS	Ferd Capital	Trondheim	50,0%	Egenkapitalmetoden
Madla Byutvikling AS	Ferd Capital	Stavanger	33,3%	Egenkapitalmetoden
Siriskjær AS	Ferd Capital	Stavanger	50,0%	Egenkapitalmetoden
Sporafjell Utviklingsselskap AS	Ferd Capital	Stavanger	50,0%	Egenkapitalmetoden
Tastarustå Byutvikling AS	Ferd Capital	Stavanger	33,3%	Egenkapitalmetoden
XL - Bygg Nordic I/S	Ferd Capital	Brabrand, Danmark	33,3%	Egenkapitalmetoden
XL - Bygg Stokksund	Ferd Capital	Refsnes	17,3%	Egenkapitalmetoden
FFV Gardermoen AS	Ferd Eiendom	Oslo	33,3%	Egenkapitalmetoden
Frogn Næringspark AS	Ferd Eiendom	Trondheim	25,0%	Egenkapitalmetoden
Tiedemannsbyen DA	Ferd Eiendom	Oslo	50,0%	Egenkapitalmetoden
Tiedemannsfabrikken AS	Ferd Eiendom	Oslo	50,0%	Egenkapitalmetoden
Måna Syd AS	Ferd Eiendom	Trondheim	25,0%	Egenkapitalmetoden
Sanderveien 18 AS	Ferd Eiendom	Ski	50,0%	Egenkapitalmetoden

Note 8 Investeringseiendom

Investeringseiendom er anskaffet for å oppnå langsiktig avkastning på utleie eller for å oppnå verdistigning, eller begge deler. På kjøpstidspunktet verdsettes investeringseiendom til anskaffelseskost inkludert transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres investeringseiendom til antatt virkelig verdi.

Virkelig verdi tilsvarer den prisen vi ville oppnådd ved salg av eiendommen i en velordnet transaksjon til en ekstern part, gjennomført på balansedagen. Virkelig verdi fastsettes enten basert på observerbare markedsverdier, som i realiteten forutsetter bud på eiendommen, eller en beregning som tar hensyn til leieinntekter fra inngåtte leiekontrakter, forutsetning om fremtidig leienivå basert på markedssituasjonen på balansedagen og for øvrig all informasjon vi har tilgjengelig om eiendommen og markedet eiendommen vil omsettes i. Ved beregningen legges til grunn at eiendommen brukes på beste mulige måte, altså den måten som er mest økonomisk lønnsom.

Inntekter fra investeringseiendom består av periodens netto verdiendring på investeringseiendommer samt leieinntekter i regnskapsperioden fratrukket eiendomsrelaterte kostnader i samme periode. Inntekter fra investeringseiendom klassifiseres som andre driftsinntekter.

Se note 2 for nærmere beskrivelse av forutsetninger som er benyttet ved beregning av virkelig verdi.

Investeringseiendom

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Balanseført verdi 1.1.	2 577 200	2 700 500
Tilgang ved kjøp	166 772	387 360
Tilgang ved påkostning	38 089	1 353
Avgang	188 102	-165 374
Reklassifiseringer	-	-396 700
Netto verdiendring av investeringseiendom	27 937	50 062
Balanseført verdi 31.12.	2 998 100	2 577 200

Inntekter fra investeringseiendom

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Leieinntekt fra eiendommer	136 948	134 279
Direkte eiendomsrelaterte kostnader	-16 802	-15 970
Netto verdiendring investeringseiendommer	27 937	50 062
Sum	148 083	168 370

Note 9 Skatter

Skattekostnaden i resultatet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt på poster ført mot Andre inntekter og kostnader i oppstillingen av totalresultatet (OCI) er også ført mot totalresultatet. Skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden blir beregnet i samsvar med de lover og regler som er vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Betalbar skatt for perioden beregnes basert på skattegrunnlaget, som avviker fra Resultat før skatt på grunn av resultatposter som kommer til inntekt eller fradrag i en annen periode (midlertidige forskjeller) eller resultatposter som aldri kommer til beskatning (permanente forskjeller).

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi av eiendeler og gjeld samt skattevirkninger av underskudd til fremføring i konsernregnskapet på balansedagen. Det er ikke balanseført utsatt skatt knyttet til førstegangsinnregning av goodwill ved virksomhetssammenslutninger. Det balanseføres heller ikke utsatt skatt på førstegangsinnregning ved kjøp av investeringseiendommer dersom kjøp av datterforetak med investeringseiendom vurderes som kjøp av enkelteiendel.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge slik at de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes. Ved beregning av utsatt skatt og utsatt skattefordel benyttes vedtatte skattesatser ved slutten av rapporteringsperioden og nominelle beløp. Utsatt skatt og utsatt skattefordel innregnes netto når det foreligger juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser.

Skattekostnad består av

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Betalbar skatt av årets overskudd		
Årets betalbare skatt	291 400	376 542
Justering tidligere perioder	19 006	6 508
Sum betalbar skatt	310 407	383 051
Kostnad ved utsatt skatt		
Årets resultatførte endring i utsatt skatt	-138 665	-90 515
Virkning av endring i skattesats og skatt tidligere år	-10 443	14 448
Sum endring utsatt skatt	-149 108	-76 067
Skattekostnad	161 299	306 984

Betalbar skatt i balansen

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Årets betalbare skatt	291 400	376 542
Skattegjeld fra tidligere år	120 461	-52 537
Innbetalt forhåndsskatt	-174 450	-67 308
Omregningsdifferanser	-4 279	3 641
Betalbar skatt	233 132	260 339

Avstemming fra nominell til effektiv skattesats

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Resultat før skattekostnad	610 048	1 093 029
Forventet skattekostnad etter nominell skattesats (23 % i 2018 og 24 % i 2017)	140 311	262 327
Underskudd og andre fradrag uten nettoeffekt på skatt	-12 988	89 387
Endring ikke balanseført utsatt skattefordel	-29 055	114
Resultater fra investeringer etter egenkapitalmetdoen	-41 177	-19 324
Ikke skattepliktige netto inntekter (-) / kostnader (+) fra verdipapirer	70 327	42 983
Justering tidligere perioder	8 833	20 957
Skatteeffekten av andre permanente forskjeller	25 047	-89 459
Skattekostnad	161 299	306 984
Effektiv skattesats	26,4 %	28,1 %

Skatt innregnet direkte i egenkapitalen

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Estimatavvik pensjonsforpliktelser (se note 19)	246	25 831
Kontantstrømsikring (se note 28)	11 322	1 716
Sum skatt innregnet i totalresultat	11 568	27 547

Utsatt skattefordel og utsatt skatt

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Varer	10 368	-84 491
Fordringer	66 266	12 043
Aksjer og andeler	-208 064	-355 313
Andre forskjeller	-60 854	102 326
Varige driftsmidler	-77 827	-65 624
Investerings eiendommer	-147 988	-231 167
Immaterielle eiendeler	-168 416	-173 850
Netto pensjoner	32 551	26 836
Skattemessig fremførbare underskudd	117 319	268 132
Sum	-436 645	-501 109
Nedvurdering av utsatt skattefordel	-58 355	-87 410
Netto balanseført verdi 31.12 av utsatt skattefordel (+) / skatteforpliktelse (-)	-495 001	-588 519
Balanseført utsatt skattefordel	329 950	350 510
Balanseført utsatt skatt	-824 951	-939 029
Netto balanseført verdi 31.12 av utsatt skattefordel (+) / skatteforpliktelse (-)	-495 001	-588 519

Brutto skattemessig fremførbare underskudd, utløpstidspunkter

Beløp i NOK 1000	2018
Etter 2019	207 242
Uten tidsbegrensning	269 488
Sum skattemessige fremførbare underskudd	476 730

Endring i netto balanseført utsatt skatt

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Netto balanseført verdi 1. januar	-588 519	-687 165
Omregningsdifferanser	2 727	5 644
Kjøp og salg av datterselskap	-69 885	-10 612
Resultatført i perioden	149 108	76 067
Skatt ført mot totalresultatet	11 568	27 547
Netto balanseført verdi 31.12	-495 001	-588 519

Note 10 Salgsinntekter fra kontrakter med kunder

Ferd har implementert IFRS 15 fra og med 1.1.2018. Den nye standarden krever at alle ulike leveranseforpliktelser i en salgskontrakt identifiseres og at forventet vederlag skal inntektsføres etter et mønster som reflekterer overføringen av leveransen, varer eller tjenesten til kunden.

Konsernets konsoliderte salgsinntekter stammer fra salg av et bredt spekter av varer både til industrien og til forbruker, leveranser av tjenester til oljesektoren og leveranser av emballasje og -systemer. Det meste av konsernets inntekter kommer fra leveranser som overføres på et gitt tidspunkt.

Inntekter fra varesalg og tjenester regnskapsføres når kunden har overtatt mulighetene til å styre bruken av og få så godt som alle gjenværende fordeler ved varen eller tjenesten. Kontrakter ved salg av fyllemaskiner og emballasje, henger kommersielt sammen og inntektsføring gjøres derfor for kontrakten samlet.

Salgsinntekter vurderes til virkelig verdi av vederlaget og presenteres netto etter fradrag for rabatter, merverdiavgift og andre typer offentlige avgifter. Rabatter fordeles forholdsmessig på alle leveranseforpliktelser i en kontrakt.

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Norge	4 143 834	8 874 688
Tyskland	1 578 059	1 694 941
Sverige	614 428	587 528
USA	1 396 637	1 336 969
Nederland	505 128	532 998
Russland	716 064	717 903
Canada	497 903	517 543
Danmark	410 798	380 510
Storbritannia	357 260	353 402
Spania	322 130	309 457
Østerrike	448 306	323 091
Finland	330 207	303 904
Frankrike	261 226	215 419
Verden for øvrig	2 350 698	2 129 852
Sum salgsinntekter	13 932 677	18 278 205

Salgsinntektene er fordelt basert på kundens hjemstat.

Inntekter fra kontrakter med kunder	13 932 677
Sum salgsinntekter	13 932 677
Inntekter fra leveringsforpliktelser som oppfylles på et bestemt tidspunkt	13 475 718
Inntekter fra leveringsforpliktelser som oppfylles over tid	456 959
Sum inntekter fra kontrakter med kunder	13 932 677

Inntekter fra leveringsforpliktelser som oppfylles over tid kommer fra underkonsern Mestergruppen, hvor salg av hytter blir løpende inntektsført i takt med fullføringsgrad.

Note 11 Lønnskostnader

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Lønn	2 468 667	2 499 508
Sosiale avgifter	358 434	332 731
Pensjonskostnader	148 096	139 440
Andre ytelser	46 672	48 890
Sum	3 021 869	3 020 569
Gjennomsnittlig antall årsverk	4 211	4 040

Lønn og honorarer til konsernledelsen

Beløp i NOK 1000	2018			2017		
	Lønn og bonus	Natural- ytelser	Pensjons- premie	Lønn og bonus	Natural- ytelser	Pensjons- premie
Konsernsjef, Morten Borge	7 265	266	344	5 716	307	335
Øvrige medlemmer av konsernledelsen	10 064	536	607	8 658	493	590
Sum	17 329	802	951	14 374	800	925

Konsernsjefen er med i Ferds årlige bonusordning og langsiktige bonusordning. Bonus er basert på oppnådde resultater i konsernet.

Konsernsjefen omfattes av Ferds kollektive pensjonsordninger for lønn under 12 G. Dette er en innskuddsordning (se også note 19). Konsernsjefen er medlem av en innskuddsordning over drift for pensjonsgrunnlaget som er høyere enn 12 G, men oppad begrenset til ca. 2,4 mill, samt en førtidspensjonsordning som gir mulighet til å fratre ved oppnådd 65 års alder.

Konsernsjefen har rett til 9 måneders etterlønn dersom han må fratre sin stilling.

Honorarer til styret

Det er ikke utbetalt særskilt honorar for styreverv i Ferd AS.

Note 12 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler som er kjøpt separat balanseføres ved førstegangs innregning til anskaffelseskost. Immaterielle eiendeler som er anskaffet i en virksomhetssammenslutning balanseføres til virkelig verdi på sammenslutningstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres immaterielle eiendeler til kost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over forventet utnyttbar levetid. Normalt benyttes lineære avskrivningsprofiler, da dette normalt best reflekterer bruken av eiendelene. Dette vil gjelde for immaterielle eiendeler som software, kunderelasjoner, patenter og rettigheter og aktiverte utviklingskostnader. Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivning årlig. Enkelte av konsernets balanseførte varemerker har ubestemt levetid.

Nedskrivninger

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi. Dersom det foreligger indikatorer på mulig verdifall, foretas en vurdering av verdifall. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt levetid avskrives ikke, men vurderes årlig for verdifall.

Ved vurdering av verdifall, beregnes eller estimeres først eiendelens gjenvinnbare beløp. Dersom det ikke er mulig å beregne gjenvinnbart beløp for en enkelteiendel, beregnes gjenvinnbart beløp for den kontantgenererende enheten som eiendelen er en del av. En kontantgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppen av eiendeler som genererer inngående kontantstrømmer som er uavhengige av inngående kontantstrømmer fra andre eiendeler eller grupper av eiendeler.

Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Virkelig verdi fratrukket salgsutgifter er det beløp som kan oppnås ved salg av en eiendel i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, med fradrag for salgsutgifter. Bruksverdi er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer som forventes å skapes fra en eiendel eller en kontantgenererende enhet. Dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, resultatføres differansen som nedskrivning. Nedskrivninger reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Forskning, utvikling og andre internt genererte immaterielle eiendeler

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende.

Internt genererte immaterielle eiendeler fra utvikling balanseføres dersom alle de følgende kriterier er oppfylt:

- 1) Eiendelen kan identifiseres
- 2) Ferd har både til hensikt og evne til å fullføre den immaterielle eiendelen, herunder at Ferd har tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser til å fullføre utviklingen og til å ta i bruk eller selge den immaterielle eiendelen
- 3) De tekniske forutsetningene for å fullføre den immaterielle eiendelen er kjente
- 4) Det er sannsynlig at eiendelen vil generere fremtidige kontantstrømmer
- 5) Utviklingskostnadene kan måles pålitelig

Internt genererte immaterielle eiendeler avskrives over utnyttbar levetid fra det tidspunkt eiendelene er tilgjengelig for bruk. Når kravet til balanseføring ikke er til stede, kostnadsføres utgiftene i perioden de er påløpt.

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Goodwill	2 679 348	2 605 380
Andre immaterielle eiendeler	1 638 310	1 653 056
Balanseført verdi 31.12.	4 317 659	4 258 436

2018

Beløp i NOK 1000	Software	Varemerker	Patenter og rettigheter	Aktiverte utviklingskostnader	Kunde-relasjoner	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	670 052	455 413	700 834	519 752	806 068	3 152 118
Årets tilgang	141 137	40 969	16 901	34 865	0	233 873
Avgang	-2 945	-	-	-	-	-2 945
Omregningsdifferanse	7 189	-49	1 606	3 719	-	12 465
Anskaffelseskost 31.12.	815 433	496 332	719 341	558 337	806 068	3 395 511
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	359 796	-	520 664	186 684	431 919	1 499 063
Tilgang avskrivninger ved oppkjøp	-490	-2 874	-	-	-	-3 364
Årets avskrivninger	57 526	20	51 924	38 305	80 739	228 514
Årets nedskrivninger	-	23 199	-	-	-	23 199
Avgang	-6 128	-	-	-	-	-6 128
Omregningsdifferanse	5 665	-	1 555	1 970	-	9 189
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	416 369	20 345	574 142	226 959	512 659	1 750 473
Herav akkumulerte nedskrivninger 31.12.	4 268	23 199	1 000	31 778	-	60 245
Balanseført verdi 31.12.	398 084	470 240	145 199	331 378	293 409	1 638 310

Økonomisk levetid	3-5 år	ubegrenset	3-10 år	10 år	10-15 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

2017

Beløp i NOK 1000	Software	Varemerker	Patenter og rettigheter	Aktiverte utviklingskostnader	Kunde-relasjoner	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	480 686	307 414	677 956	446 640	807 385	2 720 081
Ordinære tilganger	153 925	148 000	2 899	48 654	-1 317	352 160
Omregningsdifferanse	35 441	0	19 978	24 458	-	79 877
Anskaffelseskost 31.12.	670 052	455 413	700 834	519 752	806 068	3 152 119
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	313 853	-	451 666	130 877	351 181	1 247 576
Årets avskrivninger	22 454	-	48 999	40 578	80 738	192 769
Årets nedskrivninger	-	-	-	9 934	-	9 934
Omregningsdifferanse	23 489	-	19 999	5 295	-	48 783
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	359 796	-	520 664	186 684	431 919	1 499 063
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	4 015	-	1 000	31 778	-	36 793
Balanseført verdi 31.12.	310 256	455 413	180 170	333 068	374 148	1 653 056

		> 20 år til			
Økonomisk levetid	3-5 år	ubegrenset	3-10 år	10 år	10-15 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Forskning og utvikling

Kostnadsførte utgifter til forskning og utvikling i regnskapsåret 2018 utgjorde 108 millioner kroner. Tilsvarende kostnad for 2017 var 25 millioner kroner.

Note 13 Goodwill og opplysninger om virksomhetssammenslutninger

Goodwill

I samsvar med IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger, har netto eiendeler for oppkjøpte selskaper blitt vurdert til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Den resterende del av vederlaget etter at kjøpesummen har blitt allokert til identifiserbare eiendeler og gjeld, er behandlet som goodwill. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap klassifiseres som immateriell eiendel.

Goodwill testes årlig for verdifall, eller oftere hvis det er indikatorer på at beløpene kan ha vært utsatt for verdifall, og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke.

Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill vedrørende den solgte virksomheten.

Ved testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømgenererende enheter. Allokeringen skjer til de kontantstrømgenererende enheter eller grupper av kontantstrømgenererende enheter som forventes å få økonomiske fordeler av oppkjøpet.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres i henhold til oppkjøpsmetoden. Oppkjøpsmetoden innebærer identifisering av det overtakende foretak, fastsettelse av overtakelsestidspunktet, innregning og måling av de identifiserbare anskaffede eiendeler, de overtatte forpliktelser og eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser i det overtatte foretaket, og innregning og måling av goodwill eller gevinst fra kjøp på gunstige vilkår.

Eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser overtatt eller pådratt vurderes til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Goodwill innregnes til summen av virkelig verdi av vederlaget, innregnet beløp på de ikke-kontrollerende eierinteressene og virkelig verdi på tidligere eierandeler, fratrasket netto identifiserbare eiendeler i virksomhetssammenslutningen. Direkte kostnader forbundet med oppkjøpet resultatføres.

Betingede vederlag fra konsernet innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Verdiendringer i det betingede vederlaget innregnes i resultatet løpende. Ved trinnvis virksomhetssammenslutninger måles konsernets tidligere eierandel til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Verdijusteringen resultatføres.

Tabellene under viser verdien og bevegelsene i de ulike goodwillpostene i konsernet:

2018

Beløp i NOK 1000	Interwell	Servi	Elopak	Mester- gruppen	Annet	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	1 212 016	396 524	579 574	654 434	28 508	2 871 056
Tilgang	-	721	-	88 465	-	89 186
Avgang	-	-	-	-9 645	-	-9 645
Valutaomregningsdifferanser	-	-	-3 020	-	-	-3 020
Anskaffelseskost 31.12.	1 212 016	397 245	576 554	733 253	28 508	2 947 576
	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte nedskrivninger 1.1.	3 899	200 720	61 177	-	-120	265 676
Valutaomregningsdifferanser	-	-	552	-	-	552
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	3 899	200 720	61 729	-	1 880	268 228
Balanseført verdi 31.12.	1 208 117	196 525	514 825	733 253	26 628	2 679 348

Endringer i 2018:

Mestergruppen kjøpte 100 % av Pretre AS og 100 % av Jæren Treteknikk AS med regnskapsmessig virkning fra henholdsvis 15.02.2018 og 31.08.2018. I den forbindelse ble det innregnet en goodwill på 88 millioner. Virksomhetene vil tilføre verdifull industriell kapasitet og kompetanse for å kunne tilby bedre og mer effektive løsninger til markedet.

Oppkjøpet i Mestergruppen har påvirket Ferds konsernregnskap med 293 millioner i inntekter og 30 millioner i EBITDA i perioden fra overtakelsestidspunktene til 31.12.18. Tilsvarende tall for hele året er 364 millioner i inntekter og 33 millioner i EBITDA.

2017

Beløp i NOK 1000	Interwell	Servi	Elopak	Mester- gruppen	Annet	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	1 212 016	389 889	541 444	426 832	20 679	2 590 860
Tilgang	-	6 635	-	227 602	9 829	244 066
Valutaomregningsdifferanser	-	-	38 130	-	0	38 130
Anskaffelseskost 31.12.	1 212 016	396 524	579 574	654 434	28 508	2 871 056
	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte nedskrivninger 1.1.	3 899	200 720	56 544	-	-119	261 043
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Valutaomregningsdifferanser	-	-	4 633	-	-1	4 632
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	3 899	200 720	61 177	-	-120	265 676
Balanseført verdi 31.12.	1 208 117	195 804	518 397	654 434	28 628	2 605 380

Endringer i 2017:

Mestergruppen kjøpte 72,3 % av Saltdalsbygg med regnskapsmessig virkning fra 15.8.17. I den forbindelse ble det innregnet goodwill på 228 millioner. Mestergruppen ser et betydelig synergipotensial gjennom denne transaksjonen og har styrket Mestergruppens posisjon i markedet gjennom tilgang på kompetanse og styrket merkenavn tilknyttet Saltdalshytta og Rørshytta.

Oppkjøpet i Mestergruppen har påvirket Ferds konsernregnskap med 271 millioner i inntekter og 8 millioner i EBITDA i perioden fra overtakelsestidspunkt til 31.12.17. Tilsvarende tall for hele året er 815 millioner i inntekter og 53 millioner i EBITDA.

Nedskrivningstester for goodwill:

Goodwill allokteres til konsernets kontantgenererende enheter og testes for verdifall årlig, eller oftere hvis det er indikatorer på at beløpene kan ha vært utsatt for verdifall. Testing for verdifall innebærer fastsettelse av gjenvinnbart beløp for den kontantgenererende enheten. Gjenvinnbart beløp blir fastsatt ved å neddiskontere forventede kontantstrømmer, basert på den kontantgenererende enhetens forretningsplaner. Diskonteringsrente benyttet på de fremtidige kontantstrømmene er basert på konsernets vektete gjennomsnittlige kapitalkostnad (WACC), tilpasset markedets oppfatning av risikoforhold for de enkelte kontantstrømsgenererende enheter. Vekstrater er benyttet for å fremskrive kontantstrømmer utover periodene dekket av forretningsplanene.

Kontantgenererende enheter:

Goodwillpostene som er spesifisert over knytter seg til Ferd Capitals investeringer i konsernselskapene Interwell, Servi, Elopak og Mestergruppen, samt noen mindre goodwillposter.

Kontantstrømmer:

Kontantstrømmene som legges til grunn for verdifalltesten er basert på forutsetninger om fremtidige salgsvolum, utsalgspriser og direkte kostnader. Disse forutsetningene baseres på historisk erfaring fra markedet, vedtatte budsjetter og konsernets forventninger om endringer i markedet. Ved gjennomføring av verdifallstest er konsernets forventninger at det ikke vil være vesentlige endringer i dagens handelsnivå, slik at forventet kontantstrøm i stor grad er en videreføring av observerte trender.

Gjennomsnittlig vekstrate er i perioden 2 til 5 år basert på Ferds forventninger om markedsutviklingen som virksomheten opererer i. Ferd benytter en stabil vekstrate for å ekstrapolere kontantstrømmer utover 5 år.

EBITDA representerer driftsmargin før avskrivninger, og er estimert basert på forventet fremtidig utvikling i markedet. Kommiterte effektivitetsprogrammer for driften er hensyntatt. Endringer i utfallet for disse initiativene kan påvirke fremtidig estimerte EBITDA.

Det er tatt hensyn til investeringskostnader nødvendig for å møte forventet vekst i inntektene. Basert på ledelsens vurderinger, inkluderer ikke estimerte investeringskostnader investeringer som forbedrer den nåværende ytelsen til eiendeler. De relaterte kontantstrømmer har blitt behandlet tilsvarende.

Diskonteringsrenter:

Fastsatt kontantstrøm neddiskonteres med diskonteringsrente. Diskonteringsrenten reflekterer markedets vurdering av risiko knyttet til den kontantgenererende enheten. Diskonteringsrenten er fastsatt basert på gjennomsnittlig vektet kapitalavkastningskrav for bransjen. Denne satsen er ytterligere justert for å reflektere spesifikke risikoforhold knyttet til den kontantgenererende enheten som ikke er reflektert i kontantstrømmene. Ettersom Elopak har funksjonell valuta Euro er det også tatt utgangspunkt i en Euro-rente.

Benyttet diskonteringsrente og andre forutsetninger er vist nedenfor

	Diskonteringsrente etter skatt (WACC)		Vekstrate år 2 - 5		Langsiktig vekstrate	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Interwell	9,0 %	9,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %
Servi	6,6 %	6,6 %	6,9 %	7,0 %	1,5 %	1,5 %
Elopak	5,0 %	3,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Mestergruppen	14,1 %	13,0 %	2,5 %	2,4 %	2,5 %	2,5 %

Interwell

Oppkjøpet av Interwell i 2014 medførte en innregning av goodwill på 345 millioner kroner på Ferd-nivå. I Interwell- konsernet eksisterer det imidlertid ytterligere 863 millioner kroner i goodwill fra oppkjøp gjennomført av Interwell. Denne goodwillen er allokert til hele Interwell som en felles kontantgenererende enhet, som er det nivået Ferd følger opp Interwell

Servi

Goodwill identifisert ved oppkjøpet av Servi er allokert til Servi samlet som kontantgenererende enhet. Dette skyldes Servis samordnede og velintegrerte virksomhet. Balanseført verdi pr 31.12.18 er på 196 millioner kroner etter at vi i 2015 gjennomførte en nedskrivning på 200 millioner.

Elopak

Goodwill vedrørende Elopak er allokert til den kontantgenererende enheten Europa, som består av Elopaks europeiske markeder samt den interne produksjons- og forsyningsorganisasjonen. Denne goodwillposten har en bokført verdi på 515 millioner kroner pr. 31.12.2018. Begrunnelsen for å definere Europa som kontantgenererende enhet er dynamikken i det europeiske markedet. Trenden er at kunder slår seg sammen og lett har tilgang på tilbudet i hele Europa. Elopak tilpasser seg kundene ved å fordele produksjon av kartonger for de ulike markedene i henhold til optimal produksjonseffektivitet i Europa. Historiske geografiske kriterier for produksjon og etterspørsel fra kunder er ikke lenger så fremtredende. Som følge av utviklingen, vil splitten av marginer langs Elopaks verdikjede kunne endres fra et år til et annet, hvilket fører til at samlet europeisk virksomhet blir den beste indikatoren for å vurdere om verdien av goodwill er intakt.

Mestergruppen

Goodwill vedrørende Mestergruppen er allokert til Mestergruppen samlet som en kontantgenererende enhet, som er det nivået Ferd følger opp Mestergruppen. I forbindelse med oppkjøpet av Nordek og Byggtorget i 2016 ble det innregnet goodwill på 426 millioner og i 2017 ble det innregnet ytterligere 228 millioner i goodwill som følge av oppkjøpet av Saltdalsbygg. I 2018 har det blitt innregnet goodwill på 88 millioner knyttet til kjøpet av Pretre AS og Jæren Treteknikk AS. Total goodwill knyttet til Mestergruppen er per 31.12.2018 785 millioner.

Konklusjon

For alle kontantgenererende enhetene er beregnet gjenvinnbart beløp i verdifallstestene positive og basert på testene konkluderes det med at det ikke foreligger verdifall som vil medføre nedskrivning i 2018. Usikkerheten forbundet med forutsetningene testingen for verdifall bygger på er belyst gjennom sensitivitetsanalyser. Konklusjonene er testet for endringer i diskonteringsraten og vekstratene.

Note 14 Varige driftsmidler

Investering i varige driftsmidler måles til anskaffelseskost, med fradrag for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet, herunder lånekostnader. Påfølgende utgifter knyttet til driftsmiddelet balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig, mens løpende vedlikehold resultatføres.

Varige driftsmidler avskrives systematisk over eiendelens utnyttbare levetid, normalt lineært. Varige driftsmidler som er aktivert under en finansiell leasing, blir avskrevet over det korteste av utnyttbar levetid og avtalt leieperioden. Dersom det finnes indikasjoner på at et driftsmiddel har falt i verdi, blir driftsmiddelet testet for nedskrivninger.

Nedskrivninger

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi. Dersom det foreligger indikatorer på mulig verdifall, foretas en vurdering av verdifall. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt levetid avskrives ikke, men vurderes årlig for verdifall.

Ved vurdering av verdifall, beregnes eller estimeres først eiendelens gjenvinnbare beløp. Dersom det ikke er mulig å beregne gjenvinnbart beløp for en enkelteiendel, beregnes gjenvinnbart beløp for den kontantgenererende enheten som eiendelen er en del av. En kontantgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppen av eiendeler som genererer inngående kontantstrømmer som er uavhengige av inngående kontantstrømmer fra andre eiendeler eller grupper av eiendeler.

Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Virkelig verdi fratrukket salgsutgifter er det beløp som kan oppnås ved salg av en eiendel i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, med fradrag for salgsutgifter. Bruksverdi er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer som forventes å skapes av fra en eiendel eller en kontantgenererende enhet. Dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, resultatføres differansen som nedskrivning. Nedskrivninger reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

2018

Beløp i NOK 1000	Bygninger og tomter	Maskiner og anlegg	Driftsløse og inventar	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	957 984	5 628 127	492 820	7 078 931
Tilgang ved oppkjøp	87 145	70 759	25 252	183 156
Ordinære tilganger	111 290	443 798	57 961	613 049
Avgang	-16 342	-202 311	-14 104	-232 757
Overføring mellom anleggsgrupper	-	-7 848	7 848	-
Valutaomregningsdifferanser	4 794	49 317	1 860	55 971
Anskaffelseskost 31.12.	1 144 870	5 981 843	571 637	7 698 349
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	484 874	3 897 324	356 365	4 738 564
Akkumulerte avskrivninger oppkjøp	5 878	30 509	18 312	54 699
Årets avskrivninger	39 776	345 411	35 505	420 691
Årets nedskrivninger	-	24 831	12	24 843
Avgang av- og nedskrivninger	-1 651	-164 576	-3 134	-169 361
Valutaomregningsdifferanser	4 182	42 610	579	47 371
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	533 058	4 176 109	407 639	5 116 807
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	1 957	69 162	544	71 664
Balanseført verdi 31.12.	611 811	1 805 734	163 998	2 581 542
Antatt økonomisk levetid på avskrivbare driftsmidler	5-50 år	5-15 år	3-13 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	
Tomter avskrives ikke				

2017

Beløp i NOK 1000	Bygninger og tomter	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre og inventar	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	805 519	5 077 851	391 895	6 275 265
Tilgang ved oppkjøp	94 866	39 538	24 367	158 770
Ordinære tilganger	14 260	385 326	41 483	441 068
Avgang	4 319	-206 020	32 973	-168 728
Overføring mellom anleggsgrupper	6 891	2 846	-9 737	-
Valutaomregningsdifferanser	32 130	328 587	11 839	372 555
Anskaffelseskost 31.12.	957 984	5 628 127	492 820	7 078 931
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	402 235	3 406 516	273 178	4 081 930
Akkumulerte avskrivninger oppkjøp	36 032	25 978	13 717	75 727
Årets avskrivninger	27 430	366 936	35 977	430 344
Årets nedskrivninger	1 311	1 817	-	3 128
Avang avskrivninger	-6 076	-148 129	24 787	-129 418
Valutaomregningsdifferanser	23 942	244 207	8 706	276 854
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	484 874	3 897 324	356 365	4 738 563
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	4 814	63 719	627	69 160
Balanseført verdi 31.12.	473 109	1 730 803	136 455	2 340 367
Antatt økonomisk levetid på avskrivbare driftsmidler	5-50 år	5-15 år	3-13 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	
Tomter avskrives ikke				

Note 15 Andre driftskostnader

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Salgs- og administrasjonskostnader	303 060	314 658
Leie av bygninger o.l.	278 428	265 002
Honorarer til revisor, advokater, konsulenter	214 492	200 481
Reisekostnader	213 918	197 572
Tap og endring i nedskrivning for verdifall fordringer	26 439	25 715
Andre kostnader	534 120	497 716
Sum	1 570 457	1 501 145

Note 16 Kostnadsførte honorar til revisorer

Revisjons- og rådgivningsselskapet PwC er Ferds konsernrevisor. Enkelte selskaper i konsernet revideres av andre revisjonsselskaper.

Beløp i NOK 1000	Revisjons- honorar	Andre attestasjons- tjenester	Skattemessige tjenester	Andre tjenester utenfor revisjon	Sum
2018					
PwC	3 507	18	906	1 020	5 451
Andre	13 820	1 027	1 757	2 582	19 186
Sum	17 327	1 045	2 663	3 602	24 637
2017					
EY	11 182	99	8 779	762	20 822
Andre	4 261	853	972	1 150	7 236
Sum	15 443	952	9 751	1 912	28 058

Andre tjenester utenfor revisjon er i hovedsak due diligence tjenester.

Alle beløp er eks mva.

Note 17 Investeringer etter egenkapitalmetoden

2018

Al-Obeikan Elopak

Lala

Tiede-

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse innebærer at konsernet tar del i strategiske avgjørelser om selskapets økonomi og drift uten å ha kontroll over disse avgjørelsene. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital.

Felleskontrollert virksomhet foreligger når virksomheten er regulert ved avtale som krever enstemmighet mellom deltakerne ved strategiske, finansielle og operasjonelle beslutninger.

For tilknyttede selskaper eid direkte av investeringsselskapet Ferd AS er unntaket fra bruk av egenkapitalmetoden i henhold til IAS 28 lagt til grunn for presentasjon av investeringene i forretningsområdet Ferd Capital. Disse investeringene innregnes til virkelig verdi med verdiendringer over resultat og klassifiseres som omløpsmidler i balansen.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter som er eiet gjennom investeringene som konsolideres, regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden og klassifiseres som anleggsmiddel i balansen. Egenkapitalmetoden innebærer at konsernets andel av årets over- eller underskudd i investeringen presenteres på egen linje i resultatoppstillingen. Balanseført verdi av investeringen tillegges Ferd's andel av totalresultatet i investeringen. Korreksjoner gjøres for å tilpasse regnskapsprinsippene til konsernets prinsipper. Balanseført verdi av investeringer i tilknyttede selskaper klassifiseres som "Investeringer etter egenkapitalmetoden" og inkluderer goodwill identifisert på overtakelsestidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

For spesifikasjon av hvilke selskaper som behandles til virkelig verdi og hvem som behandles til egenkapitalmetoden henvises det til oppstilling av investeringer i note 7.

Beløp i NOK 1000	factory for Packaging Co	Elopak S.A. de C.V.	Impresora Del Yaque	manns- byen DA	Andre	Sum
Eier- og stemmeandel	49%	49%	51%	50%		
Anskaffelseskost 1.1	68 469	193 756	43 297	27 548	185 938	519 008
Andel av resultat 1.1	29 796	79 834	28 753	51 550	-24 991	164 942
Akkumulert nedskrivning av goodwill 1.1	-	-	-	-	-3 364	-3 364
Overføring fra selskapet	-	-	-	-	5 643	5 643
Føringer direkte mot egenkapitalen	-	-	-	-	-	-
Omregningsdifferanser/elimineringer	-19 936	-92 676	-15 292	-	730	-127 174
Balanseført verdi 1.1	78 329	180 914	56 758	79 098	163 956	559 055
Tilgang i løpet av året	-	-	-	-	5 250	5 250
Andel av årets resultat	2 838	34 930	16 736	51 148	77 579	183 231
Overføringer fra selskapet	-11 007	-45 160	-8 502	-75 048	-8 008	-147 725
Føringer direkte mot egenkapitalen	10	230	-	-	-	240
Omregningsdifferanser/elimineringer	4 482	11 706	1 522	-	-	17 710
Balanseført verdi 31.12	74 652	182 620	66 514	55 199	238 777	617 762

2017

Al-Obeikan Elopak

Lala

Tiede-

Beløp i NOK 1000	factory for Packaging Co	Elopak S.A. de C.V.	Impresora Del Yaque	manns- byen DA	Andre	Sum
Eier- og stemmeandel	49%	49%	51%	50%		
Anskaffelseskost 1.1	58 325	165 051	42 253	106 768	157 060	529 457
Andel av resultat 1.1	115 128	188 440	15 538	29 780	-5 231	343 656
Akkumulert nedskrivning av goodwill 1.1	-12 600	-	-	-	-1 941	-14 541
Overføring fra selskapet	-67 450	-140 743	-5	-37 765	-5 860	-251 823
Føringer direkte mot egenkapitalen	-3 550	-	-	-	-	-3 550
Omregningsdifferanser/elimineringer	1 707	-48 979	-7 788	-	3 179	-51 882
Balanseført verdi 1.1	91 559	163 769	49 998	98 783	147 207	551 317
Tilgang i løpet av året	-	-	-	-	46 541	46 541
Salg i løpet av året	-	-	-	-	-15 042	-15 042
Reklassifiseringer	-	-	-	-	885	885
Andel av årets resultat	9 968	42 530	19 720	30 315	-32 345	70 188
Overføringer fra selskapet	-19 395	-20 389	-7 183	-50 000	17 831	-79 136
Føringer direkte mot egenkapitalen	1 014	-128	-	-	-1 852	-966
Omregningsdifferanser/elimineringer	-4 817	-4 868	-5 777	-	730	-14 732
Balanseført verdi 31.12	78 329	180 914	56 758	79 098	163 955	559 055

Oppstillingen nedenfor viser en oversikt over finansiell informasjon knyttet til Ferd's største investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter på 100 prosent basis. Oppgitte tall representerer regnskapsåret 2018. Tallene er ikke revidert.

Beløp i NOK 1000	Al-Obeikan Elopak factory for Packaging Co	Lala Elopak S.A. de C.V.	Impresora Del Yaque	Tiede- manns- byen DA
Driftsinntekt	356 767	629 943	175 083	649 838
Resultat etter skatt og minoritet	4 769	71 300	32 809	102 296
Sum eiendeler	252 784	365 970	150 190	414 983
Sum gjeld	141 343	60 226	24 413	304 585

- Al-Obeikan Elopak er en kartongprodusent med fabrikk i Saudi-Arabia som selger kartong til kunder i Midt-Østen og Nord-Afrika.
- Lala Elopak er en kartongprodusent med fabrikk i Mexico som selger kartonger til markedet i Nord- og Sør-Amerika.
- Impresora Del Yaque er en kartongprodusent med fabrikk i Den Dominikanske Republik som selger til kartonger til markedet i Mellom- og Sør-Amerika.
- Tiedemannsbyen DA eies av Ferd og Skanska og utvikler boligeiendommer på den gamle fabrikktoften til Tiedemanns tobakksfabrikker på Ensjø.

Eierandel, transaksjoner og mellomværende med selskap behandlet etter egenkapitalmetoden

Beløp i NOK 1000	Eierandel/ stemmandel	Salg fra tilknyttede selskaper og virksomhet til Ferd		Ferd's kortsiktige fordringer / (gjeld) netto mot tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		Ferd's garantier for tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	
		2018	2017	2018	2017	2018	2017
Al-Obeikan Elopak factory for Packaging Co	49,0 %	-	-	5 019	1 437	-	123 092
Frogn Næringspark AS	25,0 %	-	-	2 682	1 947	-	-
Hafrsby AS	25,0 %	-	-	195	188	-	-
Impresora Del Yaque	51,0 %	1 852	260 286	461	2 873	-	-
Lala Elopak S.A. de C.V.	50,0 %	213 132	-	-3 368	-	-	-
Lofoten Tomteselskap AS	50,0 %	-	-	-	3 507	-	-
Sanderveien 18 AS	50,0 %	-	-	-	3 507	-	-
Sum		214 984	260 286	4 989	9 952	-	123 092

Note 18 Spesifikasjon av finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Renteinntekter fra bankinnskudd	96 363	76 723
Renteinntekter fra nærstående parter	6 496	8 599
Andre renteinntekter	9 319	14 526
Agio og andre finansinntekter	50 277	122 012
Sum	162 455	221 859

Finanskostnader

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Rentekostnader til kredittinstitusjoner	196 976	154 541
Rentekostnader til nærstående parter	25 838	29 477
Andre rentekostnader	9 357	13 822
Disagio og andre finanskostnader	264 177	98 099
Sum	496 349	295 938

Note 19 Pensjonskostnader og forpliktelser

KONSERNETS PENSJONSORDNINGER

Innskuddsbaserte ordninger

Ved innskuddsbaserte pensjonsordninger begrenser konsernets forpliktelser seg til å innbetale spesifikke innskudd. Forpliktelser til å yte innskudd til innskuddsbaserte pensjonsordninger innregnes som kostnader i resultatet når de ansatte har ytt tjenester som gir dem rett til innskuddet.

Ytelsesbaserte ordninger

De ytelsesbaserte pensjonsordningene består av kollektive ordninger samt enkelte tilleggsordninger som blant annet omfatter ansatte med pensjonsgrunnlag over 12 G og AFP. Ferd har ytelsesbaserte ordninger i Norge, USA og Sveits.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Konsernets netto forpliktelse fra ytelsesbaserte pensjonsordninger er beregnet separat for hver plan. Forpliktelser beregnes av aktuar og er et estimat på framtidige ytelser som ansatte har opptjent på balansedagen som følge av deres tjeneste i inneværende og tidligere perioder. Ytelsene er neddiskontert til nåverdi redusert med virkelig verdi av pensjonsmidler.

Den delen av periodens netto pensjonskostnad som består av årets pensjonsopptjening, avkortning og oppgjør av pensjonsordninger, planendringer samt periodisert arbeidsgiveravgift, inkluderes i lønnskostnader i den perioden den ansatte har jobbet og dermed opptjent pensjonsrettighetene, mens netto rentekostnad på pensjonsforpliktelser fratrasket forventet avkastning på pensjonsmidlene resultatføres som finanskostnader i samme periode. Positive og negative estimatavvik føres som andre inntekter og kostnader i totalresultatet i den perioden de er identifisert. Endring i forutsetninger, medlemsbestand og avvik mellom estimert og faktisk lønnsøkning og avkastning på midler medfører actuarielle gevinster og tap

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid når endringene ikke er innvunnet umiddelbart. Gevinster eller tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet når avkortningen eller oppgjøret inntreffer. En avkortning inntreffer når konsernet vedtar en vesentlig reduksjon av antall ansatte som omfattes av en ordning eller endrer vilkårene for en ytelsesbasert pensjonsordning slik at en vesentlig del av nåværende ansattes fremtidige opptjening ikke lenger kvalifiserer til ytelser eller bare kvalifiserer til reduserte ytelser.

Ferd har ytelsesordninger i flere land med varierende økonomiske forhold som vil påvirke forutsetningene som legges til grunn ved beregning av pensjonsforpliktelser. Fastsettelsen av parametre er tilpasset forhold i det enkelte land.

Diskonteringsrenten fastsettes som et veid gjennomsnitt av avkastningen på balansedagen på minst AA-ratede selskapsobligasjoner, eller statsobligasjoner i de tilfeller hvor det ikke er noe marked for AA-ratede selskapsobligasjoner. Det er benyttet statsobligasjonsrenten for norske ordninger. I den grad obligasjonen ikke har samme forfallstid som forpliktelser, justeres diskonteringsrenten. Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring lagt til grunn. Fremtidig dødelighet er basert på statistikk og dødelighetstabeller (K2013).

Økonomiske forutsetninger i norske selskaper per 31.desember

	2018	2017
Diskonteringsrente	2,00%	1,90%
Forventet lønnsvekst	2,75%	2,50%
Fremtidig forventet pensjonsregulering	1,75%	1,75%
Forventet regulering av G	2,50%	2,25%

Intervall for økonomiske forutsetninger i utenlandske selskaper per 31.desember

	2018	2017
Diskonteringsrente	0,60 - 2,00 %	0,60 - 3,41 %
Forventet lønnsvekst	0,00 - 2,50 %	0,00 - 1,00 %
Fremtidig forventet pensjonsregulering	0,00 - 1,75 %	0,00 - 1,75 %

PENSJONSFORPLIKTELSE

Avstemming av netto pensjonsforpliktelse mot balanse

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Pensjonsforpliktelse for ytelsesbaserte pensjonsordninger	-70 530	-158 800
Pensjonsfordringer for ytelsesbaserte pensjonsordninger	1 443	1 611
Sum ytelsesbasert forpliktelse som er innregnet i konsernets balanse	-69 087	-157 189

YTelsesBASERTE PENSJONSORDNINGER**Spesifikasjon av innregnet forpliktelse**

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Nåverdi av ikke-fondbaserte pensjonsforpliktelser	-30 163	-75 623
Nåverdi av helt eller delvis fondbaserte pensjonsforpliktelser	-98 086	-302 126
Sum nåverdi av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	-128 249	-377 748
Virkelig verdi av pensjonsmidler	59 162	220 560
Sum ytelsesbasert forpliktelse som er innregnet i konsernets balanse	-69 087	-157 189

Bevegelse i forpliktelse for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Forpliktelse for ytelsesbaserte pensjonsordninger per 1.1	377 738	549 799
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 380	1 818
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	5 704	10 947
Demografiske estimatavvik på pensjonsforpliktelsen	2 136	-6 960
Økonomiske estimatavvik på pensjonsforpliktelsen	-1 593	-1 707
Oppgjør pensjonsordninger	-247 400	-113 054
Avkorting og planendringer	-	-44 842
Endring i pensjonsforpliktelsen ved kjøp/salg av datterselskap	-	13 838
Utbetalte ytelser	-11 395	-24 442
Arbeidsgiveravgift	-306	-391
Valutaeffekt av utenlandske pensjonsplaner	-2 014	-7 258
Forpliktelser for ytelsesbaserte pensjonsordninger per 31.12.	128 249	377 748

Bevegelse i forpliktelse for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i NOK 1000	2018
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 1-5	30 204
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 6-10	28 224
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 11-20	67 907
Ytelsespensjon som forventes å forfalle år 21-30	1 914
Total ytelsespensjon til forfall	128 249

Bevegelse i virkelig verdi på pensjonsmidler for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 1.1.	220 560	378 085
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2 560	7 134
Økonomiske estimatavvik på pensjonsmidlene	695	-1 064
Bidrag fra arbeidsgiver	73 720	6 765
Administrasjonskostnader	-	-56
Tilskudd fra ansatte	-	429
Økning i pensjonsmidler ved kjøp av datterselskaper	-	-32 306
Oppgjør	-161 037	-110 474
Utbetalte ytelser	-75 825	-22 836
Valutaeffekt av utenlandske pensjonsplaner	-1 510	-5 117
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31.12.	59 162	220 560

Pensjonsmidler innbefatter følgende

Beløp i NOK 1000	Hvorav aktivt marked:	2018	2017
Egenkapitalinstrumenter	-	358	45 964
Statsobligasjoner	-	8 028	121 931
Andre gjeldsinstrumenter, herunder strukturert gjeld	-	32 526	30 971
Investeringsfond	-	6 214	5 300
Eiendomsinvesteringer	4 418	5 820	6 928
Bankinnskudd	-	70	108
Andre eiendeler	-	6 145	9 357
Sum pensjonsmidler	4 418	59 162	220 560

Estimatavvik innregnet i totalresultatet

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Årets estimatavvik på pensjonsforpliktelsen (ytelsesbaserte ordninger)	-543	8 667
Årets estimatavvik på pensjonsmidler (ytelsesbaserte ordninger)	695	-1 064
Skatteeffekt (se note 9)	246	25 831
Netto estimatavvik for ytelsesbaserte ordninger	398	33 434

PENSJONSKOSTNADER

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Ytelsesbaserte pensjonsordninger	4 903	7 041
Innskuddsbaserte pensjonsordninger	143 193	132 399
Sum pensjonskostnader inkludert i årets lønnskostnad	148 096	139 440

PENSJONSKOSTNADER TIL YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER**Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskap**

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 380	1 818
Tilskudd fra ansatte	-	-429
Avkorting av pensjonsordninger og planendringer	-171	5 988
Arbeidsgiveravgift	-306	-391
Administrasjonskostnader	-	56
Sum pensjonskostnader fra ytelsesordninger innregnet i lønnskostnader	4 903	7 041

Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	5 704	10 947
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-2 560	-7 134
Sum pensjonskostnader for ytelsesordninger innregnet i finanskostnader	3 144	3 813

Note 20 Varer

Varelager vurderes til laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost for beholdninger er basert på FIFO-metoden. For ferdigtilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønnskostnader og andre direkte kostnader. Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket variable kostnader for ferdigstillelse og salg.

2018

Beløp i NOK 1000	Råvarer	Varer under tilvirkning	Ferdigvarer	Sum varer
Kostpris 31.12.	624 814	1 089 437	1 497 173	3 211 424
Ukurans per 1.1.	-16 620	-38 873	-82 468	-137 962
Nedskrivning	-1 327	-17 983	-40 277	-59 588
Reversert nedskrivning	7 375	17 332	24 415	49 123
Valutaomregning	110	-300	-716	-906
Ukurans per 31.12.	-10 462	-39 824	-99 047	-149 334
Balanseført verdi 31.12.	614 351	1 049 612	1 398 126	3 062 090

2017

Beløp i NOK 1000	Råvarer	Varer under tilvirkning	Ferdigvarer	Sum varer
Kostpris 31.12.	477 049	1 670 169	1 302 036	3 449 255
Ukurans per 1.1.	-14 666	-49 551	-95 116	-159 333
Nedskrivning	-1 495	-14 109	-26 850	-42 454
Reversert nedskrivning	-13	26 228	43 939	70 154
Valutaomregning	-446	-1 451	-4 432	-6 329
Ukurans per 31.12.	-16 620	-38 883	-82 458	-137 962
Balanseført verdi 31.12.	460 429	1 631 286	1 219 578	3 311 293

Note 21 Kortsiktige fordringer

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Kundefordringer brutto	2 069 453	1 875 004
Nedskrivninger kundefordringer	-51 937	-52 550
Sum kundefordringer 31.12	2 017 516	1 822 453
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	247 376	195 537
Sum andre kontraktseiendeler 31.12	247 376	195 537
Mva og skattefordringer	255 670	67 400
Kortsiktige rentebærende fordringer	15 484	2 091
Andre kortsiktige fordringer	652 686	1 127 582
Sum andre fordringer 31.12.	923 841	1 197 073
Sum kortsiktige fordringer 31.12	3 188 733	3 215 064
Forfalte kundefordringer etter alder		
Beløp i NOK 1000	2018	2017
Opp til 30 dager	363 322	305 356
30 til 60 dager	91 112	48 272
60 til 90 dager	37 082	74 712
Over 90 dager	180 727	75 051
Sum	672 244	503 391

Note 22 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i selskapet per 31.12.18 består av 183.267.630 aksjer med pålydende NOK 1,-.

Eierstruktur

Aksjonærene i selskapet per 31.12.2018 var:

	Antall aksjer	Eierandel
Ferd Holding AS	183 267 630	100,00%
Totalt antall aksjer	183 267 630	100,00%

Ferd AS er datterselskap av Ferd Holding AS som igjen er datterselskap av Ferd JHA AS. Ferd deler forretningskontor med sine morselskap på Lysaker i Bærum. For konsernregnskapet til Ferd JHA AS, ta kontakt med Ferd.

Aksjer eid indirekte av daglig leder og styremedlemmer i Ferd AS:

	Rolle	Stemmeandel	Eierandel
Johan H. Andresen	Styrets leder	69,94%	15,20%

Katharina G.-Andresen og Alexandra G. Andresen eier til sammen 84,8 % av Ferd AS indirekte gjennom aksjeeie i Ferd Holding AS gjennom sine holdingsselskaper Ferd KGA AS og Ferd AGA AS.

Note 23 Ikke-kontrollerende interesser

Datterselskap	Interwell	Mestergruppen	Andre	Total
Forretningskontor	Stavanger	Oslo		
Ferds eierandel og stemmeandel	64,3 %	78,0 %		
Ikke-kontrollerende andel	35,7 %	22,0 %		
Beløp i NOK 1000				
Ikke-kontrollerende interesse 01.01.2018	563 089	433 543	34 400	1 031 032
Utbytter og kapitalendringer	-35 408	-62 530	-1 202	-99 140
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser	-23 037	-13 161	-21 474	-57 672
Totalresultat tilordnet ikke-kontrollerende interesser	47 413	47 973	-89	95 296
Omregningsdifferanser	4 708	-	190	4 898
Ikke-kontrollerende interesse 31.12.2018	556 765	405 824	11 825	974 414

Sammendrag av finansiell informasjon fra datterforetakene:

Beløp i NOK 1000	Interwell	Mestergruppen
Driftsinntekt	811 413	7 495 378
Driftsresultat	96 561	359 634
Resultat etter skatt	64 626	269 494
Anleggsmidler	1 243 014	1 416 570
Omløpsmidler	481 356	1 727 300
Langsiktig gjeld	226 050	1 010 239
Kortsiktig gjeld	103 252	1 309 502

Note 24 Langsiktig gjeld

Beløp i NOK 1000	Lånebeløp i valuta 2018	Lånebeløp i NOK 2018	Lånebeløp i NOK 2017
NOK		2 419 882	2 234 063
EUR	228 234	2 270 540	1 131 635
DKK	200 000	266 445	528 700
CAD	-	-	98 147
Balanseførte lånekostnader		-2 595	-8 535
Balanseført verdi 31.12.		4 954 273	3 984 006
Øvrig langsiktig gjeld			
		157 469	258 517
Sum langsiktige forpliktelser		5 111 096	4 242 522

Kontraktsmessige avdrag

Beløp i NOK 1000	2018
2018	2 896 825
2019	1 046 234
2020	835 992
2021	94 530
2022 eller senere	240 109
Sum	5 113 691
Balanseførte lånekostnader	-2 595
Balanseført verdi 31.12.	5 111 096

Første års avdrag av langsiktig gjeld er presentert som del av kortsiktig rentebærende gjeld.

Note 25 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Leverandørgjeld	2 006 801	1 769 862
Skyldige offentlige avgifter	296 170	267 752
Annen kortsiktig gjeld	1 437 564	1 975 464
Sum	3 740 535	4 013 078

Note 26 Pantstillelser, garantier og betingede forpliktelser

Bokført gjeld som er sikret ved pant

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Lånefasiliteter	3 157 134	3 020 722
Faktoring	2 795	94 742
Sum	3 159 929	3 115 464

Lånefasiliteter består av ulike kredittfasiliteter i konsernet. Disse er typisk sikret ved fordringer, varelager, driftsmidler og investeringseiendom. Rentebetingelsene er flytende renter.

Bokført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Investeringsseiendom	2 394 743	1 447 618
Andre varige driftsmidler	568 695	483 350
Varelager	1 385 402	1 118 878
Fordringer	1 317 395	1 290 975
Andre eiendeler	89 326	93 788
Sum	5 755 560	4 434 609

Maksimal eksponering på overnevnte eiendeler	5 755 560	4 434 609
--	-----------	-----------

Garantiansvar og ikke balanseførte forpliktelser

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Kommitert kapital til fondsinvesteringer	849 672	866 239
Kommiterte egenkapitalinnskudd i selskapsinvesteringer	175 000	175 000
Garantiansvar uten sikkerhet	55 161	163 634
Klausuler vedrørende minimumskjøp i avtaler med leverandør	670 823	243 390
Andre forpliktelser ¹⁾	66 455	426 066
Sum	1 817 110	1 874 329

¹⁾ Andre forpliktelser knytter seg hovedsakelig til tilbakekjøpsforpliktelser på salg av maskiner, samt investeringsforpliktelser knyttet til utvikling av investeringseiendom og bygging av produksjonsanlegg.

Note 27 Risikostyring – Operasjonell drift

Risikostyring vedrørende investeringsvirksomheten i Ferd er omtalt i note 6.

Valutarisiko

Kontraktede valutastrømmer fra operasjonell drift sikres normalt i sin helhet, og prognostiserte kontantstrømmer sikres i en viss utstrekning. Renteutbetalinger relatert til konsernets lån i utenlandsk valuta sikres langt på vei av motgående kontantstrømmer fra konsernets virksomhet. Instrumenter som valutaterminkontrakter, valutabytteavtaler og opsjoner kan benyttes for å styre konsernets valutaeksponering.

Utestående valutaterminforretninger knyttet til operasjonell drift:

Beløp i NOK 1000	Valutakjøp		Valutasalg	
	Valuta	Beløp	Valuta	Beløp
	NOK	1 721 953	USD	-200 000
	NOK	990 548	EUR	-100 000
	USD	4 922	MXN	-96 630
	JPY	4 438 561	EUR	-34 670
	NOK	250 355	EUR	-25 401
	USD	8 259	EUR	-7 037
	EUR	7 037	USD	-8 259
	USD	10 500	NOK	-85 596

Valutaterminforretningene forfaller i løpet av 2019 og 2020.

Renterisiko

Konsernet har kortsiktig rentebinding på langsiktige innlån i overensstemmelse med egne retningslinjer. Dette gjelder for lån i norske kroner så vel som i utenlandsk valuta. Konsernet benytter renteswapper for å redusere renteeksponeringen ved å bytte fra flytende renter til faste renter for en del av lånene.

Utestående renteswapper

Beløp i NOK 1000					Gjenstående løpetid
	Valuta	Beløp	Mottar	Betaler	
	EUR	145 000	3M EURIBOR	Fast 0,13% - 1,05%	0,5 - 6,0 år

Tabellen inkluderer derivater for sikring.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at en motpart vil misligholde sine kontraktsmessige forpliktelser som resulterer i økonomisk tap for konsernet. Konsernet har vedtatt en policy om å kun være eksponert mot kredittverdige motparter, og innhenter uavhengige kreditanalyser for alle vesentlige motparter der dette er tilgjengelig. I de tilfeller dette ikke er tilgjengelig benytter konsernet annen offentlig tilgjengelig finansiell informasjon og egen handel for å vurdere kredittverdigheten.

Note 28 Sikringsbokføring – Operasjonell drift

Ferd har kontantstrømsikring knyttet til sikring av valutatransaksjoner og råvarepriser. Sikring knyttet til renter ble avsluttet 1. juli 2017. Gjenværende sikringsreserver blir overført til resultatet i takt med rentebetalingene på lånene som ble sikret.

Sikringsreserven består av den effektive delen av akkumulerte netto endringer i virkelig verdi av kontantstrømsikring relatert til sikrede transaksjoner som foreløpig ikke har funnet sted. Bevegelser i sikringsreserven er beskrevet i tabellen nedenfor.

Beløp i NOK 1000	2018			2017		
	Inngående Balanse	Årets endring	Utgående balanse	Inngående Balanse	Årets endring	Utgående balanse
Råvarederivater	27 665	-66 215	-38 550	21 715	5 950	27 665
Valutaterminer	-22 701	19 209	-3 492	-2 408	-20 293	-22 701
Renteswapper	-7 524	5 703	-1 821	-13 952	6 428	-7 524
Valutaomregning	-1 420	-286	-1 706	-1 282	-138	-1 420
Utsatt skatt	-589	11 322	10 733	-1 034	445	-589
Totalt	-4 569	-30 267	-34 836	3 039	-7 608	-4 569

Gevinst/tap overført fra andre inntekter og kostnader i resultatregnskapet i perioden er inkludert i følgende poster i resultatregnskapet:

Beløp i NOK 1000	2018	2017
Salgsinntekter	-653	
Varekostnader	1 132	23 547
Andre driftskostnader	4 568	-2 697
Netto finansresultat	-5 595	-21 708
Sum	105	-858

Note 29 Likviditetsrisiko

Finansiering og Finansielle covenants

Ferd AS har en fler-valuta konsernkontoordning for noen datterselskaper som administreres fra Lysaker. De fleste datterselskapene til Ferd Eiendom inngår imidlertid ikke i denne. Fler-valuta konsernkontoordning inkluderer NOK, USD, EUR, DKK, SEK og CHF og presenteres netto i konsernet.

Ferd AS har en lånefasilitet på 7 milliarder NOK. Per 31.12.2018 er det ikke foretatt trekk på lånefasiliteten Ferd har finansielle covenants med krav knyttet til 1) Egenkapitalandel, 2) Bokført egenkapital og 3) Likvide midler. Per 31.12.2018 var Ferd god margin til disse kravene.

Alle datterselskaper/underkonsern som Ferd har investert i har egne bankforbindelser, konsernkontoordning og finansiering. Underkonsernene har egne finansielle covenants tilpasset sin virksomhet. Per 31.12.2018 er ingen av selskapene i brudd med kravene.

Likviditetsrisiko- operasjonell drift

Likviditetsrisiko i operasjonell drift knytter seg hovedsakelig til risikoen for at Elopak, Mestergruppen, Interwell, Servi og Brav ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Den operasjonelle likviditetsrisikoen styres ved å ha tilstrekkelige likviditetsreserver og trekkmuligheter på bankfasiliteter og lånerammer, samt ved kontinuerlig overvåkning av fremtidige og faktiske kontantstrømmer.

Følgende tabeller gir en oversikt over konsernets kontraktsmessige løpetid for finansielle forpliktelser etter forfall. Tabellene er utarbeidet basert på den tidligste datoen konsernet kan bli pålagt å betale.

31.12.18

Beløp i NOK 1000	År 1	År 2-3	Over 3 år	Sum
Kredittinstitusjoner	1 252 807	3 884 890	1 071 978	6 209 675
Leverandørgjeld	2 006 801	-	-	2 006 801
Øvrig langsiktig gjeld	-	58 815	98 654	157 469
Annen kortsiktig gjeld	1 434 520	-	-	1 434 520
Sum ¹⁾	4 694 128	3 943 706	1 170 632	9 808 465

31.12.17

Beløp i NOK 1000	År 1	År 2-3	Over 3 år	Sum
Kredittinstitusjoner	1 243 055	2 308 359	1 684 181	5 235 596
Leverandørgjeld	1 769 862	-	-	1 769 862
Øvrig langsiktig gjeld	-	117 211	141 306	258 517
Annen kortsiktig gjeld	1 924 257	-	-	1 924 257
Sum ¹⁾	4 937 175	2 425 570	1 825 487	9 188 232

¹⁾ Tabellen inkluderer ikke leieforpliktelser, garantiforpliktelser og ikke balanseførte forpliktelser. Se nærmere beskrivelse av disse i note 26 og note 30.

Tabellen nedenfor viser forventede inn- og utbetalinger på derivater:

31.12.18

Beløp i NOK 1000	År 1	År 2-3	Over 3 år	Sum
Renteswapper	-2 801	-1 844	-12 474	-17 119
Valutaterminer	-35 509	2 159	-	-33 350
Råvarederivater	-15 420	-23 130	-	-38 550
Sum	-53 730	-22 815	-12 474	-89 019

31.12.17

Beløp i NOK 1000	År 1	År 2-3	Over 3 år	Sum
Renteswapper	-8 665	-4 728	709	-12 684
Valutaterminer	-17 835	-9 840	-	-27 676
Råvarederivater	-12 478	-	-	-12 478
Sum	-38 978	-14 568	709	-52 837

Trekkfasiliteter

Tabellen under viser en oversikt over benyttet og ubenyttede trekkfasiliteter pr 31.12.

	2018		2017	
	Benyttet	Ubenyttet	Benyttet	Ubenyttet
Kassekreditt				
Sikret	-	60 000	35 000	295 000

Usikret	147 249	576 767	168 889	298 840
<u>Lånefasiliteter</u>				
Sikret	607 303	103 000	1 108 303	-
Usikret	2 755 986	1 423 334	2 093 664	2 032 456
<u>Factoring</u>				
Sikret	2 795	-	94 742	-
Usikret	675 480	714 686	374 236	465 023
Sum sikret	610 098	163 000	1 238 045	295 000
Sum usikret	3 578 715	2 714 787	2 636 789	2 796 319

Endring i forpliktelser fra finansielle aktiviteter

	Langsiktige lån	Kortsiktige lån	Leie- forpliktelser	Derivater	Annet	Sum
Saldo pr. 01.01.18	3 984 006	1 243 055	2 381	-22 312	23 558	5 230 688
<u>Endringer med kontanteffekt:</u>						
Innbetalinger ved låneopptak	1 096 427	636 806	-	-2 476	5 499	1 736 256
Nedbetalinger inkl. renter	-147 943	-645 403	-1 612	22 235	-	-772 724
<u>Endringer uten kontanteffekt:</u>						
Reklassifiseringer	-29 712	17 493	8 330	3 890	-	-
Endring er i virkelig verdi	-	-	-	102 667	-	102 667
Valutaendring	51 495	856	-33	-	460	52 779
Saldo pr. 31.12.18	4 954 273	1 252 807	9 066	104 004	29 517	6 349 666

	Langsiktige lån	Kortsiktige lån	Leie- forpliktelser	Derivater	Annet	Sum
Saldo pr. 01.01.17	3 681 337	1 154 914	145	-10 450	17 836	4 843 783
<u>Endringer med kontanteffekt:</u>						
Innbetalinger ved låneopptak	7 886 488	609 296	2 136	-	10 661	8 508 581
Nedbetalinger inkl. renter	-7 899 285	-426 002	-28	12 564	-	-8 312 751
<u>Endringer uten kontanteffekt:</u>						
Tilgang ved oppkjøp	44 770	7 772	-	-	-	52 542
Reklassifiseringer	130 851	-130 449	-	-6 734	-6 641	-12 974
Påløpte renter	988	18 279	-	-	-	19 267
Amortisering	-	-	-	-	-	-
Endringer i virkelig verdi	-	-	-	-18 121	-	-18 121
Valutaendring	138 856	9 245	128	429	1 701	150 360
Saldo pr. 31.12.17	3 984 006	1 243 055	2 381	-22 312	23 558	5 230 688

Note 30 Operasjonelle og finansielle leieavtaler

Leieavtaler behandles enten som operasjonelle eller finansielle leieavtaler basert på det reelle innholdet i avtalene. Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap blir overført til leietaker, klassifiseres som finansielle leieavtaler. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle.

Leieobjekt og leieforpliktelse til utleier i finansielle leieavtaler hvor konsernet er leietaker blir ved leieperiodens begynnelse balanseført til det laveste av objektets virkelige verdi og minsteleiens nåverdi. Leiebetalingene blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjestående saldo. Variable og betingede leiebeløp resultatføres som driftskostnader etter hvert som de påløper. Leieobjektet knyttet til finansielle leieavtaler avskrives over den korteste av perioden for eiendelens utnyttbare levetid og leieavtalens løpetid, forutsatt at konsernet ikke overtar eierskapet til objektet på tidspunkt for opphør av leieavtale.

Finansielle leieavtaler hvor konsernet er utleier innregnes ved leieperiodens begynnelse som fordring tilsvarende konsernets nettoinvestering i leiekontrakten. Leiebetalingene blir fordelt mellom tilbakebetaling av hovedstol og finansinntekt. Finansinntekten beregnes og innregnes som en konstant periodisk avkastning på nettoinvestering over leieperioden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med å opprette leiekontrakten er inkludert i fordringens verdi.

Leievederlaget i operasjonelle leieavtaler resultatføres løpende og klassifiseres som andre driftskostnader.

Konsernet som utleier, operasjonell leasing

Konsernet leier ut utstyr og anlegg ved operasjonelle leieavtaler. I hovedsak leies maskiner ut til kunder av Elopak som benytter de i sin egen produksjon.

Spesifikasjon av årets leieinntekter fra operasjonelle leasingavtaler	2018	2017
Samlet variabel leie innregnet som inntekt	156 415	193 545
Sum	156 415	193 545

På balansedagen har konsernet kontrahert følgende fremtidige minimumsleier:	2018	2017
Totalt forfall neste år	116 109	119 616
Totalt forfall 2-5 år	225 818	289 859
Totalt forfall etter 5 år	24 284	13 245
Sum	366 211	422 721

Beløp er oppgitt i ikke-neddiskonterte tall.

Konsernet som utleier, finansiell leasing

Spesifikasjon av årets leieinntekter fra finansielle leasingavtaler	2018	2017
Samlet variabel leie innregnet som inntekt	42 310	25 594

På balansedagen har konsernet kontrahert følgende fremtidige minimumsleier:	2018	2017
Brutto fordringer fra leieavtaler	43 862	27 002
Ikke-opptjent finansinntekt	-7 332	-1 584
Nettoinvestering fra finansielle lease (nåverdi)	36 530	25 417

Konsernet som leietaker, operasjonell leasing

Spesifikasjon av årets leiekostnader fra operasjonelle leasingavtaler	2018	2017
Samlet variabel leie innregnet som kostnad	258 970	187 776
Minimumsleie (herunder fast leie) innregnet som kostnad	73 293	148 710
Fremleieinnbetalinger innregnet som kostnadsreduksjoner	1 199	-1 564
Totale leiekostnader	333 462	334 922

Forfaller til betaling	2018	2017
Totalt forfall neste år	341 626	376 970
Totalt forfall 2-5 år	928 614	967 896
Totalt forfall etter 5 år	780 778	868 812
Total	2 051 018	2 213 678

Beløp er oppgitt i ikke-neddiskonterte tall.

Fordeling av den samme leieforpliktelsen på leieobjekt	2018	2017
Bygninger og tomter	1 714 465	1 793 005
Maskiner og anlegg	195 269	273 973
Driftsløsøre, transportmidler og inventar	141 285	146 700
Totale leieforpliktelser knyttet til operasjonell innleie	2 051 018	2 213 678

Konsernet som leietaker, finansiell leasing

Spesifikasjon av årets leiekostnader fra finansielle leasingavtaler	2018	2017
Samlet variabel leie innregnet som kostnad	480	1 199

Oversikt over fremtidig minsteleie og tilhørende nåverdi, fordelt på forfallstidspunkter:	Minsteleie	Beregnet rente	Nåverdi
Samlede forfall i løpet av ett år	3 768	309	3 458
Samlede forfall i år 2-5	5 911	-1 158	7 070
Samlede forfall etter 5 år	-	-	-
Totale leieforpliktelser knyttet til finansiell innleie	9 679	-849	10 528

Netto balanseført verdi av leasede eiendeler, fordelt på anleggsklasse:	2018	2017
Driftsløsøre, transportmidler og inventar	10 528	12 574
Total balanseført verdi av leasede eiendeler	10 528	12 574

Driftsmidlene inngår også i driftsmiddelnoten (note 14).

Note 31 Nærstående parter

Parter anses å være nærstående hvis en part har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse ovenfor den annen part. Parter er også nærstående dersom de er underlagt tredje persons eller foretaks felles kontroll, eventuelt hvor den ene parten er underlagt betydelig innflytelse og den andre felles kontroll. En person eller et nært medlem av en persons familie er nærstående dersom vedkommende har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket. Selskaper kontrollert eller under felles kontroll av nøkkelpersoner i ledelsen anses også som nærstående part. Alle transaksjoner mellom nærstående parter gjennomføres i henhold til etablerte avtaler og prinsipper.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Transaksjoner med tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er beskrevet i note 17.

Styret og ledende ansatte

Rettigheter og forpliktelser som styremedlem fremgår av selskapets vedtekter og norsk lov. Selskapet har ingen vesentlige avtaler med foretak hvor et styremedlem har betydelig interesse. Eierandeler i Ferd AS eid av styrets leder fremkommer av note 22. Informasjon om honorar til styremedlemmer og ledende ansatte fremkommer av note 11.

Note 32 Hendelser etter balansedagen

Vi er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker tallene for 2018-regnskapet.

Note 33 Nye regnskapsstandarder etter IFRS

Regnskapet er avlagt etter standarder utgitt av International Accounting Standards Board (IASB) og International Financial Reporting Standards - Interpretations Committee (IFRIC) som har ikrafttredelse for regnskapsår som starter 1.1.2018 eller tidligere.

Nye og reviderte standarder som er tatt i bruk av Ferd med virkning fra regnskapsåret 2018:

Ferd har tatt i bruk to nye IFRS standarder fra 1. januar 2018, IFRS 9 og IFRS 15.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

Ferd har implementert standarden fra 1. januar 2018 etter modifisert retrospektiv metode. Ingen sammenligningstall er omarbeidet og det er ingen føringer mot egenkapital som følge av implementeringen.

IFRS 9 har innført nye regler for klassifisering av finansielle instrumenter. I tillegg har standarden innført nye regler for nedskrivningsvurderinger og sikringsbokføring.

Ferd klassifiserer allerede de fleste av sine egenkapitalinstrumenter til virkelig over resultatet. Den nye standarden medfører ingen vesentlige endringer i behandlingen av egenkapitalinstrumenter. Nye regler vedrørende nedskrivningsvurderinger påvirker først og fremst vurdering av avsetning til tap på fordringer, ved at man har gått fra en påløpt tapsmodell til en forventet tapsmodell. De nye reglene har ikke gitt vesentlige beløpsmessige endringer i avsetning.

IFRS 15 Driftsinntekter fra kontrakter med kunder

Ferd har implementert standarden fra 1. januar 2018 etter modifisert retrospektiv metode, noe som medfører ingen omarbeidelse av sammenligningstall. Det er ingen føringer mot egenkapital.

Standarden innfører et omfattende rammeverk for inntektsføring. Hovedbudskapet i IFRS 15 er at ulike leveranseforpliktelser i kontrakter med kunder identifiseres særskilt og forventet vederlag fra de ulike leveranseforpliktelsene inntektsføres etter et mønster som reflekterer overføringen av leveransen, varer eller tjenester, til kunden.

Standarden har ikke medført vesentlige endringer for Ferd Konsern for inntektsføring med ett unntak. Mestergruppen, som inngår i segment Ferd Capital, har etter IFRS 15 ikke lenger anledning til å inntektsføre inntekter og kostnader brutto til leveransen til sluttkunde som følge av vurdering rundt risiko på leveransen. Etter ny standard skal inntektene utgjøre kun margin på leveransen for å reflektere faktisk risikoeksponering. Ettersom sammenligningstall ikke er omarbeidet presenteres effekten av endringen under:

Regnskapslinje	2018: IFRS 15	2018: IAS 18	2017: IAS 18
Driftsinntekter	13 932 602	19 219 130	18 278 205
Varekostnader	- 8 118 226	-13 404 754	-13 109 294

Nye og reviderte standarder som ikke er tatt i bruk av Ferd:

IFRS 16 Leieavtaler

IFRS 16 erstatter eksisterende IFRS-standard for leieavtaler, IAS 17 Leieavtaler. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietager) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietager innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra dagens prinsipper. For utleier viderefører IFRS 16 i det alt vesentlige eksisterende prinsipp i IAS 17. I tråd med dette skal en utleier fortsette å klassifisere sine leieavtaler som operasjonelle eller finansielle leieavtaler, og regnskapsføre disse to typene leieavtaler forskjellig.

Standarden har fått ikrafttredelse for regnskapsår som begynner 1. januar 2019 og Ferd vil anvende IFRS 16 fra og med den er pliktig. Implementeringen av standarden medfører at nåverdien av operasjonelle leieforpliktelser skal tas inn i balansen.. Ferd vil bruke modifisert retrospektiv metode ved implementeringen, noe som innebærer ingen omarbeidelse av sammenligningstall og ingen føringer mot egenkapital per 1.1.2019. Eiendeler og forpliktelser som tas inn i balansen per 1.1.2019 vil være på 1,8 mrd kroner.

Til generalforsamlingen i Ferd AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Ferd AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Ferd AS per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Ferd AS per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter etter regnskapsloven § 3-9, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

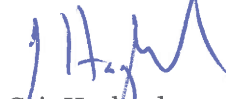
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 8. april 2019

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Geir Haglund'.

Geir Haglund
Statsautorisert revisor